

VII. Nemzetközi Táncstudományi
Konferencia:
**TÁNC ÉS KULTURÁLIS
ÖRÖKSÉG**

*VII. International Conference on
Dance Science:*
***DANCE AND CULTURAL
HERITAGE***

2019. november 15-16. | *november 15-16., 2019*

**Magyar
Táncművészeti
Egyetem**

PROGRAM ÉS ABSZTRAKTOK / PROGRAMME AND ABSTRACTS

Magyar Táncművészeti Egyetem / Hungarian Dance Academy

2019

A konferencia tudományos programbizottsága:

Bolvári-Takács Gábor PhD egyetemi tanár, rektor
Fodor Antal DLA emeritus professzor
Fodorné Molnár Márta PhD egyetemi tanár, intézetigazgató
Fügedi János PhD főiskolai tanár
Lanszki Anita PhD tszv. egyetemi docens
Lőrinc Katalin DLA tszv. egyetemi tanár
Macher Szilárd DLA egyetemi tanár, intézetigazgató
Nagy Péter Miklós PhD egyetemi docens
Németh András DSc egyetemi tanár
Sándor Ildikó PhD egyetemi docens

A konferencia szervezőbizottsága:

Schanda Beáta egyetemi docens, művészeti menedzser
Lanszki Anita PhD tszv. egyetemi docens
H. Major Rita főiskolai tanár
Ledniczky Bea tudományos titkár

A Magyar Táncművészeti Egyetem Művészetelméleti Tanszéke, Pedagógia és Pszichológia Tanszéke, valamint az MTE Vályi Rózsi Könyvtár és Tánc-tudományi Kutatóközpontja szervezésében valósul meg, együttműködésben a Magyar Tudományos Akadémia Tánc-tudományi Munkabizottságával.

A kötetet szerkesztették:

Lanszki Anita
Egey Emese

Lektorálta:

Németh András

A kiadvány a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal NKFIH K115676 számú kutatása keretében jelenik meg.

ISBN 978-615-5852-07-7

Kiadja a Magyar Táncművészeti Egyetem. www.mte.eu
1145 Budapest, Columbus u. 87-89. Tel. 273-3430

Felelős kiadó: Bolvári-Takács Gábor rektor
Nyomdai előkészítés: Kánvási Krisztián

A KONFERENCIA PROGRAMJA

2019. NOVEMBER 15. (PÉNTEK)

9:15–9:40 Regisztráció („B” épület, ifj. Nagy Zoltán Színházterem előtere)

9:40–10:00 Köszöntő és megnyitó („B” épület, ifj. Nagy Zoltán Színházterem)
Bolvári-Takács Gábor rektor

PLENÁRIS ÜLÉS

10:00–11:00

Levezető elnök: **Bolvári-Takács Gábor**

Helyszín: „B” épület, ifj. Nagy Zoltán Színházterem

10:00–10:45 **Diószegi László**: A magyar néptánc történelmi pillanatai

10:45–11:00 Kérdések, hozzászólások

11:00–11:15 Kávészünet

1. szekció: A TÁNC TÁRSADALOMTÖRTÉNETI KONTEXTUSAI

11:15–13:15

Levezető elnök: **Németh András**

Helyszín: „A” épület 106-os terem

Forgács D. Péter: A test, a látvány ultima rációja

Kavecsánszki Máté: A történelmi tánc kutatás lehetséges paradigmái a népi tánc kultúra mentalitástörténeti elemzése példáján

Sirató Ildikó: A nemzeti tánc a magyar színháztörténetben. Korszakok, műfajok, stílusirányok.

2. szekció: TÁNC ÉS KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG

11:15–13:15

Levezető elnök: **Hortobágyi Gyöngyvér**

Helyszín: „B” épület tárgyaló

Felföldi László: A kulturális örökségképzés problémái és kihívásai Magyarországon a tánc hagyomány területén

Egey Emese: Aktuális néptáncos kérdések a mai finn kultúrában

Kovács Nóra: Szellemi örökség a globális térben: hagyományos gyakorlatok, új formák és az autenticitás keresése a tangó világában

Németh György: Az európai és magyar néptánc történet hiányzó láncszemeinek felfedezése a Balkánon

3. szekció: EGYETEMI TÁNCOS KÉPZÉS ÉS DIGITALIZÁCIÓ

11:15–13:15

Levezető elnök: **Nagy Péter Miklós**

Helyszín: „A” épület 12-es terem

Papp-Danka Adrienn: A táncoktatás perspektívái digitális környezetben

Lanszki Anita: A kritikus gondolkodás és a tudatos digitális eszközhasználat fejlesztése kreatív tevékenységek segítségével a Magyar Táncművészeti Egyetem hallgatói körében

Kukár Barnabás Manó, Knapecz Kata és Papp Nóra: Learning Management System és Lábán-kinetográfia. A táncjelírás online oktatásának lehetőségei

Zimányi Gabriella: A közösségi média hatása a hip-hop órákra és táncosaira

4. szekció: TÁNC PEDAGÓGIA, FEJLESZTÉS ÉS MÓDSZERAN I.

11:15–13:15

Levezető elnök: **Lőrinc Katalin**

Helyszín: „F” épület társalgó

Borbáth Katalin és Farkas Andrea: Körtánc és táncterápiával a hátrányokkal küzdő tehetségekért

Farkas Viola és Peti Sára: A gyógypedagógia és a néptáncpedagógia oktatási módszereinek összekapcsolási lehetősége

Veres Dóra: A tánc- és mozgásterápia pozitív hatásai a 6-7 éves gyermekek idegrendszerére

Varga Angéla: A roma tanulók megismerése és fejlesztése az alapfokú művészeti iskolák társastánc szakjain

13:15–14:00 Ebédszünet

PLENÁRIS ÜLÉS

14:00–15:00 Levezető elnök:

Helyszín: „B” épület, ifj. Nagy Zoltán Színházterem

14:00–14:45 **Patrizia Veroli:** Dance remains. Memory, archive, and the case of *Giselle*.

14:45–15:00 Kérdések, hozzászólások

15:00–15:15 Kávészünet

5. szekció: TÁNC ÉS EGÉSZSÉG

15:30–18:15

Levezető elnök: **Mády Ferenc**

Helyszín: „B” épület tárgyaló

Geréby Fruzsina: A táplálékmegegyezés hatása a test kimerülésére és a sérülések előfordulásának gyakoriságára a klasszikus balettben

Kerekes Kristóf: A táplálkozás szerepe a táncoktatásban, annak teljesítménynövelő és preventív hatása

Kovácsné Bobály Viktória: Új gerincprevenációs mozgásprogram alkalmazása táncosoknál

Szászi Beáta: Táplálék tudomány helye a táncpedagógus képzésben

Szűcs Alexandra: A táncpedagógus szerepe az egészséges testkép kialakulásában és a testképzavar megelőzésében

Tenki Tamás: Légzés jelentősége a táncban

6. szekció: FOLKLORISZTIKA I.

15:30–18:00

Levezető elnök: **Dóka Krisztina**

Helyszín: „A” épület 12-es terem

Karácsony Zoltán: Egyéniség és közösség a közép-erdélyi legényes hagyományban

Balogh János: Az ugrós

Knapecz Kata: Kéty táncos öröksége

Lévai Péter: Az improvizáció értelmezése és megjelenítése a magyar néptánc oktatásának módszertanában

Fügedi János: Improvizáció és előre tervezés: Mozdulattartalom-alapú továbblépés a néptáncpedagógiában

7. szekció: AZ EGYETEMI TÁNCOS KÉPZÉS MÓDSZERTANA

15:30–18:00

Levezető elnök: **Macher Szilárd**

Helyszín: „A” épület 106-os terem

Fodorné Molnár Márta: A koncentrációs készség fejlesztése a tánc által

Újvári Milán: Szemléletváltás a táncoktatásban – a funkcionális mozgásminta szűrés alapelvei és módszertana

Adamovich Ferenc: Fizikai színházi tréning táncművészeknek

Grecsó Zoltán: A vizualizáció lehetőségei a táncoktatásban, az Erik Franklin módszer – elméleti workshop

8. szekció: TÁNC ÉS TÁRSMŰVÉSZETEK

15:30–18:00

Levezető elnök: **Sirató Ildikó**

Helyszín: „F” épület társalgó

Marx Laura: Különös tánc egy különös (viktoriánus) fa körül

Nagy Péter Miklós: „*Mint Salomé a nagy Luininak vásznán*” Salome alakja a képzőművészetben

M. Nagy Emese: „*Ez hát a hangom, ez a hajlékony test.*” – Tánc a kortárs magyar költészetben

Varga Nóra Berta: A tánc mint a vizuális színház elemi tényezője

Kovács Péter: Kortárs tánc a poszthumán korban

18:30 – 20:00 **Grecsó Zoltán:** A vizualizáció lehetőségei a táncoktatásban – gyakorlati workshop

Helyszín: „D” épület 7-es terem

2019. NOVEMBER 16. (SZOMBAT)

9. szekció: TÁNCNÁNTÁS ÉS TÁNCKULTÚRA

09:00–11:00

Levezető elnök: **Széll Rita**

Helyszín: „A” épület 106-os terem

Pál-Kovács Dóra: A tánc érintéseinek értelmezési lehetőségeiről két adatközlői csoport tükrében

Szecsődi Barbara: Néptáncnántás a korai táncházakban

Tóthné Pásztor Ágota: Egyesület és tánc kultúra. A Balmazújvárosi Katolikus Otthon táncélete

Pirovits Árpád: Ma tanuljuk, a tegnap tanáraitól, a tegnapelőttet – A magyar szepptánc története

10. szekció: FOLKLORISZTIKA II.

09:00–11:00

Levezető elnök: **Fügedi János**

Helyszín: „A” épület 12-es

Sándor Ildikó: Kísérlet a népi játékok morfológiai elemzésére a körkerülő versenyfutás játéktípus példaanyagának felhasználásával

Gordos Anna: A kendő a játékban és a táncban

Kovács Henrik: A néptánc funkciókutatásának magyar vonatkozásai

Péterbencze Anikó: Újabb adatok a moldvai csángó lakodalom rituális elemeinek vizsgálatához

11. szekció: MAGYAR TÁNCMŰVÉSZET AZ '50-ES ÉVEKBEN

09:00–11:00

Levezető elnök: **H. Major Rita**

Helyszín: „B” épület tárgyaló

Gara Márk: Közös örökségünk-e *A diótörő* (1950)?

Bolvári-Takács Gábor: Adatok a Magyar Állami Népi Együttes alapításának történetéhez (1950-1951)

Abdulwahab Nadia: Új színpadi táncművészet és/vagy propaganda tánckirakat – A Magyar Állami Népi Együttes az ötvenes években

Lengyel Emese: Az operett és az operett-tánc megjelenése a *Táncművészet* folyóiratban 1952 és 1956 között

12. szekció: TÁNC PEDAGÓGIA, FEJLESZTÉS ÉS MÓDSZERTAN II.

09:00–11:00

Levezető elnök: **Lanszki Anita**

Helyszín: „F” épület társalgó

Gulya Nikoletta: Egy inkluzív táncprodukció fogyatékossgal élő emberekkel kapcsolatos attitűdökre gyakorolt hatásának vizsgálata

Füsi Gyöngyi: A fejlesztés kincsesládája: Kreatív gyerektánc az iskolában

Kun Katalin: A néptáncoktatás lehetősége: a Fűrész 4D projektszemléletű, komplex népművészeti képzés

Lőrinc Katalin: „Mit mondhat el rólunk a mozdulat...?” – gyermekek között az országban: érzékenyítő projekt

11:00 – 11:30 Kávészünet

13. szekció: A TÁNCMŰVÉSZET NAGY SZEMÉLYISÉGEI

11:30–13:30

Levezető elnök: **Gelenczey-Miháلتz Alirán**

Helyszín: „B” épület tárgyaló

H. Major Rita: A világgjárás művészete. Utazás és kulturális örökség Maurice Béjart művészetében

Neumann Ilona: Fülöp Viktor a szín- és táncművész

Alencsik Melinda: Vezet a ritmus és tanít is – Pierre Dulaine munkássága

Fodor Antal: *A próba* – egy siker létrejöttének kálváriája

14. szekció: MOZDULATMŰVÉSZET

11:30–13:30

Levezető elnök: **Németh András**

Helyszín: „A” épület 12-es terem

Boreczky Ágnes: A modern tánc kezdetei Magyarországon

Balogh Brigitta: Dienes Valéria orkesztikájának helye a magyar kulturális örökségben

Ábrahám Nóra: Szentpál Olga rendszertanának strukturális elemzése

Pálosi István: A mozdulatművészet szerepe és hatásai a kulturális fejlődésre Magyarországon

15. szekció: TÁNC ÉS ZENE

11:30–13:30

Levezető elnök: **Retkes Attila**

Helyszín: „A” épület 106-os

Széll Rita: Ritmikai kérdések a *noble danse* rekonstrukciójában

Kovács Ilona: „*Jdióta történet. Nem érdekel.*” – Claude Debussy „játékai” *Jeux* című tánckölteményében

Hubai Gergely: A szerpentin tánc és a filmzene születése

Tóth Emese: „*Circus*” – Historikus hangszerek Gene Kelly pantomimjében.

16. szekció: A TÁNC TÖRTÉNETI KUTATÁSOK MÓDSZERTANA

11:30–13:30

Levezető elnök: **Sándor Ildikó**

Helyszín: „F” épület társalgó

Péter Petra: Az első magyarországi kortárstánc előadás elemzése a Philther segítségével – Angelus Iván:
Tükrök (1982)

Ratkó Lujza: Stílusismeret a néptáncban

Szőnyi Vivien: Miről beszél a táncfilm? – Filmkészítés a *kutató* és a *kutatottak* által szervezett táncalkalmak során

Both József: Tanulástól a tanításig – Válaszúti táncok megismerése és továbbadása

17. szekció: „SEREGI '90” – A MŰVÉSZ ÉS ALKOTÁSAI. EMLÉKEZÉS, ÉRTÉKELÉS, KITEKINTÉS

11:30–13:30

Szekcióvezető: **Csillag Pál**

Helyszín: „B” épület, Ifj. Nagy Zoltán Színházterem

I. PLENÁRIS ELŐADÁSOK

DIÓSZEGI LÁSZLÓ

A MAGYAR NÉPTÁNC TÖRTÉNELMI PILLANATAI

Csoóri Sándor, a mai magyar költészet meghatározó alakja írta a tánc ház mozgalom elindulásának idején, hogy a magyar néptánc történetében két kiemelkedő esemény volt. Az első, amikor a néptánc felkerült a színpadra, a második, amikor lekerült onnan.

A magyar néptáncot eredeti formájában a *Gyöngyösbokréta* mozgalom bemutatói láthatta meg a budapesti közönség. A mozgalmat a II. világháború, és az azt követő politikai átrendeződés elsöpörte. Magyarországot a többi kelet-európai országhoz hasonlóan a Szovjetunió katonai, gazdasági és kulturális tekintetben egyaránt meghódította.

Természetesen a megszállt Magyarország sem állhatott ellen a moszkvai kultúrinváziónak. Ugyanakkor a *Gyöngyösbokréta*-s időszakban felnövő, később a magyar néptánc tudományt és néptáncművészetet meghatározó, kiemelkedő személyiségeknek köszönhetően a mojszejevizm hatása Magyarországon nem volt kizárólagos. A korszak nem lebecsülendő művészi eredményei mellett hangsúlyosan kell szólnunk az ekkor kibontakozó, és a magyar néptáncművészet jövőjét meghatározó tudományos kutatásokról is.

A hatvanas években új korszak kezdődött a magyar néptáncművészetben. Az új utak keresésében kiemelkedő szerepet játszottak a nem hivatásos táncgyűttesek alkotói, koreográfusai. A fiatal nemzedék új utakat keresett, a táncot az önkifejezés eszközeként tekintette.

A hetvenes évek leglényegesebb változása, hogy a néptánc nemcsak a kiválasztott művészek irigylenni való kiváltsága, színpadi látványosság és elidegenült művészeti alkotás lett, hanem visszakerült az eredeti közegébe és funkciójába. A Tánc ház mozgalom és az improvizatív tánc a színpadi néptáncművészetben is jelentős változást okozott.

A '70-es '80-as évek színpadi néptáncművészetét a Kárpát-medence felfedezése jellemezte.

A '90-es évek magyar néptánc színpadán az egyéniséget hangsúlyozó, táncfolyamatokban, zenében, viseletben igen elmélyült, tudományos alaposságot tükröző alkotások tűntek fel.

A jövő kérdése, hogy a zenéhez hasonlóan megszületik-e az új magyar táncstílus, amely nem csupán a néptánc lemásolásának mesteremberi feladatát valósítja meg, hanem azt alkotó és művészi módon újrateregeti, úgy, hogy az új alkotás a népművészet erényeit, a tömörséget, arányosságot, tisztaságot és egyszerűséget hordozva legyen modern és szóljon a mai világról.

HISTORIC MOMENTS OF HUNGARIAN FOLK DANCE

At the outset of the dance house movement Sándor Csoóri, a prominent figure of contemporary Hungarian poetry wrote that there were two outstanding events in the history of Hungarian folk dance. The first was when it got onto the stage and the second when it got off the stage.

The performances of the 'Gyöngyösbokréta' movement offered the first occasion for the public in Budapest to see authentic Hungarian folk dance. The movement was swept away by the Second World War and the ensuing political changes when Hungary, along with the other eastern European countries fell militarily, economically and culturally under the control of the Soviet Union. As part of the Soviet bloc Hungary was clearly unable to withstand the cultural invasion of Moscow. Nevertheless, thanks to some prominent personalities who grew up under the influence of the 'Gyöngyösbokréta' movement and who later became the most determining figures of both the science and art of Hungarian folk dance, Moisejevizm could not gain absolute influence in Hungary. Alongside the indisputable artistic accomplishments of the era, scholarly research of these years, which determined the future of Hungarian folk dance, should also be given due credit.

The 1960s marked the beginning of a new era in Hungarian folk dance. The creators and choreographers of the non-professional ensembles played an important role in exploring new creative avenues. The new generations were looking for new modes of expression and regarded dance as a means of self-expression.

An accomplishment of the 1970s was that folk dance ceased to be an enviable privilege of a few selected artists, a staged attraction or an estranged work of art. Rather it was returned to its original context and regained its initial function. The dance house movement and improvised dance also led to major changes in the art of staged folk dance.

The folk dance of the 1970s and 1980s was marked by the discovery of the rich regional dance traditions of the Carpathian Basin.

In the 1990s the stage for Hungarian folk dance was the scene of the appearance of new productions. These compositions placed emphasis on the individual, while the dance sequences, the music and the costumes were based on very thorough and scholarly research.

Only time will tell whether it will be possible to bring a new Hungarian dance style to life similar to folk music, a style that will not merely be a masterly imitation of folk dance, but rather a creative and artistic rearrangement of it in such a manner that it can be both modern and deeply rooted in the present day and still retain the virtues, compactness, balance, plainness and simplicity of folk art.

PATRIZIA VEROLI

DANCE REMAINS. MEMORY AND ARCHIVE: THE CASE OF *GISELLE*

My contribution wants to question the concept of the ephemerality of dance. Its title focuses the value of memory and the archive, that is, the remains of dance, the ruins left by an art based on living bodies. During the last decades, theoretical studies and performances have explored the concept of memory. To what extent does an intentional act of remembering give us back space and time structures, and bodily expressive inflections of a dance past? How much subjectivity is involved in the remembering act? At the same time, what can we expect from archival residues? The status of the archive has been questioned, and issues of subjectivity and power have been raised. Also in consideration of all this, re-enactment as a theoretical principle and as a practice has found a number of followers. Insofar it is the result of a process of conscious re-vision of all sides of dance as a performing art, re-enactment can be considered as a crucial step attained by postmodern studies. If we have to fully adopt this theoretical conquest, however, dance reconstructions would be invalidated.

The case of *Giselle*, a work which is considered the staple of romanticism in ballet, shows that archival research may be able to enlighten how differently than the way it is currently kept in theatres' repertoires, this ballet was in 1941, the year of its premiere. The *Giselle* we watch in theatres today is the result not only of additions and cancellations of (musical and danced) sections, but also of a bodily involvement which has crucially changed in consideration of the fact that mime (*Giselle* was a ballet-pantomime, and its music was partly symphonic and partly 'musique parlante') has mostly been eliminated. The discovery of an archival document such as the notes made on a piano reduction of Adam's score by Antoine Titus, who watched the 1841 premiere, has led to ascertain much of what happened to this ballet, which emigrated from France (where it was no longer staged after the 1860s) to St Petersburg and then from St Petersburg to London and Paris after the 1917 Revolution. Today we can get closer to the 1841 ballet, to its dramaturgy, its characters, the story and meaning it wanted to convey. And we can better understand our own taste, the appreciation we have for dance and ballet today. Re-enactments and reconstructions are both crucial contributions to a conscious envisioning of dance as a cultural heritage. In this sense one may acknowledge that dance (as product of a culture) does indeed, and to a certain extent, remain.

II. SEKCIÓELŐADÁSOK

ABDULWAHAB NADIA

MUNKATÁRS, FOLKLÓRDOKUMENTÁCIÓS KÖNYVTÁR ÉS ARCHÍVUM, HAGYOMÁNYOK HÁZA

ÚJ SZÍNPADI TÁNCMŰVÉSZET ÉS/VAGY PROPAGANDA TÁNCKIRAKAT? A MAGYAR ÁLLAMI NÉPI EGYÜTTES AZ ÖTVENES ÉVEKBEN

Kulcsszavak: tánc, színpadi tánc, tánc történet, táncszociológia, MÁNE

Mivel a színpadi művészet mindig a jelen pillanatban zajlik, elkerülhetetlen az aktuális korra való rátekintés, a kulturális, politikai, ideológiai, társadalmi, szociológiai kontextus, mely az adott előadást, vagy művészeti formát létrehozta, reflektál rá, beágyazza magába, vagy valamilyen igény, hiány miatt életre hívja.

Előadásomban megpróbálom felidézni, főleg a korabeli sajtóanyagokra, képekre, filmekre és az alapító tagokkal való hosszabb beszélgetésekre, mély interjúkra támaszkodva az ötvenes évek hangulatát. Felvetni olyan kérdéseket, melyek érdekes adalékokkal szolgálhatnak a legelső és a mai napig aktívan működő hivatásos néptáncegyüttes alapításáról és kezdeti éveiről.

Hogyan jött létre, milyen ideológiai igény hívta életre a Magyar Állami Népi Együttest? Milyen szempontrendszer szerint kellett a művészi munkának alakulnia? Beszélhetünk-e egyáltalán művészetről (maga a művészet szó történetisége nyilván önmagában is elég hosszú téma), vagy pusztán az aktuális kultúrpolitika kiszolgálásáról a „kenyeret és cirkszt a népnek” gondolat mentén?

Milyen hatása volt az addigi hivatásos színpadi táncművészetre, táncművész képzésre, az első hivatásos néptáncegyüttes megalakulása? Milyen tánctechnikai képzést kaptak a különböző háttérrel érkező tagok? Milyen hatással volt magukra az újdonsült táncművészekre a hirtelen sztárkultusz, a külföldi utazások hatására kitáguló világ, a nyugati életvitellel, művészeti áramlatokkal, művészekkel való találkozások? A nyugat hogyan reagált az együttesre?

Természetesen minden kérdés egyéb kérdéseket, részleteket vet föl, melyek jelenlegi előadás kereteit meghaladják, de esetleg hosszabb tánc történeti kutatásokra inspirálhatnak.

NEW DANCE ART AND / OR PROPAGANDA DANCE SHOWCASE? THE HUNGARIAN STATE FOLK ENSEMBLE IN THE 1950S

Keywords: dance, dance on stage, dance history, dance sociology, Hungarian State Folk Ensemble

As the performing arts always take place at the present moment, it is inevitable to take a look at the current age, the cultural, political, ideological, social context that creates, reflects on or embodies demands for a specific performance or art form.

In my presentation, I am trying to recall the atmosphere of the fifties, relying on contemporary press, pictures, films and longer conversations with the founding members, to raise questions that may be interesting about the founding and early years of the first and still active professional folk dance ensemble. How did it come about, what ideological need brought the Hungarian State Folk Ensemble to life? According to what criteria did artistic work have to develop? Can we talk about art at all (the history of the word 'art' itself would obviously require a longer discussion), or merely serving the current cultural policies by the idea of 'bread and circus for the people'? What was the impact of the formation of the first professional folk dance ensemble on professional dance and dance training? What kind of dance training did the members from different backgrounds receive? What impact did the new celebrity dancers themselves have on the sudden cult of celebrities, the expanding world of travelling abroad, their encounters with western lifestyles, artistic trends and artists? How did the West respond to this ensemble?

Naturally each question raises other questions and details that go beyond the scope of the current presentation but may inspire longer research into dance history.

ADAMOVICH FERENC

TÁNCMŰVÉSZ, VÍGSZÍNHÁZ

FIZIKAI SZÍNHÁZI TRÉNING TÁNCMŰVÉSZEKNEK

Kulcsszavak: Lecoq, Adamovich, mozgáspedagógia, fizikai színházi tréning

Előadásomban bemutatom egy technika alapjait, amely olyan kompetenciákat fejleszt, amiért a jövőben alkalmas lehet a táncművészeti felsőoktatási képzésbe való integrálásra. Mind elméleti, mind gyakorlati alapjai sokat változtak az évek során. A táncművészek fizikai színházi tréningekbe történő bevezetése Jacques Lecoq és Adamovich Ferenc technikája alapján, olyan készségeket és képességeket fejlesztenek, melyek felkészítik és hatékonyabbá teszik a színházi munkafolyamatokban való működésüket. A technikák által nyújtott többlettudás sokrétű táncos tehetségek kinevelését alapozza meg.

Az előadás a következő témaköröket érinti: 1. A hatha jóga pszichofizikális hatásai és a testérzetfigyelés előnyei a táncművészeti környezetben. 2. Érzelem kialakításának eljárása. 3. Az imagináció és a testérzetfigyelésből keletkezett mozdulatok minőségének különbsége és szimbiózisának előnyei. 4. A tréning alatt használt gyakorlatokhoz kapcsolódó fizikai színházi technikák 5. Miért lehet hasznos ez a színházi tánc szak és a koreográfus szak számára?

Közös kutatást szeretnék irányítani, ami a tanár és a diákok kölcsönös együttműködésén alapul és kölcsönös fejlődést eredményez. Inspiráló környezetben segíti megszerezni azt a tudást, ami gondolkodásra készíteti és neveli a diákot. Napi tréningként alkalmazva a diákok szorosabb kapcsolatot alakíthatnak ki az elméjük és a testük között, a jóga általános pszichofizikális hatásai mellett. Lecoq technikáját kiegészítve a saját technikámmal, a diákok olyan színészi és alkotói eszköztárral bővíthetik tudásukat, mely a legkorszerűbb technikák felhasználásával készíti fel őket a színházi munkára.

PHYSICAL THEATRICAL TRAINING FOR DANCE ARTISTS

Keywords: Lecoq, Adamovich, movement pedagogy, physical theatrical training

The topic of my lecture is the introduction of the basics of a competence developing methodology which makes the technique available for incorporation into the higher level training of dance artists. Its theoretical and practical bases have changed a lot during the past few years. The physical theatrical training of dance artists using the techniques developed by Jacques Lecoq and Ferenc Adamovich develops such skills and abilities which prepare the involvement of dance artists in the work processes at the theatre and make their work more efficient. The additional skills developed thanks to the techniques lay the foundations for the training of all-round dancing talents.

My lecture covers the following themes: 1) Psycho-physical impacts of hatha yoga and the advantages of body sensing interoception in dance arts. 2) Process of elaborating emotions 3. Differences between the quality of motions resulting from imagination and body sensing interoception and the advantages offered by the parallel presence of the two. 4) Physical theatrical techniques related to the exercises used during training 5) Why could this be useful for the specializations in theatrical dance and choreography?

I would like to direct a research relying on mutual cooperation between the lecturer and students that results in their mutual development and perfection. I would like to contribute to students' knowledge acquisition which induces and teaches them to think and operate in an inspiring environment. In addition to the general psycho-physical impacts of yoga, by the help of a daily training the students can create a closer connection between their mental selves and their bodies. Supplementing Lecoq's techniques by my own, the students can enrich their knowledge by such acting and creative tools which prepare them for theatrical work using the most state-of-art techniques.

ALENCNIK MELINDA

TÁRSASTÁNC TANÁR, MIKROKOZMOSZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA, KAPOSVÁR

VEZET A RITMUS ÉS TANÍT IS. PIERRE DULAINÉ MUNKÁSSÁGÁNAK BEMUTATÁSA

Kulcsszavak: tisztelet és empátia, tanári jelenlét, biztonságos környezet, fegyelmezés nélküli fegyelem, kommunikáció, humor és jókedv

Az önmagukat és a világban helyüket kereső kamaszok számára nagyszerű közösségi terep a tánccsoport, ahol megtapasztalhatják az elfogadottság érzését, ugyanakkor a kortársak referenciát, igazodási pontot is jelentenek számukra. Pierre Dulaine francia származású táncos és kiváló táncpedagógus előbbre való tartotta a táncos képességek fejlesztésénél a tanítványok szociális és érzelmi nevelését. Az önmagukat és a világban helyüket kereső kamaszok számára nagyszerű közösségi terep a tánccsoport, ahol megtapasztalhatják az elfogadottság érzését.

A Dulaine programban résztvevő tanulók dokumentáltan jobb szociális készségekkel, nagyobb önbizalommal rendelkeztek, fokozódott aktivitásuk, fejlődtek koordinációs és táncos képességeik. A módszer egyre elismertebb és népszerűbb lett az egész világon. Ma már nem csak a tengerentúlon, hanem Svájcban és Németországban is alkalmazzák, sőt elérhetővé tették fogyatékkal élő személyek számára is. Dulaine módszerét és sikerét szeretném bemutatni kutatási eredményeinek, könyvének, a vele készült interjúknak a felhasználásával. Munkássága példaértékű lehet, hiszen a gyerekek hazánkban is sok időt töltenek az iskolában, melynek a családon belüli szocializáció érezhető gyengülése miatt nagyobb szerepet kell átvennie a nevelésből. A társastánc kiemelten fontos terepe lehet a személyiség és a szociális készségek – úgymint tolerancia, empátia, együttműködés, segítőkészség, érdekérvényesítés, szervezés – fejlesztésének.

TAKE THE LEAD AND TEACH IT. PRESENTATION ON PIERRE DULAINÉ'S WORK AND METHOD

Keywords: respect and empathy, teacher's presence, creating a safe environment, discipline without enforcing it, body language and verbal communication, humour and cheerfulness

For teenagers looking for a place for themselves and their place in the world, a dance group is a great place to experience a sense of acceptance while also being a reference point for their peers. A proof of all this is the work of Pierre Dulaine, a French-born dancer and excellent dance teacher. For him, the developing of students' social skills and their emotional education takes precedence over development of dancing skills. Students in the Dulaine program have improved social skills, increased self-confidence, increased activity, and improved coordination and dance skills as records show. The method has become increasingly recognized and popular all over the world. It is now used not only overseas but also in Switzerland and Germany and has even been made accessible to people with disabilities.

I would like to present his method and success in my lecture using his book, interviews with him, his research results, and to prove his reasoning through various disciplines. His work can be exemplary, as children also spend a lot of time at school in Hungary, which, due to the noticeable weakening of socialization within the family, has to play a greater role in education. Ballroom dancing can be an extremely important area for developing personality and social skills, such as tolerance, empathy, cooperation, helpfulness, enforcing interests, and organization.

ÁBRAHÁM NÓRA

TÁNCELMÉLET TANÁR, FÓTI NÉPMŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM

A SZENTPÁL-RABINOVSZKY-RENDSZERTAN MOZDULATSTRUKTÚRÁJA ÉS ELEMZÉSE

Kulcsszavak: Szentpál, rendszertan, morfológia, struktúra, tánctudomány

A 20. század elején élő mozdulatművész, Szentpál Olga személyisége, művészete és rendszerező látásmódja a korszak magyar táncművészetének különleges jelensége. Iskolateremtő szemlélete, valamint férjével, Rabinovszky Máriusszal kidolgozott mozgásművészeti rendszertana a mai táncelméleti körökben feledésbe merült, szinte teljesen ismeretlen. Kutatásom tárgya Szentpál Olga strukturális látásmódjának vizsgálata, e szemlélet társadalomtudományi, művelődéstörténeti, zenei háttérének bemutatása. Szentpál táncelméleti munkásságának jelentőségét hangsúlyozza, hogy eredményeit felhasználva alakult ki a magyar tánctudomány, amely Szentpál eredményeit a mai napig használja. Előadásomban a rendszertan elemzése alapján bemutatom Szentpál mozgásrendszerének morfológiai változásait, építési módozatait, szerkezetét és stilisztikai megformálását.

THE MOVEMENT STRUCTURE AND AN ANALYSIS OF THE SZENTPÁL-RABINOVSZKY TAXONOMY

Keywords: Szentpál, taxonomy, morphology, structure, ethnochoreology

Olga Szentpál's personality, art, and systemizing aspect is a special phenomenon in Hungarian modern dance at the beginning of the 20th century. Her school and her system of movement-art, developed with the help of her husband Márius Rabinovszky, are almost forgotten in the practical and scholarly circles of modern dance today. The subject of my research is the examination of the structural view of Szentpál's work, with a look at the social, historical, cultural and musical background of her approach. The importance of Szentpál's work on dance theory is emphasized by the fact that Hungarian ethnochoreology used her results and it has been applying them ever since. In my presentation, based on the analysis of her taxonomy, I present the morphological changes, construction methods, structure, and stylistic formation of Szentpál's movement system.

BALOGH BRIGITTA

EGYETEMI DOCENS, PARTIUMI KERESZTÉNY EGYETEM

TÚL A MOZDULATMŰVÉSZETEN: DIENES VALÉRIA ORKESZTIKÁJÁNAK HELYE A MAGYAR KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGBEN

Kulcsszavak: Dienes Valéria, orkesztika, mozdulattudomány, mozdulatpedagógia, mozdulatművészet

Az előadás azt vizsgálja, hogyan határozható meg Dienes Valéria orkesztikájának helye a magyar kulturális örökségben, illetve milyen érvek szólnak kulturális hagyományunk e szegmensének tudatos ápolása mellett.

A kérdés azért is időszerű, mert Dienes orkesztikáját a kortárs tudományosságban gyakran úgy tekintik, mint a múlt század eleji mozdulatművészet egyik ágát, holott szándéka és megvalósulása szerint is több annál: a) mindenekelőtt az emberi mozdulat átfogó tudománya, amely a mozdulatot nem valamely specifikus területhez köti, hanem az emberi létmódhoz általában; b) az e tudomány által leírható és azáltal fejleszthető gyakorlat, amelyre sajátos pedagógia épül; c) mindezek mellett és mindezekre épülve: mozdulatművészeti irányzat, mely az egymással összefonódó elmélet és gyakorlat eredményeit a színpadi kifejezés tökéletesítésének szolgálatába állítja.

Előadásomban a teoretikus elemzés módszereit alkalmazva igyekszem átfogó módon számot adni Dienes orkesztikájának komplexitásáról, és ennek alapján teszek kísérletet arra, hogy mérlegeljem művének aktualitását a magyar kulturális örökségben elfoglalt aktuális és lehetséges helye szempontjából.

BEYOND THE ART OF MOVEMENT: THE PLACE OF VALÉRIA DIENES'S ORCHESTICS IN THE HUNGARIAN CULTURAL HERITAGE

Keywords: Valéria Dienes, orchestics, science of the movement, pedagogy of movement, art of movement

The main aim of the lecture is to define the place of Valéria Dienes's orchestics in the Hungarian cultural heritage and to trace the arguments regarding the value of the conscious maintaining of this tradition.

The problem is quite relevant, inasmuch as Dienes's orchestics is often viewed in contemporary scientific discourses as a branch of the art of movement of the beginning of the 20th century, albeit it intends to be something much broader: a) first of all, a comprehensive science that views human movement not as related to some specific area of life, but to human existence in general; b) a practice, described and partly developed by and through the mentioned science that forms the background of a specific pedagogical approach; and finally, based on the previous layers, c) a school of art of movement which intends to bring the results of the intertwining theory and practice in the service of artistic expression.

In my lecture, I will try to give an account, by the means of theoretical analysis, of the complexity of Dienes's orchestics, and to evaluate the current nature of her work from the perspective of its up-to-date and possible place in Hungarian cultural heritage.

BALOGH JÁNOS

TAGINTÉZMÉNYVEZETŐ, IGAZGATÓHELYETTES, PÉCSI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM ALAPFOKÚ
MŰVÉSZETI ISKOLA, BERZE NAGY JÁNOS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA,

AZ UGRÓS

Kulcsszavak: kanászverbunk, ugrós, strófikus, ütempár

Régi stílusú táncaink archaikus típusának, az ugrósnak tartalmi, formai és funkcionális vizsgálata, valamint összehasonlító elemzése olyan vonásokat tárt fel, mely szükségessé teszi eddigi ismereteink újragondolását, és kutatási-elemzési módszereink kiszélesítését.

A kutatási szelvényként választott változatos táji és kulturális mintavétel, a recens irodalom, az itt végzett korabeli gyűjtések valamennyi elérhető kézírata, az archív filmes gyűjtések teljes folyamatlejegyzései, és a kiegészítő terepmunkák széles spektrumú, mély analízist tettek lehetővé. A több mint 30 településre kiterjedő, táncfolklorisztikai vizsgálat alapján jól elhatárolhatóvá vált a kanásztánc-ugrós stílus eszköz nélküli változatként jellemzett formája, valamint az ugrós-legényes típuscsalád már összetettebb ugrós változatai.

Ezek alapján nemcsak a kettős építkezésű, strófikus szerkesztésű, eszköz nélkül járt *kanászverbunk* és az ütempár szerkezetű, füzér- vagy strófikus szerkesztést követő *ugrós* határolható el. A motívumok szerkesztési elvei, típusjellemzői mellett nyomon követhetők ezek idő- és térbeli megjelenései, terjedése, valamint műfaji keveredései. Továbbá, az eddig részleteiben és teljességében nem vizsgált ugrós tánc típus pontosabb körül határolása lehetőséget ad a verbunkokkal és a legényesekkel való kapcsolatának feltárására.

Az eredmények nem csak a tánc típusok eddigi kialakított rendjét módosíthatják, de szilárdabb alapot biztosíthatnak a társadalmi vonatkozású táncantropológiai kutatásoknak is.

THE “UGRÓS”

Keywords: kanászverbunk, ugrós, strophic, double-metric

My recent content, structural and functional investigations of the old style *ugrós* (Hungarian jumping dance) pointed at novel features in the character of the dance. The examination of content, form and functions of the archaic prototype of our old style dances, named „*ugrós*” and have revealed features that necessitate a rethinking of our knowledge and the broadening of our research and analysis methods.

The inquiry has encompassed more than 30 settlements, and the completion of present-day field recordings with archival sources (footages and field-notes) enabled me to carry out a thorough investigation. 1. Drawn on the results I could elaborate new subtypes such as the double-structured, strophic *kanászverbunk* without props and the double-metric, strophic *ugrós*. 2. During the analysis not only the structural features and the types of motifs have been explored, but important facts on their spatial and chronological diffusion and contaminations have been revealed as well. 3. Furthermore, my inquiry on the so far less investigated *ugrós* dance-type contributes to its more accurate definition and to the exploration of its connections to men's solo dances (*verbunk* and *legényes*).

These achievements lead us to reconsider the typology of the Hungarian dances and also provide a basis for further research in dance anthropology.

BOLVÁRI-TAKÁCS GÁBOR

EGYETEMI TANÁR, REKTOR, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM

ADATOK A MAGYAR ÁLLAMI NÉPI EGYÜTTES ALAPÍTÁSÁNAK TÖRTÉNETÉHEZ (1950-1951)

Kulcsszavak: Állami Népi Együttes, művészetpolitika, színpadi néptáncművészet

1948 után az államosított színházi szektor fontos szegmensét képezte a színpadi néptáncművészet állami intézményrendszerének kiépítése. A folyamat 1949-ben a Honvéd Együttes megalakulásával kezdődött, legjelentősebb állomása a Magyar Állami Népi Együttes 1950. évi létrehozása volt. Az elhatározás szovjet mintán alapult. A ma már közel hetven éves társulat történetéről több népszerűsítő feldolgozás napvilágot látott, de levéltári forrásokon alapuló történeti munka nem született. Pedig a MÁNE létrehozási körülményeinek bemutatása különösen fontos az 1950-es évek művészetpolitikájának megértéséhez. Az együttes alapításáról előbb az MDP Politikai Bizottsága hozott határozatot, majd a minisztertanács rendeletben szabályozta az új társulat működését. Ezután a Népművelési Minisztérium vette át a szervezési feladatokat, amelynek minisztere, Révai József személyesen irányította a feladatok elvégzését. A végrehajtásban meghatározó szerep hárult Rábai Miklós művészeti vezetőre. Mindezt nyomon követte a sajtó is. A politikai döntési folyamat néhány elemét kívánom bemutatni általam feltért, mindeddig publikálatlan levéltári dokumentumok alapján.

(A kutatás a NKFIH K115676 pályázat keretében történt.)

DATA ON THE HISTORY OF THE FOUNDATION OF THE HUNGARIAN STATE FOLK ENSEMBLE (1950-1951)

Keywords: Hungarian State Folk Ensemble, cultural political context, folk dance on stage

After 1948 during the nationalization process of the Hungarian theatre institute system folk dance on stage became an important part of it. The first government decision was the foundation of Honvéd Ensemble, but the most important step was the creation of the Hungarian State Folk Ensemble in 1950, based on a Soviet model. There are many interpretations of the history of MÁNE but these are all popular books without the examination of archive resources. To examine the creation process of MÁNE it is important to understand the communist cultural policies of the 1950s. The first decision was made by the Political Bureau of the Hungarian Workers' Party (MDP). The next step was a government decree, then the Ministry of Culture took over the organisation of the ensemble with the direction of Minister József Révai. Miklós Rábai as the artistic leader of the ensemble made a significant contribution, too. The procedure was watched by newspapers at all times. In my lecture I would like to show some elements of the process of political decision making on the basis of archive documents.

BORBÁTH KATALIN

PEDAGÓGIAI SZAKPSZICHOLOGUS, TEHETSÉGKOORDINÁTOR, FPSZ X. KER. TAGINTÉZMÉNYE

FARKAS ANDREA

KÖRTÁNCOKTATÓ ÉS MŰVÉSZETTERAPEUTA, TŰZMADÁR ALAPÍTVÁNY

KÖRTÁNCCAL ÉS TÁNCTERÁPIÁVAL A HÁTRÁNYOKKAL KÜZDŐ TEHETSÉGEKÉRT

Kulcsszavak: körtánc, táncterápia, szociokulturális hátrányok, kreativitás, csoportfolyamat

A komplex művészetterápiás projekt Kőbányán 2016-ban három külön-külön működő szakmai műhellyel indult, a kiválasztás tanári ajánlásokon és a diákok saját motivációján alapult. A műhelyek csoportterápiás folyamatként is működtek.

A körtáncműhelyben elvárásoktól mentes, támogató légkörben a gyerekek különböző régiók táncait megismerve a mozgáson keresztül kapcsolódtak az adott kultúrához. A csoportfolyamatban való részvétel, a táncok tanulása fejlesztően hatott a kreativitásukra, önbizalmukra, örömet, felszabadulást hozott, közösséget teremtett.

A projektben a körtánc foglalkozások kiegészültek táncterápiás elemekkel. Ezek segítettek feloldani a testképhez kötődő frusztrációkat, félelmeket, mélyítették a testi tudatosságot. Terápiás elemként használtuk a csoportos mozgás pozitív hatását az alacsony önértékelésre, a szorongásos zavarokra, ADHD tünetcsoportra, amely nehézségekkel a csoportok küzdöttek.

A projekt projektbemutató előadással zárult, melyben a tanulási, viselkedési, nehézséggel, szociokulturális hátrányokkal, lemorzsolódással küzdő gyerekek a művészi élmény tervezőivé, kivitelezőivé váltak. A folyamat részeként kreativitást, sikert, elismerést élhettek át, mindez pozitívan hatott személyiségük egészére.

FIGHTING FOR DISABLED GIFTED STUDENTS WITH CIRCLE DANCE AND DANCE-THERAPY

Keywords: circle dance therapy, socially disabled, creativity, group-process

A complex art therapy project was held in Kőbánya, Budapest in 2016 with 3 different workshops.

The selection was built on teachers' suggestions and students' motivation.

In the circle dance workshop we created an expectation-free, supportive environment, where the young students could learn dances from different regions and connect to the regions' culture through the dances. Taking part in the process had a developing effect on the youngsters' creativity, self-esteem, it created joy, relief and a community.

In the project the dance sessions were enriched with elements of dance-therapy. These elements helped to solve frustrations and fears connected to body image and deepened the awareness of the body. We used the positive effects of the group movements for low self-esteem, anxiety disorders, symptoms of ADHD which problems occurred in the group of the participants.

The project ended with a performance including the work of the 3 workshops, and in it these drop-out, socially disabled students with learning, behaviour disabilities could have been the creators and makers of something successful and very original. This whole process made a positive effect on their personalities.

BORECZKY ÁGNES

PROFESSOR EMERITA, ELTE PPK INTERKULTURÁLIS PSZICHOLÓGIAI ÉS PEDAGÓGIAI INTÉZET

A MODERN TÁNC KEZDETEI MAGYARORSZÁGON

Kulcsszavak: modern tánc, magyar mozdulatművészet, tudományos és élő tradíciók

Előadásom célja, hogy a modern tánc európai térképére helyezzem az első magyar mozdulatművészek úttörő munkásságát, ami immár 100 éve, Dienes Valéria Hans Brandenburgnak írt 1918-as levele óta várta magára. A Brandenburgnak írt levél nem hagyott látható nyomot, minek következtében a mozdulatművészet első évtizedeinek története mai napig hiányzik a *fin de siècle* és az azt követő néhány évtized táncművészeti törekvéseit-kísérleteit és iskoláit feldolgozó munkák többségéből. Ez a hiány azt jelenti, hogy a magyar modern tánc számos alapvető irányzata nem képezi részét sem a tudományos tradíciónak, sem azoknak az élő hagyományoknak, amelyek a mai életformákat alakítják.

Az előadás első részében ezért röviden vázolólok az a századfordulós miliót, amiben a mozdulatművészet mint új művészi forma megszületett. Egy új definíció után kitérek a nemzetközi és a hazai modern táncművészet hasonlóságaira és különbségeire, és bemutatom, hogy Dienes Valéria és kortársai nem egyszerűen résztvevői, hanem alakítói is voltak annak a kulturális térnek, mely Budapestet jellemezte a *fin de siècle* idején és az azt követő két-három évtizedben.

THE BEGINNINGS OF HUNGARIAN MODERN DANCE

Keywords: modern dance, Hungarian art of movement, academic and living traditions

With my lecture my primary goal is to place the Hungarian pioneers of modern dance and their work on the European map of modern dance education, something Valéria Dienes, a philosopher, mathematician, musician and the founder of Orchestica (Orchestics) tried to achieve in 1918, more than 100 years ago. She never succeeded and the narrative of the first period of Hungarian modern dance is still missing from the history of the artistic experiments of the *fin de siècle* and the pre-war decades, which means that crucial trends of Hungarian modern dance have not been integrated into academic traditions and the Hungarian culture of movement.

For this reason, first I shortly summarize the artistic milieu of the *fin de siècle*, when modern dance (*mozdulatművészet* in Hungarian) was born as a new art form. After giving a definition I shall shortly refer to the concurrences and also point out some of the differences between the international and the Hungarian scene. Then I will show how Valéria Dienes and her contemporaries became not just participants but makers of the Hungarian cultural space of their time.

BOTH JÓZSEF

MŰVELŐDÉSI SZAKEMBER, KONECSNI GYÖRGY MŰVELŐDÉSI KÖZPONT, TÁJHÁZ
ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR, KISKUNMAJSA

TANULÁSTÓL A TANÍTÁSIG. VÁLASZÚTI TÁNCOK MEGISMÉRÉSE ÉS TOVÁBBADÁSA

Kulcsszavak: helyi és idegen közeg, mély megismerés, mozdulatelemzés, építkezés

Azzal a folyamattal, ahogy a népi kultúra bizonyos elemeit kiemeljük azok eredeti közegéből és megváltoztatott funkcióval áthelyezzük egy teljesen új környezetbe, sokat veszítenek eredeti tartalmukból. Azt szeretném vizsgálni, hogy miként lehet ezt a veszteséget csökkenteni felülvizsgálva a folyamat szakaszait: esetünkben az erdélyi Válaszút táncanyagának alapos megtanulását, minél mélyebb megismerését, átfogó értelmezését és továbbtanításának módszereit. E táncok leírását táncfolklorisztikai módszerrel Martin György táji-történelmi rendszerébe soroltam be. A táncok és társadalmi környezetük mélyebb megértéséhez táncantropológiai módszereket használtam. A továbbtanítás esetében elsősorban saját táncoktatói gyakorlatom tapasztalataira támaszkodom.

Kutatói álláspontom is a feladatnak megfelelően összetett. A táncanyag megismeréséért nem csak a meglévő archívumi anyagra támaszkodtam, hanem ezt falun is bemutatva félig strukturált interjúkat készítettem, a helyi táncalkalmakon résztvevő megfigyelőként voltam jelen. A táncok szerkezetét, táncmotívumainak mozgatórugóit, mozdulatainak kiinduló pontját émikus módszerrel vizsgáltam. Továbbtanításkor is ebből építkeztem. Elméletem legfőbb ellenőrzését a tanítványaim táncában látom.

Előadásommal csak felvázolni szeretném a tanulási, megértési és tanítási folyamatok között feszülő nagyívű problémát, kiemelve egy rövid szakaszt: a tánc mélyebb megértését és továbbadását a választói Kallós György legényes táncán keresztül.

FROM LEARNING TO TEACHING. GETTING TO KNOW AND PASSING ON THE DANCES OF VÁLASZÚT

Keywords: local and foreign medium, deep cognizance, motion analysis, construction

Folk culture loses part of its contents by pulling out some of its elements from their original environment and transposes them into entirely new ones, while also changing their function. What is aimed at this presentation is to minimize these losses by reconsidering the steps of the traditional processes. In this case they are the thorough study of dances from the Transylvanian Válaszút, comprehensive interpretation of the area and the methods of teaching them. Using the dance-folkloristic method, dances are classified within the regional-historical system of Martin György. Dance-anthropologic methods are also used in consequence of the necessity of understanding specific points of the dances and their social functions. Intentional reliance on the researcher's self-experience as a dance instructor for passing on the material is primary.

The research position is composed according to the task, in addition to studying existing archives, it is also presented these in the rural medium as part of interviews and took part in dance occasions as an active observer. As a researcher who had studied the structure of the dances, the driving force of its motifs and the starting point of its moves from an emic perspective is the one which was built through the teaching period as well. This study's theory receives confirmation through the dance of the researcher's own students.

The presentation aims to represent the overarching problems throughout the processes of understanding, learning, and teaching, highlighting a short phase: the profound understanding and passing on of the lads' dance of Kallós György from Válaszút.

CSILLAG PÁL

FŐISKOLAI ADJUNKTUS, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, KLASSZIKUS BALETT TANSZÉK

„SEREGI '90” – A MŰVÉSZ ÉS ALKOTÁSAI. EMLÉKEZÉS, ÉRTÉKELÉS, KITEKINTÉS

Kulcsszavak: Seregi '90, művész és alkotásai, emlékezés, értékelés, kitekintés

Kulturális örökségünk meghatározó része Seregi László életműve és alkotásai, bátran mondhatjuk, hogy az egyetemes táncművészetnek is.

Idén ünnepelnénk kilencvenedik születésnapját.

Róla és alkotásairól hatalmas mennyiségű írás, kritika és vele készült interjú jelent meg. Ha csak Kaán Zsuzsa Seregi című könyvét olvassuk, akkor is szinte teljes képet kapunk az alkotóról és műveiről. Most inkább olyan személyes történetekkel és visszaemlékezésekkel szeretnénk megismertetni a hallgatóságot, melyek talán sosem hangzottak el nyilvánosan.

Volf Katalin felkérésére kerestem meg kollégákat, akiket ezekről a személyes és meghatározó pillanatokról kérdeztem. Szerencsére többen vállalták, hogy személyesen is beszélnek ezekről az emlékeikről és jelenlétükkel megtisztelik a konferenciát.

Tekintettel a hallgatóinkra és növendékeinkre, először mégis tekintsük át műveit, és életének meghatározó pillanatait.

A LECTURE AND DISCUSSION ABOUT LÁSZLÓ SEREGI

Keywords: Seregi 90, the artist and his pieces, remembering him, evaluation, outlook

The oeuvre of László Seregi is an integral part of both our Hungarian cultural heritage and of universal dance art. He would be 90 years old this year. There is an endless list of writings, reviews, interviews published with or about him. Even if you choose to read only Zsuzsa Kaán's book 'Seregi' you can get a relatively complete image of the artist and his art. This time I would prefer to acquaint the audience with personal stories and recollections presumably never heard in public before.

Called upon by Katalin Wolf I asked colleagues about these personal and decisive moments. Luckily several of them agreed to share their recollections and give the conference the light of their countenance.

Out of consideration for our pupils and students however, let us first survey his works and the important moments of his life.

EGEY EMESE

EGYETEMI DOCENS, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI TANSZÉK

AKTUÁLIS NÉPTÁNCOS KÉRDÉSEK A MAI FINN KULTÚRÁBAN

Kulcsszavak: hagyomány, marginalizált helyzet, alulról jövő kezdeményezések, innováció és néphagyomány

A finn társadalomban hagyományosan erős a népi kultúra hatása és továbbélése, de ez elsősorban a tárgyi, anyagi kultúrára értendő. Természetesen a népzene is megtalálja fórumait, közönségét és egészen zeneakadémiai szintig művelhető. Ugyanakkor a néptánc marginalizáltabb helyzetben van mind megjelenését tekintve, mind pedig képzési, finanszírozási szempontból. Jórészt az amatőr és civil szervezetek, egyesületek, községek tartják életben. Országos koncepciójú néptáncpedagógus képzése nincs, a tanárokat tanfolyamokon, egyes alkalmazott tudományokat oktató felsőfokú intézményekben, pl. az oului "szakképző főiskolán" képzik. A népzene és néptáncos egyesületek közös ernyőszervezete éppen ezért 2025-ig megvalósítandó víziót dolgozott ki a finn kultúrpolitika számára.

A modern értelemben vett folklorizáció új lehetősége a máris szabadalmaztatott FolkJam mozgásforma, amelyik a már említett oului intézmény találmánya. Kizárólag a finn néptánc-hagyományból merít és mind nagyobb népszerűségnek örvend, már kiképzett szakoktatói hálózattal és egyre több lelkes támogatóval is rendelkezik.

A téma kutatásához a finnországi eredeti szakirodalom feldolgozása ad lehetőséget; aktualitása indokolja, ugyanakkor újszerűsége miatt Magyarországon még kevésbé ismert.

UP-TO-DATE FOLK DANCE QUESTIONS IN CONTEMPORARY FINNISH CULTURE

Keywords: tradition, marginal position, civil initiatives, innovation and folk-heritage

Folk culture and traditions, primarily material culture has always had a strong and visible impact on Finnish society. Folk music has managed to find its forums and audience and studying it can advance to an academic level as well. Folk dancing, however is in a somewhat marginal position regarding both its presence, reputation and its education and financial background. How it was still able to survive can mostly be explained by the supportive NGOs, different societies, municipalities. Finland lacks an overall concept of folk dance teachers' education: teachers are trained at short courses and at some universities of applied sciences, such as the training institute in Oulu. The umbrella organization of folk music and folk dance societies has elaborated a *Vision 2025* project for cultural policies and decision makers.

As a modern phenomenon of folklorization a new option is offered in the „movement form” called FolkJam, invented at the above mentioned Oulu institute. FolkJam is strictly based on Finnish folk dances and spreads rapidly, recruiting a constantly increasing number of fans. A network of trained teachers is already at hand.

The novelty of the topic means little available information in Hungary, although it offers new chances for research as well.

FARKAS VIOLA

HALLGATÓ, MTE MA 120 TÁNC TANÁR, NÉPTÁNC SZAKIRÁNY II. ÉVFOLYAM

PETI SÁRA

HALLGATÓ, MTE MA 120 TÁNC TANÁR, NÉPTÁNC SZAKIRÁNY II. ÉVFOLYAM

A GYÓGYPEDAGÓGIA ÉS A NÉPTÁNC PEDAGÓGIA OKTATÁSI MÓDSZEREINEK ÖSSZEKAPCSOLÁSI LEHETŐSÉGEI

Kulcsszavak: sajátos nevelési igény (SNI), hallássérülés, játék- és tánc tanítás, táncelőkészítés, személyiségfejlődés

A Magyar Táncművészeti Egyetem BA képzésén megírt szakdolgozatunkban mindketten a gyógypedagógia és a néptáncpedagógia módszereinek összekapcsolását tűztük ki célul. Egyikünk arra kereste a választ, hogy miként tudja felkelteni a sajátos nevelési igényű gyermekek érdeklődését a népi kultúra iránt, s mely népi játékokat tudja nekik hatékonyan megtanítani. Másikunk egy hallássérültek számára készült gyűjteményt kívánt elkészíteni, majd bemutatta tapasztalatait, reflexióit.

A tanítási időszak egyikünkénél 12, másikunknál 8 foglalkozást tartalmazott. Elemzési szempontjainkat, módszereinket, a kiegészítő terápiás vagy drámapedagógiai módszereket a csoporthoz igazítva, gyógypedagógiai ismereteink, szakterületünk segítségével határoztuk meg.

A tanítási időszakok eredményeinek elemzésekor hipotéziseinket igazolni tudtuk. Eszerint a népi gyermekjátékok, a mozgás és a tánc tanítása számos fejlesztő hatással bír az SNI gyermekek esetében, valamint megfelelő eszközöket, módszereket választva a népi játék és a tánc számukra is tanítható, tanulható. Észrevehető volt, hogy a népi játékok által az SNI gyermekek személyisége sokkal nyitottabbá és érdeklődőbbé vált. A gyermekekben kialakult a kíváncsiság és az igény a mozgás e fajtája felé. Számos pedagógiai tapasztalattal lettünk gazdagabbak a tervezés-szervezés, megvalósítás terén gyógypedagógusként és néptáncpedagógusként egyaránt.

TEACHING METHODS IN SPECIAL EDUCATION BASED ON FOLKDANCE PEDAGOGY

Keywords: special educational needs (SEN), hearing impairment, teaching games and dance, dance preparation, personality development

The aim of our BSc thesis was to describe the connection of the methods of special education and folk dance pedagogy. One of us examined, how she can awake SEN (=special education needs) students' interest to folk culture, and which traditional games she can teach them effectively. The other one wanted to assemble a collection for those with hearing impairment, following a period of analytic planning. After they had been put into practice she was introducing her experience and reflections on these drafts.

The teaching period was in one case 12 lessons, and in the other case 8 lessons. We have determined our analytical aspects, and the methods of complementary therapy or drama pedagogy based on the knowledge in special education, and the individual skills of the group members.

We analysed the results of the teaching periods, and we could verify the hypotheses we had made before. It means, that traditional games and folk dance have lots of impacts on SEN students' development. Besides this we needed to choose the right tools and methods, to make it easy for SEN students to learn traditional games and folkdance. The results showed that SEN students became more open and they got the curiosity and demand towards this type of movement. We got lots of pedagogical experience in planning, organization and implementation both as teachers in special education and as folk dance teachers.

FELFÖLDI LÁSZLÓ

CÍMZETES EGYETEMI TANÁR, SZTE BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR, NÉPRAJZI
ÉS KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIAI TANSZÉK

A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGGÉPZÉS PROBLÉMÁI ÉS KIHÍVÁSAI MAGYARORSZÁGON, A TÁNCBAGYOMÁNY TERÜLETÉN

Kulcsszavak: folklór revival, örökségképzés, örökségvédelem, táncbagnyományok, Magyarország

A táncos örökségvédelemben résztvevő „szereplőnek” számos kihívással kell szembenéznie. Ilyenek például, az „örökség”, elemeinek megválasztása; a spontán helyi törekvések és az államilag támogatott folklór revival mozgalom egymást segítő vagy kizáró hatásai; az egy-kultúra vagy multi-kulturalitás elvének ütközése; a materiális és immateriális kulturális elemek mesterséges szétválasztása; a különleges elemek túlhangsúlyozása az általánosak rovására; az örökség fogalmának túlzott kiszélesítése vagy leszűkítése. Nem mindenki egyformán ítéli meg, hogy mit tekintünk az „örökség” részének, s hogy melyek az örökségvédelem követendő módjai. E kérdésekről, másként vélekednek a kutatók, a helyi közösségek tagjai, a táncpedagógusok, a kultúrpolitikusok, a táncosok és a koreográfusok. A véleménykülönbségek oka a hagyományos tánc, mint jelenség komplexitásában, szerepének sokféleségében és a tánc révén elérendő célok sokféleségében rejlenek. Ahhoz, hogy a hagyományos tánc örökség-természetét igazán megérthessük, szükség van az ilyen és ehhez hasonló kérdések fölvetésére és körüljárására.

Az előadás ezekre a kihívásokra igyekszik reflektálni az utóbbi évek konkrét tapasztalatai alapján.

PROBLEMS AND CHALLENGES OF CULTURAL HERITAGE CREATION IN THE FIELD OF DANCE TRADITION IN HUNGARY

Keywords: folklore revival, heritage creation, safeguarding of heritage, dance traditions, Hungary

The “agents” involved in dancer heritage protection face several challenges. These include, for example, the choice of elements of ‘heritage’; spontaneous local endeavors and mutually beneficial or mutually exclusive effects of the publicly supported folklore revival movement by the state; the conflict with the principle of one-culture or multi-culturalism; the artificial separation of tangible and intangible cultural elements; overemphasis on special elements at the expense of the general; over-broadening or narrowing the concept of heritage. Not everyone is equally aware of what we consider to be part of the “heritage” and the ways to protect it. Researchers, members of local communities, dance-teachers, cultural politicians, dancers and choreographers have different views on these issues. The reason for the differences of opinion lies in the complexity of the traditional dance as a phenomenon, the diversity of its role and the variety of goals to be achieved through dance. In order to truly understand the “heritage nature” of traditional dance, it is necessary to ask and discuss such and similar questions. The presentation seeks to reflect on these challenges, based on the specific experience of recent years.

FODOR ANTAL

PROFESSOR EMERITUS, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM

A PRÓBA. EGY SIKER LÉTREJÖTTÉNEK KÁLVÁRIÁJA

Kulcsszavak: A próba, Bach/Presser/Fodor, rockbalett, ecce homo

1977. Seregi László balettigazgató lesz. 1979. Markó Iván hazajön a Béjart együttestől és létrehozza a Győri Balettet. Sikert-sikere halmoz, mennybe megy, mindenki a Győri Balett előadásait akarja látni. Eközben az Operaházban semmi igazi szenzáció nem történik, a klasszikus balett elveszti közönségét, különösen a fiatalok pártolnak el tőle.

Ebben a helyzetben határoztam el 1982-ben, hogy csinálok egy egész estét betöltő balettet, egy rockbalettet, mely a közönség nagyon széles rétegét fogja vonzani, megérinteni, és olyan közönségsiker lesz, hogy minden elhalványul mellette.

Könnyű ezt elhatározni, de nehéz megcsinálni.

Kell hozzá az Operaház igazgatóságának szándéka, támogatása és pénze. Na ebből egyik sem volt, de e nehézségek ellenére mégis úgy tűnt, hogy minden rendben lesz: az Operaház elhatározta, hogy darabomhoz a díszleteket saját műhelyében legyártja, a Magyar Televízió vállalta a jelmezek költségeit, a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat pedig a stúdiót és a zeneszerző, Presser Gábor honoráriumát fizette. De ember tervez, Isten végez.

10 nappal a premier előtt Rajk Lászlót (akit Bachmann Gáborral együtt felkértem a darab díszletének megtervezésére) letratóztatták egy tüntetés szervezése miatt, ezért Aczél György másnap felhívta sógorát, Mihály Andrást, az Operaház igazgatóját, hogy a darabot betiltsa. Így kezdődött...

THE REHEALSAL. THE CALVARY OF A SUCCESS

Keywords: The Rehealsal, Bach/Presser/Fodor, rockballet, ecce homo

1977. László Seregi becomes director of ballet. 1979. Iván Markó returns home from the Béjart Ensemble and establishes the Ballet Company of Győr, amassing success after success, quickly gaining unprecedented reputation. Everyone wants to see the performances of the Ballet Company of Győr.

During this time nothing extraordinary happens in the Opera House and classical ballet is losing its audience, especially young people.

In this situation, in 1982 I decided to make a full-time ballet, a rock ballet that would attract, touch and reach a very wide audience and overshadow everything else.

It is easy to decide but difficult to realize something like that.

This requires the intention, support and money of the Board of Directors of the Opera House. None of this was granted but despite these difficulties everything seemed to be going well: the Opera House decided to produce the scenery for my piece in its own workshop, the Hungarian Television financed the costs of the costumes and in turn the Hungarian Recording Company paid for the studio and the royalty of composer Gábor Presser. But man proposes, God disposes.

10 days before the premiere, László Rajk (whom I had asked together with Gabor Bachmann to design the ballet scenery) was arrested for organizing a demonstration. Therefore the next day György Aczél called his brother-in-law András Mihály, who was the director of the Opera House, to ban the piece.

That is how it all started...

FODORNÉ MOLNÁR MÁRTA

EGYETEMI TANÁR, INTÉZETIGAZGATÓ, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM

A KONCENTRÁCIÓS KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE A TÁNC ÁLTAL

Kulcsszavak: koncentrációs készség, tánc, sikerélmény

Huszonöt éves balettművészi és több mint húsz éves táncpedagógusi múltam és tapasztalatom, valamint széleskörű elméleti kutatásaim alapján vizsgáltam a gyerekeknél a tánc-, illetve a táncoktatás hatásait és összefüggéseit a testi-lelki egészséggel.

Először feltártam, hogy miért sokszorozták meg az egészségügyi, köztük kiemelten a mentális problémák napjainkban már a kisiskolás kortól kezdve. Mik a következményei a 21. század digitális világának, a virtuális lét előtérbe kerülésének és a megjelenő problémákat miként tetézi a mai magyar iskolarendszer, mely elsősorban a lexikális ismeretek oktatásra koncentrálnak, míg a gyermekek emocionális, empátikus képességeit nem igazán fejleszti.

Ezt követően a tánc, illetve a táncoktatás lehetséges preventív hatásait és a halmozottan jelentkező problémák megoldására való lehetőségét tekintetem át, mivel már bizonyított, hogy a tánc egyrészt a mozgás révén javítja a közérzetet, pozitív fiziológiai változásokat idéz elő a testben, másrészt örömforrás, sikerélményt okoz, társas kapcsolatot teremt, miközben fegyelemre, küzdeni tudásra, koncentrálásra, a másik tisztelésére nevel észrevétlenül. Az is igazolást nyert, hogy amit a táncolás, a táncoktatás keretén belül megtanulnak, megélik a gyerekek, azt minden más tevékenységben alkalmazni tudják és ezáltal boldogabb, sikeresebb, eredményesebb emberré válhatnak.

DEVELOPING CONCENTRATION SKILLS THROUGH DANCE

Keywords: concentration skill, dance, sense of achievement

Based on my 25 years' experience as a ballet artist and over 20 years of dance education I have explored the effects and relationships of dance and dance education on physical and mental health among children. First, I explored why health problems, including mental health problems, have been multiplied nowadays since early school age. What are the consequences of digitalization in the 21st century and the emergence of virtual reality and how does the present-day's Hungarian school system complement the problems on the teaching of lexical knowledge, without really developing the emotional skills of children.

Next I looked at the potential preventive effects of dance and dance education and its potential to solve cumulative problems. As it has been proven dance improves well-being through movement, induces positive physiological changes in the body and provides a source of joy and success, builds social relationships while discreetly cultivating discipline, concentration, and respect for others. It has also been proven what children learn in the context of dance and dance education can be applied in all other activities, thus they can become happier and more successful people.

FORGÁCS D. PÉTER

ELNÖK, INSTITUT FÜR STRUKTUR- UND ARBEITSSOZIOLOGIE

A TEST, A LÁTVÁNY ULTIMA RÁCIÓJA

Kulcsszavak: test, szociológia, szerelem, vizualizáció, vizuális, látvány

Az emberi lét utolsó, tovább nem redukálható egysége a póre élet, azaz az élő test. A tárgyaitól, kultúrájától és kapcsolataitól megfosztott ember végső és egyben legeredetibb érzése a szégyen. A test titokzatos, intim és a legbensőbb emberi megnyilvánulás. Látványát a prúd morál csak tiltani tudja, de megérteni nem. A test látványa ősi, magával született (genuin) és erősen interiorizált, maga az emberi lényeg. Nincs magasabb érték a test vizualitásánál és ennél nem lehet tovább redukálni az emberi létet. Ezért ultima ráció.

A testet a szociológia három szempontból vizsgálta. 1. Az ember a testét öltözteti, a divattal egy sajátos kód szerint társadalmi helyét és individualitását mutatja fel. 2., A test a tiszta szép esztétikai kategóriája, ami az antik és a reneszánsz ember világgépével függ állítólag össze. 3., Testnek nevezik a társadalmi egyént. Ez azért félrevezető, mert e szóhasználat szerint a társadalmi egyén helye a társadalomban minden mástól függ, csak a testétől nem.

Ezek az elméletek a 21. században nem tarthatók. A romantikus szerelem óta a világ ugyancsak változott. Nem unalmas, mondhatni hamis, ha a test látványával kapcsolatban a cinquecento szobraira, vagy az egyházi festészet angyalbögyölőire hivatkozunk, holott ma már minden tizenöt éves látott pornó filmet? Mi a különbség Flaubert Madame Bovary-ja és Ciccilina között? A testiség látványa még ma is határokat feszeget. És a vizualizáció határainak áthágásában eminens helye van a balettnek is.

THE BODY, THE ULTIMA RATION OF VISUALITY

Keywords: body, sociology, love, visualization, visual, sight

The last, unalterable unit of human existence is the naked life, that is, the living body. Deprived of its objects, culture and relationships, is the ultimate and most original feeling of shame. The body is a mysterious, intimate, and innermost human manifestation. Its sight can only be forbidden by prude morality, but cannot understand it. The appearance of the body is ancient, genuinely born and heavily interiorized, the very essence of the human being. There is no higher value than the visibility of the body and there is no further reduction in human existence. Therefore, ultima ration.

The body was explored by sociology from three points of view. 1.) Human dress their body, with fashion showing their social place and individuality according to a specific code. 2.) The body is the category of pure beautiful aesthetics, which is supposedly related to the worldview of the antique and renaissance man. 3.,) The body is called the social individual. This terminology is misleading, because the position of the social individual in society depends on everything else but not on his body.

These theories cannot be sustained in the 21st century. The world has changed since romantic love. Is it not boring to say we are referring to the statues of cinquecento or the angel's genitals of ecclesiastical paintings in relation to the appearance of the body, even though we have seen every fifteen-year-old viewed porn movie today? What is the difference between Flaubert's Madame Bovary and Ciccilina? Even today, the view of the body transcends borders. And in the transgression of limits of visualization, ballet has an eminent place.

FÜGEDI JÁNOS

TUDOMÁNYOS FŐMUNKATÁRS, BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT
FŐISKOLAI TANÁR, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, NÉPTÁNC TANSZÉK

IMPROVIZÁCIÓ ÉS ELŐRE TERVEZÉS: MOZDULATTARTALOM- ALAPÚ TOVÁBBLÉPÉS A NÉPTÁNCPEDAGÓGIÁBAN

Kulcsszavak: néptánc, improvizáció, újraalkotás, szerkezeti elemzés

A néptáncpedagógia jelenlegi szemlélete szerint az oktatás eredményességének felső szintje, ha a tanuló improvizálni képes az elsajátított táncanyagból. A néptánc-improvizáció rendszerint készen kapott, rövid, legfeljebb kétütemes szerkezetek (motívumok) variábilis összefűzéséből áll, amelyek vagy követik a kísérőzene sorszerkezetét és periódusait valamely előre meghatározott rend szerint vagy nem. Az előadás azt a modellt vázolja fel, amely lehetővé teszi, hogy a táncokat megfelelő szinten tudó revival előadók a néptánc hagyományban megtalálható motívumok alapszerkezeteinek értelmezésével feltárt jellegzetességek alapján új, a hagyományban nem szereplő, de annak alkotási koncepcióját követő alapstruktúrákat (motívumokat) hozzanak létre. A módszer alkalmazásának eredményeként a táncot tanuló lehetőséget kap az önfejlesztésre és az önálló alkotás révén az új kompozíciókat sajátjának tekinti.

IMPROVISATION AND PLANNING IN ADVANCE: A MOVEMENT- CONTENT BASED DEVELOPMENT IN THE EDUCATION OF TRADITIONAL DANCE

Keywords: traditional dance, improvisation, creation, structural analysis

According to the present approach of traditional dance education, the highest level of results teaching traditional dance is represented by the ability of improvisation applying the learned material. Such improvisation is made up of the variations of short, maximum two-measure long structures (so-called motifs). These improvised structures either follow the lines or periods of the accompanying music in a specific order or not. The presentation introduces a model to create new basic, organic structures instead of repeating the rigid, inherited ones. The model is based on the content interpretation of traditional dance motifs. The result of content analysis reveals the hidden, underlying concepts of motif creation in traditional dance. The goal of education is to go beyond structuring dance from inherited structure and to inspire creating new organic structures that the learners of dance can regard as their own.

FÜSI GYÖNGYI

FEJLESZTŐPEDAGÓGUS, TÁNC PEDAGÓGUS, MŰVÉSZETI VEZETŐ, ADONYI
SZENT ISTVÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS AMI

A FEJLESZTŐ MOZGÁSOK KINCSESTÁRA: KREATÍV GYEREKTÁNC AZ ISKOLÁBAN

Kulcsszavak: kreativitás, fejlesztés, gyermekközpontúság, új lehetőség

A kreatív gyerektánc az alapfokú művészetoktatás tantárgyai között található meg. Főleg kisiskolás korban a táncsal való ismerkedés idején jelenik meg. Tananyaga játékos táncos mozgásokra épül, használja az improvizációt, a drámás elemeket. Ezeken a táncórákon elsősorban a szabad tánccal a mozgás megszerettetése a cél. A foglalkozások során a gyermek megismeri a saját testét, annak működését, foglalkozik a térrel, a társakkal, bővíti saját mozgásvilágát.

A fejlesztő pedagógiában a mozgásos módszerek nagymértékben vannak jelen, általuk az idegpályák stimulálhatók. A megfelelő mozgásformákkal a fejlesztendő gyermekek számára esélyt adhatunk a jobb eredmények elérésére. A közoktatásba érkező első osztályos gyermekek között egyre többen vannak, akik tanulási nehézséggel vagy zavarral küzdenek. Számukra lehet egyfajta segítség a kreatív gyerektánc.

Első osztályosok számára dolgoztam ki egy mozgásfejlesztő programot, amely a kreatív gyerektáncra épül, de figyelembe veszi a főbb fejlesztési területeket. A 36 órát tartalmazó terv megvalósulása folyamatban van, a folyamat indításáról és a jelenlegi munkafolyamatról foglalom össze tudásomat.

THE TREASURY OF DEVELOPMENTAL MOVEMENT: CREATIVE CHILDRENS' DANCE AT PRIMARY SCHOOL

Keywords: creativity, development, child centred approach, new opportunity

Creative childrens' dance is one of the subjects of elementary art education. It is particularly aimed at introducing dance learning. The curriculum is based on playful dance movements using improvisation and dramatic elements. The goal of dance lessons is to familiarise students with the experience of free dance and movement. It provides an opportunity for the children to learn more about their bodies and body functions, to experience space and interactions and improve their body movements together with others as well.

Developmental education includes movement methods which contribute to the stimulation of neural pathways. The selection of the appropriate types of movements may offer a chance for students to achieve better results. The number of children entering public education with learning difficulties or learning disorders is growing steadily. In their case creative childrens' dance could offer some kind of help.

I have elaborated a movement development programme for first year students based on elements of creative childrens' dance with a focus on major areas to be developed. The implementation of the project includes 36 sessions which are in progress right now. I wish to summarize how the the process was launched and reflect on the current work.

GARA MÁRK

FŐISKOLAI TANÁRSEGÉD, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, MŰVÉSZETELMÉLETI TANSZÉK

KÖZÖS ÖRÖKSÉGÜNK-E A *DIÓTÖRŐ* (1950)?

Kulcsszavak: Oláh Gusztáv, kulturális örökség, díszlet, A diótörő

A Magyar Királyi Operaházba 1927-ben érkezett meg *A diótörő* Brada Ede koreográfiájával. 1950-ben újabb változatot kapott az átalakult operaballett szovjet alkotóktól (Vaszilij Vajnonen és Klavgyija Armasevszkaja). Ez *A diótörő* markánsan, évtizedekre meghatározta a balett és a hazai közönség viszonyát. Generációk nőttek fel rajta, míg végül 2015-ben új koncepcióval, vadonatúj koreográfiával, módosított köntösben színre került az Operaházban egy új produkció (Wayne Eagling, Solymosi Tamás). A három előadás közötti kapocs az Oláh Gusztáv által tervezett látvány.

Előadásomban a három produkció közötti kapcsolatot tárom fel, s közben nemzetközi összevetésben vizsgálom, hogy a tánc területén mennyire lehet kulturális örökség egy balettelőadás. Kíváncsi vagyok arra is, hogy külföldön miként lehet megőrizni és konzerválni egy balettet a folyamatosan fejlődő/változó adottságok mellett.

IS *THE NUTCRACKER* (1950) OUR TRUE HERITAGE?

Keywords: Gusztáv Oláh, cultural heritage, stage design, The Nutcracker

The Nutcracker premiered in the Royal Hungarian Opera House with the choreography of Ede Brada in 1927. A brand new staging arrived at the Opera in 1950. The version of Vasily Vainonen and his wife, Klavdia Armashevskaya from the Soviet Union radically formed the relation between ballet and audience in Hungary. Generations have grown up by watching this unchanged, legendary performance until 2015, when Wayne Eagling and Tamás Solymosi premiered their own version.

The most important connection among these three productions mentioned above is the stage design of Gustav Oláh, the stage designer and regisseur in chief of the Opera House.

While trying to find answers to the questions I am keen on discovering if it is or could be a piece of cultural heritage as a ballet performance and how older ballets can be preserved in changing/developing conditions.

GERÉBY FRUZZSINA

GYÓGYTORNÁSZ-FIZIOTERAPEUTA, MANUÁLTERAPEUTA, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYESÜLET

A TÁPLÁLÉKMEGVONÁS HATÁSA A TEST KIFÁRADÁSÁRA ÉS A SÉRÜLÉSEK ELŐFORDULÁSÁNAK GYAKORISÁGÁRA A KLASSZIKUS BALETTBAN

Kulcsszavak: diéta, sérülés, fatigue, prevenció

Mi történik a sejtekben, amikor táncolunk? Honnan nyer a szervezet energiát a fizikai megterhelésekhez? Hogyan szabályozza az idegrendszer a fáradtságot? Miért sérülünk? Mi az összefüggés a diétázás és a sérülések között? Az előadás során ezekre a kérdésekre kapunk választ. Az előadás célja már meglévő és publikált tudományos kutatások releváns eredményeinek ismertetése és összehasonlítása a témában, miszerint milyen hatása van a szigorú táplálék megvonásnak a tudományos értelemben vett testi kifáradásra azaz *fatigue*-ra és ezáltal indirekt módon a táncosok sérüléseinek gyakoriságára. Az előadás során ismertetem a kifáradás tudományos értelemben vett definícióját, típusait, valamint annak sejtszintű élettani folyamait. Az előadás részletezi, hogy a táplálék-, azaz energiamegvonás során milyen sejtszintű mechanizmusok történnek a testben, továbbá, hogy ezek a folyamatok milyen hatással vannak molekuláris szinten a testi kifáradásra, és ezáltal mennyiben befolyásolják a táncosok sérüléseinek előfordulási gyakoriságát. Kitérek a tipikus balettsérülések mechanizmusaira és azok előfordulási gyakoriságának ismertetésére, valamint a táncosok táplálkozási viselkedésének vizsgálatára irányuló kutatások eredményeinek ismertetésére. Az eredmények fényében javaslatot teszek a diétetika kiemelt szerepére a sérülések prevenciójában.

THE EFFECTS OF INSUFFICIENT FOOD AND RESTRICTIVE DIETING ON FATIGUE AND ON THE INCIDENCE OF INJURY OCCURANCE AMONG BALLET DANCERS AS A RESULT

Keywords: dieting, fatigue, injury, prevention

What happens in the cells when we dance? How can the body produce energy for physical activity? What is the role of the nervous system in exhaustion? Why do we get injured? What is the connection between dieting and injury prevalence? My goal is to give a scientifically relevant answer to these questions. The aim of the lecture is to review the currently available and scientifically relevant data on the effect of restrictive dieting on fatigue and on injury occurrence among ballet dancers. In the lecture we are going to discuss the physiological process of fatigue on a cellular level but also in terms of the whole body and performance and physical activity. We are also going to discuss the effects of food insufficiency and the restriction of nutrients on cells and on the body itself during physical activity. I characterize the typical injuries of ballet dancers and the occurrence of injuries. Furthermore I present the current available scientific data on eating behaviours of ballet dancers. Relying on these results I would like to call attention to the special role of dietetics in the prevention of injuries.

GORDOS ANNA

TÁNCANÁR, FORGÓRÓZSA TÁNC ÉS ÉNEKEGYÜTTES BUDAPEST

A KENDŐ A JÁTÉKBAN ÉS A TÁNCBAN

Kulcsszavak: kendő, női szerep, táncműszertan

Gyakorló néptáncanárként aktívan keresem azokat a módszertani lehetőségeket, amelyek a ma táncot tanulók számára élményszerűen segítik megérteni a tánc motívikai és „szintaktikai” szerveződésén felüli (pl. páros viszony, partnerek közötti kommunikáció) törvényszerűségeit.

Női oktatóként eljutottam a kendőhöz mint kevésbé általánosan használt táncszerszöghöz, és annak gyakorlati alkalmazási lehetőségeihez.

Előadásomban megvizsgálom, hogy a magyar tánc típusokban miként jelenik meg a kendő használata (ügyességi táncok, lakodalmi párválasztó témájú táncok, páros táncok, halottas tánc, szlavóniai leánytánc). Kísérletet teszek arra, hogy az egyes tánc típusokra jellemző kendőhasználatból következtetéseket vonjak le az improvizáció működésével, azon belül a női táncosnak az improvizációt aktívan működtető szerepével kapcsolatban.

Vizsgálódásomat kiterjesztettem a népi gyermekjátékok körére is, majd az ezekben tükröződő kendőhasználati módokat összevettem a magyar népszokásokkal, és a kendőnek hétköznapi használati tárgyként meglévő funkcióival. Olyan szimbolikus tartalmakhoz jutottam el, amelyek a játékban és a táncban is érvényre jutnak. Ezek egyfelől a tánc tartalmi értelmezése, másfelől pedig az eredményesebb tánc tanítás szempontjából fontosak.

Mindezek alapján összeállítottam egy kendős játékokat és táncgyakorlatokat tartalmazó ötlettárat. Előadásomban bemutatom következtetéseimet és az ötlettár néhány játékos gyakorlatát.

THE ROLE OF SCARF IN GAMES AND IN DANCE

Keywords: scarf, women's role, dance methodology

As a practising folk-dance teacher I am conscientiously looking for methodological ideas which help the learners of our times understand deeper both the motifs and the syntactic organisation of dance, as well as the principles beyond it, like pair relationship, or communication between the partners during dancing. Being a female teacher, I have highlighted the scarf which is a rarely used dance instrument and I explored how it can be applied in practice.

I examined how the scarf appears in Hungarian dance types (pair finding wedding dances, mourning dances, pair dances, maiden dance from Slavonia). I have attempted to come to conclusions - by a thorough investigation of typical scarf usage in different dances - in connection with the operation of improvisation and the activating role of a woman dancer within improvisation.

I have extended my research to children's folk games as well, then I compared scarf usage appearing in these games with Hungarian folk customs and the functions of the scarf as an everyday instrument. The symbolic contents show up both in game and dance and they are the meaning of dance on the one hand, and they are crucial to a more effective dance teaching on the other hand.

Based on my research I have created a collection of resources containing games and dancing exercises using a scarf. Now I am going to present my deductions and some of the most joyful exercises from my resources.

GRECSÓ ZOLTÁN

MŰVÉSZTANÁR, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM

A VIZUALIZÁCIÓ LEHETŐSÉGEI A TÁNCOKTATÁSBAN – AZ ERIK FRANKLIN MÓDSZER

Elméleti workshop

Kulcsszavak: testtartás, vizualizáció, táncpedagógiai módszer, Eric Franklin

Az előadás Eric Franklin 1996-ban kiadott könyvének összegzése, melynek központi témája a testtartás dinamikus fejlesztése és a vizualizáció beemelése a táncoktatásba. A jobb tartás növeli a test hatékonyságát, csökkenti a kötöttséget mind mentális, mind fizikai szinten. A fizikai feszültség és kimerültség automatikusan negatív hatással van a hangulatra és az élethez való általános hozzáállásra. Ha fizikailag felkészültek vagyunk, sokszor legyőzhetetlennek tűnő nehézségeken is könnyűszerrel felül tudunk kerekedni. Az energiával telt test önbizalmat áraszt, a megnövekedett koordinációs és megfigyelési képesség segít a táncban is hatékonyabban fejlődni. Az agyunk hozzá van szokva, hogy háromdimenziós mozgulasorokat jegyezzen meg, melyeket még pontosabban kivitelez a gyakorlatban. A test és elme között felfedezett új kapcsolatrendszer folyamatos segítséget nyújthat abban, hogy az egyes mozdulatokkal kapcsolatos nehézségekre új és hatékony megoldásokat találhassunk. A vizualizációval történő táncoktatás elsődleges célja lehet a jobb biomechanikai megoldások elsajátítása a testünk cizelláltabb irányítása érdekében. A jobb erő- és energiaátadás az ízületeken és a testen keresztül csökkenti a sérülés esélyeit. Még a tápanyagellátás is befolyásolható, hiszen a megnövekedett rugalmasság és a csökkentett feszültség segíti a keringési folyamatokat. Végül, ez egy tökéletes módszer a pihenésre, és a megerőltető fizikai munka utáni regenerációra.

POSSIBLE ROLES OF VISUALISATION IN TEACHING DANCE

Theoretical workshop

Keywords: posture, visualization, dance teaching method, Eric Franklin

The lecture is a summary of Eric Franklin's book published in 1996. The book focuses on the dynamic improvement of the body and the use of visualization in dance teaching. Better posture increases the efficiency of the body and decreases tenseness both on a mental and physical level. Physical exhaustion and stress have an immediate negative influence on mood and the general attitude towards life. If we are physically prepared we are likely to be able to overcome seemingly unbeatable obstacles easily. The body filled with energy projects self-confidence and the improved coordination and observation skills contribute to a more efficient improvement in dancing. Our brain is used to memorize three dimensional movements that it performs even more precisely in practice. The newly discovered relationship between body and mind can provide an ongoing support to find new and effective solutions to the hardships occurring when performing certain movements. The primary goal of teaching dance with the aid of visualization can be to attain better biomechanical solutions in order to be able to coordinate our body more precisely. Better force and energy transmission through joints and the body decreases the chances of injuries. Even nutrition can be influenced as increased flexibility and decreased stress help blood circulation. Finally, it is a perfect method for relaxation and for the regeneration after demanding physical work.

GRECSÓ ZOLTÁN

MŰVÉSZTANÁR, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM

A VIZUALIZÁCIÓ LEHETŐSÉGEI A TÁNCOKTATÁSBAN

Kulcsszavak: testtartás, vizualizáció, táncpedagógiai módszer, Eric Franklin

Gyakorlati workshop

A vizualizáció hasznos segítség lehet abban, hogy a táncművész mélyebben és több aspektusból megismerje saját mozgását, de jelentős szerepe lehet a kreatív képesség maximalizálásában is. A vizualizáció olyan, mint az elme szeme, egy olyan mentális folyamat, ami hasonlít egy valós tapasztaláshoz, anélkül, hogy a valós tapasztalás a valóságban megtörténne (Smith, 1990). Azoknak a pedagógusoknak, akik szeretnék a diákok kreatív képességeit maximálisan kihasználni, különösen hasznos lehet ez a módszer. Egy tanár, vagy egy koreográfus a vizualizáció segítségével a tanítványból reakciókat csalhat ki, vagy inspirálhatja őket bizonyos mozdulatok kivitelezésére. Ha egy adott mozdulatot egy képzeletbeli képpel támogatunk, az sokrétűbbé teheti a mozdulatot. Például nem ugyanúgy fog sétálni az, aki csak annyi instrukciót kap, hogy sétálgass lassan, óvatosan, mint az, akinek azt mondjuk, hogy képzelje el, hogy tojáshéjon lépked. A vizualizáció gyakorlatilag a kreatív mozgás katalizátora, segít tágítani a mozdulatokhoz kapcsolódó érzeteket, értelmezéseket, emellett fejleszti és stimulálja a mozgásrepertoárt. Egy tanár, akinek sok kép van a tarsolyában, könnyebben körül tudja írni az egyes mozdulatokat, így a kevesebb tapasztalattal rendelkező diákok várhatóan könnyebben megértik majd azokat.

Öltözék:

Fontos, hogy az öltözék kényelmes legyen, minden kedves érdeklődőt kérem, hogy hozzon magával az órára zoknit (lehetőleg ne műszálakat), melegítőnadrágot, valamint hosszú és rövid ujjú felsőt is. Kérek mindenkit, semmiképpen se jöjjön nejlonharisnyában, és ne hagyja magán a nagy fülbevalóit, ékszereit. Az órára a smink nem ajánlott. Műkörmökben az óra nem látogatható.

POSSIBLE ROLES OF VISUALISATION IN TEACHING DANCE

Practical workshop

Keywords: posture, visualization, dance teaching method, Eric Franklin

Visualization can be a useful tool for a dancer to get a deeper knowledge of his or her moves and understand various aspects of it. Besides, it can also be used to maximize the creative abilities. Visualization is like the eye of the mind, a mental process that resembles a real experience without the actual happening of the real event (Smith, 1990). For those teachers who attempt to utilize the maximum of the students' creative abilities, this method can be particularly useful. A teacher or a choreographer can trigger reactions in the students by visualization that can inspire them to do certain movements. If we support a motion with an imagined picture, we can make the motion more diverse. For example the student will walk in a different way when receiving the instruction to walk slowly, than when receiving the instruction to imagine if he or she was walking on eggshells. Visualization is practically the catalyst of creative movement, which helps adding more colours to the palette of sensations, interpretations related to the movements. Moreover, it improves and stimulates the repertoire of the movements. A teacher who is supplied with numerous pictures has the ability to describe each movement more easily. This will allow even students with less experience to clearly understand the instructions.

Dress-code:

It is crucial to wear comfortable clothing. Kindly ask all participants to bring socks to the lesson (possibly not synthetic), sweatpants, long- and short sleeved T-shirts. I'd like to call your attention not to wear nylon tights, and do not wear big earrings or jewellery. Wearing make-up is not recommended. Participation in the class with artificial nails is prohibited.

GULYA NIKOLETTA

PHD HALLGATÓ, ELTE PPK, NEVELÉSTUDMÁNYI DOKTORI ISKOLA

EGY INKLUZÍV TÁNCPRODUKCIÓ FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ EMBEREKKEL KAPCSOLATOS ATTITÚDÖKRE GYAKOROLT HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA

Kulcsszavak: inkluzív tánc, CATCH attitúd kérdőív, szemléletformálás

A fogyatékossgal élő emberek társadalmi befogadását nagyban elősegíti, ha lehetőségeket teremtünk arra, hogy többségi társaik megismerhessék őket. Egy inkluzív táncprodukció esélyt ad a fogyatékossgal élő ember számára, hogy előléphessen a többségi társadalom által ráruházott sztereotíp bélyegek mögül és megmutathassa önmagát. Ez alkalmat teremt a többségi társadalomhoz tartozó táncosoknak arra, hogy a közös munka során megismerhessék fogyatékossgal élő társaikat, átkonstruálhassák a róluk alkotott előítéleteiket.

Jelen kutatás fő célja az volt, hogy feltárja a Magyar Táncművészeti Egyetem Nádasi Ferenc Gimnáziumának egyik osztályában megvalósított inkluzív táncprogram eredményességét és hatását. A tanulmány a diákok táncképességéről, fogyatékossgáról alkotott véleményét, illetve a fogyatékossgal élő emberekkel kapcsolatos attitúdjét vizsgálta az integrált táncprojektben való részvételüket követően.

A kontrollcsoportos vizsgálat során a 13-15 éves balett-táncos tanulók (kísérleti csoport n=26, kontrollcsoport n=24) véleményét, illetve fogyatékossgal élő emberekkel kapcsolatos attitúdjét a CATCH kérdőív (Rosenbaum, Armstrong és King, 1986) alkalmazásával, metaforaelemzéssel (Vámos, 2003) és projektív rajzteszttel (Goodenough, 1926) tártuk fel.

A vizsgálati eredmények rámutatnak, hogy a kísérleti csoport tanulói sokkal elfogadóbbak a fogyatékossgal élő személyek irányában, mint a kontrollcsoport tanulói.

INVESTIGATING THE IMPACT OF AN INCLUSIVE DANCE PRODUCTION ON ATTITUDES TOWARDS PEOPLE WITH DISABILITIES

Keywords: inclusive dance, CATCH attitude scale, disability awareness

Promoting opportunities for meeting and getting to know people with disabilities greatly supports their social integration.

An inclusive dance production enables people with disabilities to break out of the stereotypical image created by society and show themselves. In addition to this possibility, inclusive dance can also affect the attitudes of the typically developing people in the dance group.

The main objective of this research was to reveal the effectiveness and impact of an inclusive dance program implemented in one of the classes of the secondary school of the Hungarian Dance Academy. The study investigated students' perceptions of dance ability, disability and the changes in their attitude towards people with disabilities after their participation in an inclusive dance project.

The research questions guiding this study were: How do students without disabilities perceive disability within the context of an inclusive dance group? What is the impact of the inclusive dance project on student attitudes?

The research used a Two Group Post-Test Comparison design which was based on the comparison of the results of the CATCH attitude scale (Rosenbaum, Armstrong and King, 1986), metaphor analysis (Vámos, 2003), and projective drawing test (Goodenough, 1926).

The quantitative analysis of the attitude questionnaires and the results of metaphor analysis and the drawing test highlighted that students in the experimental group are more accepting to people with disabilities.

H. MAJOR RITA

FŐISKOLAI TANÁR, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, MŰVÉSZETELMÉLETI TANSZÉK

A VILÁGJÁRÁS MŰVÉSZETE. UTAZÁS ÉS KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MAURICE BÉJART MŰVÉSZETÉBEN

Kulcsszavak: utazás, kulturális referencia, kulturális örökség, koreográfia

Az utazás fontos szerepet játszik az emberiség kultúrtörténetében. Számtalan műalkotás, irodalmi, zenei és képzőművészeti alkotás született az utazás élményéből vagy szól magáról az utazásról. Miért maradna ki ebből éppen a táncművészet?

Igaz, hogy a táncalkotók munkásságában igen eltérő azoknak a műveknek a száma, amelyek összefüggnek az utazás fogalmával, jelenségével. Érdeemes elgondolkodni ennek okain. A társadalmi, szociológiai körülmények minden bizonnyal meghatározzák a művész gondolkodásában a „helyváltoztatás”, a „távoli és egzotikus”, az újdonság élményét, vagy éppen a nemzeti identitás és a világpolgárság térben és időben, vagy téren és időn túli megélésének szerepét. Maurice Béjart az a koreográfus, aki számos alkotásában többféle vonatkozásban is gondolkodott erről.

Az előadás az utazás szerepét mutatja be Béjart koreográfiai munkásságában. Milyen inspiráló és értékteremtő szerepe volt az utazásnak, hogyan jelent meg a tenger, a sivatag, néhány ikonikus hely és város a különböző Béjart-művekben? Milyen kulturális referenciákat kapcsolt ezekhez az alkotó? Mit jelentettek számára képzeletbeli utazásai? Hogyan írt ezekről az élményekről a koreográfus önéletrajzaiban és hogyan „utazott” saját lelkének labirintusában azért, hogy megtalálja önmagát, vagy rátaláljon mestersege lényegére?

THE ART OF GLOBE-ROTTING. TRAVEL AND CULTURAL HERITAGE IN THE ART OF MAURICE BÉJART

Keywords: globe-trotting, cultural heritage, choreographic work

Travel plays an important role in the cultural history of humankind. Numerous works of art, literary, music and fine arts have been created from the experience of travelling or are about the journey itself. Why would dance art be left out of it?

It is true that the number of works related to the concept and phenomenon of travel is very different in the work of dance creators. It is worth considering the reasons for this. Social and sociological circumstances certainly determine the artist's experience of „displacement”, „distant and exotic”, „new”, or the role of national identity and world citizenship in space and time or beyond space and time. Maurice Béjart is a choreographer who has thought about this in many ways in several works.

The lecture presents the role of travel in Béjart's choreographic work. What was the inspirational and value-creating role of the trip, how did the sea, the desert, some iconic places and cities appear in the various works of Béjart? What cultural references did the artist refer to? What did his imaginary trips mean to himself? How did Béjart write about these experiences in his autobiographies and how did he “travel” through the labyrinth of his own soul to find himself or find the essence of his profession?

HUBAI GERGELY

MEGBÍZOTT ELŐADÓ, SZÍNHÁZ- ÉS FILMMŰVÉSZETI EGYETEM

A SZERPENTIN TÁNC ÉS A FILMZENE SZÜLETÉSE

Kulcsszavak: szerpentin tánc, film, filmzene, Lumiere, Loie Fuller, századelő

Loie Fuller szerpentintáncára gyakran szokás úgy hivatkozni, mint a filmtörténelem első mémjére - azaz egy olyan kulturális élményre, ami az eltelt idővel folyamatosan fejlődik és mutálódik minden egyes új feldolgozása révén. A jellegzetes kosztümökre és fényeffektekre épülő szerpentintáncot olyan filmesek örökítették meg, mint a Skladanowsky testvérek (1895), az Edisonnak dolgozó Dickson (1895-1897), a Lumiere fivérek (1896), Demeny (1897), Alice Guy (1899-1902), Georges Melies (1899), G.A. Smith (1902) vagy Segundo de Chomon (1902) - és a sort még folytathatnánk. Az előadás kronológikus rendben bemutatja majdnem az összes fennmaradt szerpentintánc felvételt, rávilágítva, hogy a koreográfusok, a táncosok és a rendezők hogyan próbáltak egymásra licitálni ezen a telített piacon. Az előadás második fele azt mutatja be, hogy a szerpentin tánc, illetve ezek imitátorai hogyan járultak hozzá a filmzene megjelenéséhez egy olyan korszakban, amikor a mozgóképek zenei kísérete még egyáltalán nem volt egyértelmű.

THE SERPENTINE DANCE AND THE BIRTH OF FILM MUSIC

Keywords: serpentine dance, film, soundtrack, Lumiere, Loie Fuller, the first years of the 20th century/the turn of the century

The Serpentine Dance invented by Loie Fuller is often referred to as the first meme of film-making – that is, a cultural phenomenon that evolves and mutates with each new appearance. Characterized by its special costumes and unique light effects, the Serpentine Dance has been filmed by such early film pioneers as the Skladanowsky brothers (1895), Dickson working for Edison (1895-1897), the Lumiere brothers (1896), Demeny (1897), Alice Guy (1899-1902), Georges Melies (1899), G. A. Smith (1902) or Segundo de Chomon (1902) – and so on. First the presentation gives a chronological overview of basically all the Serpentine Dance recordings that have survived, analyzing how the choreographers, dancers and directors tried to outbid each other on this heavily saturated market. The second part of the presentation highlights how the Serpentine Dance (and its unavoidable imitators) contributed to the birth of film music in a historical era, when accompanying moving images with music wasn't a natural phenomenon yet.

KARÁCSONY ZOLTÁN

TUDOMÁNYOS SEGÉDMUNKATÁRS, BTK ZENETUDOMÁNYI INTÉZET, BUDAPEST

EGYÉNISÉG ÉS KÖZÖSSÉG A KÖZÉP-ERDÉLYI LEGÉNYES HAGYOMÁNYBAN

Kulcsszavak: legényes, Kalotaszeg, műfaji típus, funkcionális változat, csoportos előadásmód

Az előadás a kalotaszegi legényes különböző előadásmódjait mutatja be. A néptánc kutatás sokáig úgy hitte, hogy e táncípust kizárólag szólisztikus formában, bemutató-versengő funkcióban táncolják. A történeti források és a táncosok visszaemlékezései viszont azt bizonyítják, hogy régebben a két férfi által járt páros és a csoportos előadásmód is létezett. A párosan járt tánc szerkezete a bemutató vagy a versengő funkcióhoz alkalmazkodott. Bemutató szerepben a táncosok a kettejük közötti összhangot hangsúlyozták, versenyzéskor viszont az a táncos győzött, aki olyan motívumot tudott táncolni, amit a másik nem. A csoportos előadásmódú legényeseknél a tánc koncentráltasága oldottabbá válik. Ezenkívül a korábban ismert táncszerkezeti szintek (motívum, szakasz, táncfolyamat) mellett a szakasz és a táncfolyamat között megjelenik tétel is.

VARIANTS OF THE “LEGÉNYES” FROM KALOTASZEG BY FUNCTION AND SOCIOTYPES

Keywords: lad's dance, socio-type, functional variant, groupe performance

The lecture presents the different ways of performing 'legényes' dances in the Kalotaszeg region. Ethnochoreology regarded 'legényes' as a dance existing only in solo form, in a demonstrative-competitive function. Historical sources and dancers' recollections however, prove that 'legényes' was performed in a couple of two men and in group formations as well. The 'legényes' in a couple form was adjusted to the demonstrative-competitive function. When demonstrating skills dancers stressed their mutual harmony in movements, whereas in competition the dancer presenting a motif the partner was unable to perform has won. When 'legényes' dances are performed in a group form the strict structure of the dance gets looser. Beside structural levels known from before (motifs, phrases, dance process) in addition the so called 'section' appears.

KAVECSÁNSZKI MÁTÉ

EGYETEMI ADJUNKTUS, DEBRECENI EGYETEM BTK NÉPRAJZI TANSZÉK

A TÖRTÉNETI TÁNCKUTATÁS LEHETSÉGES PARADIGMÁI A NÉPI TÁNCKULTÚRA MENTALITÁSTÖRTÉNETI ELEMZÉSE PÉLDÁJÁN

Kulcsszavak: népi táncműveltség, mentalitástörténet, gesztustörténet, történeti antropológia, táncantropológia

A népi táncműveltség történetének vizsgálata a Kárpát-medencében a táncfolklorisztika forrásfeltáró, leíró jellegű területéhez tartozott az utóbbi évtizedekben. A táncműveltség szociokulturális elemzése az utóbbi két évtizedben kapott nagyobb hangsúlyt a táncantropológiai kutatásokban, amelyek történeti kiterjesztése még várat magára. A népi táncműveltség történetének vizsgálata egyes történettudományi módszerek segítségével társadalomtörténeti és kultúrtörténeti folyamatok megvilágítását segítheti, ennek egy esetpéldája a kora újkori népi táncműveltség mentalitástörténeti értelmezése. A kora újkor a magyarországi táncműveltségben lényegi változásokat eredményező korszak, amely kivívta az egyház erélyes közbeavatkozását. E kérdéskör leíró vizsgálata nem került el a magyar tánckutatók figyelmét, a jelenség mentalitás- és kultúrtörténeti értelmezése elmaradt.

A kora újkori népi nevetés- és táncműveltség vizsgálatával olyan hazánkban kevésbé érintett jelenségeket tárok fel, mint a test gesztusai és táncos megnyilvánulásai által történő kollektív közösségi reprezentáció, a paraszti mentalitás változásai, népi és elit kultúra kapcsolata, a közösség és a hatalom viszonya. A kutatás a mentalitástörténet, a történeti folklorisztika és a történeti antropológia nemzetközi módszertanára épül, ezek magyarországi adaptálását mélyíti. A kutatás tárgya a hazai néprajzi, mentalitástörténeti, történeti folklorisztikai és történeti antropológiai kutatások új területe, egyúttal módszertani metszéspontja, amely a hazai történeti táncantropológia meghonosítását célozza.

POSSIBLE PARADIGMS IN HISTORICAL DANCE RESEARCH SHOWN ON THE EXAMPLE OF ATTITUDE CHANGES IN TRADITIONAL FOLK DANCE CULTURE

Keywords: folk dance culture, history of mentality, history of gesture, historical anthropology, dance anthropology

The study of the history of folk dance culture in the Carpathian Basin has been one of the exploratory and descriptive areas of dance folklore in recent decades. The socio-cultural analysis of dance culture has gained greater emphasis in dance anthropological research over the last two decades but its historical extension is yet to come. Examining the history of folk dance with the help of certain historical methods can help to illuminate the processes of social history and cultural history, an example for this is the interpretation of mentality history of early modern folk dance culture. The early modern age is a period of significant changes in dance literacy in Hungary, which brought about a strong intervention of the church. The descriptive examination of this issue did not escape the attention of Hungarian dance researchers, however the mental and cultural historical interpretation of the phenomenon was missing. By studying early modern folk laughter- and dance culture, I uncover phenomena that are less tackled in our country, such as the representation of collective community through the gestures and dance manifestations of the body, changes in peasant mentality, the relationship between folk and elite culture and the relationship between community and power. The research is based on the international methodology of mentality history, historical folkloristics and historical anthropology and deepens their adaptation in Hungary. The subject of the study is a new exploration area of the Hungarian ethnographic, mentality history, historical folkloristics and historical anthropological research, and the same time their methodological intersection, aiming at the establishment of Hungarian historical dance anthropology.

KERESKES KRISTÓF

EGYETEMI TANÁRSEGÉD, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, MŰVÉSZETELMÉLETI TANSZÉK

A TÁPLÁLKOZÁS SZEREPE A TÁNCOKTATÁSBAN, ANNAK TELJESÍTMÉNYNÖVELŐ ÉS PREVENTÍV HATÁSA

Kulcsszavak: táplálkozás, teljesítménynövelés, kompetenciahatárok, étkezési-zavarok, prevenció

A táplálkozás egyre nagyobb hangsúlyt kap az egészségvédelem és prevenció területén. Az élsportban hosszú idők óta folyamatos kontroll alatt fejlesztik az étkezések összetételét, személyre és sportágra szabottságát. A professzionális tánc speciális elvárásai (az esztétikus test és a kiemelt megterhelés) mellett, szinte alig esik szó a célok elérését alapjaiban segítő táplálkozás tudományos megközelítéséről. Nemrégiben készített felmérésünk alapján megállapíthatjuk, hogy a professzionális táncoktatásban résztvevő hallgatók étkezési szokásai és táplálkozással összefüggő súlyproblémái komoly gondot jelentenek. Előadásomban kitérek a felmérés eredményeire, a legfrissebb tudományos megközelítésre a táplálkozást illetően, valamint tisztázom az egészségügyi nézőpont felőli kompetenciahatárokat a táplálkozási javaslatok kapcsolatában a táncoktatás személyeit illetően.

THE ROLE OF NUTRITION IN PROFESSIONAL DANCE EDUCATION, THE EFFECTS ON PROFESSIONAL ACHIEVEMENT AND PREVENTION

Keywords: nutrition, professional achievement, competencies, prevention, nutritive-disorders

Nutrition is becoming increasingly important in the area of health and prevention. In the field of long-term sports, the ingredients of meals have been continuously controlled considering the personality and the type of sport for a long time. Alongside the special requirements of professional dance (aesthetic body and exertional stress), there is almost no mention of the scientific approach to nutrition that fundamentally helps to achieve goals. According to our recent survey, the dietary habits and dietary weight problems of students in professional dance education are a major concern. In my lecture, I will discuss the findings of the survey, the latest scientific approach to nutrition, and clarify the boundaries of competencies from the viewpoint of health in relation to nutrition suggestions for those in dance education.

KNAPECZ KATA

TUDOMÁNYOS SZAKALKALMAZOTT, BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI
KUTATÓKÖZPONT ZENETUDOMÁNYI INTÉZET

KÉTY TÁNCOS ÖRÖKSÉGE

Kulcsszavak: Bukovina, táncjelírás, Szentpál Olga

A Tolna megyei Kéty lakosságának nagy része hadikfalvi székely leszármazott, akik a II. világháború után települtek be. 1948-ban Belényesy Márta, K. Kovács László, Szentpál Olga és Vargyas Lajos a környék falvaiban monografikus igényű tánc-, zene- és néprajzi kutatást végeztek. A gyűjtésről film- és fényképfelvételek is maradtak ránk. A felvett táncokról Szentpál Olga készített tánclejegyzéseket, melyek a mai napig csak kéziratban lelhetők fel. Kutatásomban ezeket a lejegyzéseket hasonlítottam össze a filmekben látható táncokkal. Ez az összehasonlítás számos eltérést mutatott. A táncosok különböző változatai, az apró sajátosságok jelölés nélkül maradtak, és egy általánosított, egységesített formája került rögzítésre. Mindezek arra engednek következtetni, hogy a lejegyzések nem közvetlenül a filmekről készültek. Szentpál Olga a helyszínen volt a gyűjtéskor, így nem kizárt, hogy emlékezetből vagy elmondás alapján egészítette ki a táncok leírását. Ez a lejegyzési gyakorlat egy általános kép kialakítását helyezte előtérbe, szemben az apró részleteket, egyéni megformálásokat kiemelő, a különbségeket hangsúlyozó mai elvárással.

THE FOLK-DANCE HERITAGE OF KÉTY

Keywords: Bukovina, dance notation, Lábán Kinetography, Olga Szentpál

Kéty is a village located in Tolna county, populated mostly by descendants of Szeklers from Hadikfalva, who settled here after World War II. In 1948, Márta Belényesy, László K. Kovács, Olga Szentpál and Lajos Vargyas carried out a monographic research on the dance culture, music and ethnography of the villages located in the area. Photographs and video footage of this research trip come down to us. Olga Szentpál made notes of the recorded dances, which have remained – to this day – in the form of manuscripts. In my research I compared these dance notations with the dances seen in the films. This comparison showed a number of differences and deviations between the two versions. Different variations of the dances, their unique features were left unmarked in the written notes and a generalized standard form was documented. All this suggested that the notes were not made directly from the recorded video footage. Olga Szentpál was on the spot at the time of the recordings so it is possible that she wrote down the dances from memory or after narration. This routine focused on developing an overall picture of the dances, as opposed to today's expectation to emphasize small details, individual formations and unique differences.

KOVÁCS HENRIK

EGYETEMI ADJUNKTUS, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, NÉPTÁNC TANSZÉK

A NÉPTÁNC FUNKCIÓKUTATÁSÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSAI

Kulcsszavak: néptánc funkció, szórakoztató néptánc, mulatsági néptánc, önszórakoztató néptánc.

Előadásomban ismertetem a magyar néptánc kutatás táncfunkciókkal foglalkozó forrásait. Az időrendi tematizálás mellett nagy hangsúlyt kap a funkciófelosztások hasonlóságainak és különbségeinek bemutatása. Az előadás ezen fő részét megelőzi egy rövid funkciókutatás-történeti ismertetés. A fő nemzetközi tendenciák felvázolásával egyben a magyar táncfunkció-kutatás helyének és szerepének kijelölése is megvalósul.

A tárgyalásban az 1930-as évektől a 2018-ban megjelent legfrissebb eredményekig bezárólag Lévi László, Kaposi Edit, Vitányi Iván, Martin György, Kallós Zoltán, Pesovár Ferenc, Felföldi László, Maác László, Ratkó Lujza és Varga Sándor munkáit felhasználva jutok el a közelmúltban lezárult revival néptáncos közösséget vizsgáló kutatásom idevágó részeinek ismertetéséig. A kutatás során több éven keresztül végeztem kérdőíves felmérést a revival néptáncos társadalomban, melyben számos kérdés irányult a néptánc mai szerepeinek feltérképezésére.

Az előadás befejező részében az elemzés során felmerült hasonlóságok és különbségek bemutatása mellett a saját kutatásom funkció elnevezésekkel összefüggő, a hazai terminológiai kérdéseket részletgazdagabban kiegészítő kutatási eredményeit közlöm.

HUNGARIAN ASPECTS ON THE RESEARCH OF FOLK DANCE FUNCTIONS

Keywords: folk dance functions, entertaining function, festivity function, self-entertainment function.

In my lecture I present the literature on dance functions of Hungarian folk dance. In addition to the chronological thematic focus, the emphasis is on the presentation of similarities and differences in function distributions. This major part of the lecture is preceded by a brief history of function research. By outlining the main international trends, the place and role of the Hungarian dance function research will also be identified.

From the 1930s to the latest results published in 2018, I have surveyed the works of László Lévi, Edit Kaposi, Iván Vitányi, György Martin, Zoltán Kallós, Ferenc Pesovár, László Felföldi, László Maác, Lujza Ratkó and Sándor Varga. During the research I have conducted survey using a questionnaire for several years in the revival folk dance society which asked several questions about the role of folk dance in our times.

In the final part of the lecture, besides presenting the similarities and differences that emerged during the analysis, I present the results of my research related to the function names of my own research which supplement the Hungarian terminological questions in more detail.

KOVÁCS ILONA

EGYETEMI DOCENS, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, MŰVÉSZETELMÉLETI TANSZÉK

„IDIÓTA TÖRTÉNET. NEM ÉRDEKEL.” – CLAUDE DEBUSSY „JÁTÉKAI” JEUX CÍMŰ TÁNC KÖLTEMÉNYÉBEN

Kulcsszavak: Claude Debussy, Jeux, tánc költemény, Ballets Russes, Vaclav Nyizsinszkij

A Ballets Russes 1913-ban mutatta be a *Jeux*-t Claude Debussy zenéjére és Vaclav Nyizsinszkij koreográfiájára, ami később sem a táncszínpadokon, sem a hangversenytermekben nem vált állandó repertoárdarabbá. A tánc költemény premierjének szerény sikerét már két héttel később elhomályosította ugyanennek a társulatnak az előadásában Igor Stravinsky *Tavaszi áldozatának* bemutatója. Ám nemcsak a mű bemutatójának kevésbé szerencsés történései játszottak szerepet a „teniszballett” későbbi ignorálásában, hanem az első látásra banális történet (ami kezdetben a zeneszerzőt sem lelkesítette), valamint a zene és koreográfia szokatlan újszerűsége is távol tartotta az előadókat a műtől. A színpadon a szereplők konkrétan és szimbolikusan is játszanak, de maga Debussy is „játszik” kompozíciójában, zenei játékaival pedig egyik legfontosabb, legmodernebb zenekari művét alkotta meg. A mindössze tizennyolc perces balettből a színpadi narratíva szinte filmszerűen pereg előttünk, amit a zene hűen illusztrál: a szerző több, mint hatvan tempóváltást írt elő a partitúrában. A három szereplő közti homályos kapcsolatot a partitúra kifinomult hangszínei, a bonyolult ritmikai és metrikai panelek tükrözik.

„THE SUBJECT OF 'JEUX' IS IDIOTIC. NOT INTERESTED” – CLAUDE DEBUSSY'S „GAMES” IN HIS DANCE POEM 'JEUX'

Keywords: Claude Debussy, Jeux, dance poem, Ballets Russes, Vaslav Nijinsky

Jeux was premiered by Ballets Russes in 1913 to music by Claude Debussy and choreography by Vaclav Nijinsky. The work was not valued afterwards, it did not become a permanent repertoire piece neither on dance stages, nor in concert halls. The modest success of the premier of Debussy's dance poem was overshadowed by Igor Stravinsky's *The Rite of Spring* performed by the same company in two weeks. Not only the events of the unfortunate premier were responsible for the neglect of the 'tennis ballet' for decades, but the banal story (even the composer himself was not enthusiastic about the plot in the beginning), and the unusual modernity of the music and the choreography which kept distance between the creation and the performers. The dancers are playing games literally and symbolically on the stage, but Debussy is doing the same in his composition, as well: with his musical "games" he created his most important and far-reaching orchestral score. In the no more than eighteen-minute ballet the stage narrative's pace is swift, to which the music is loyal. Music is like a film full of quick changes: Debussy's score explores more than 60 changes of tempo, motifs in constant flux and ever-changing orchestral colours. The relationship between the three dancers is vague. The musical interplay between contrasting timbres and various rhythmic and metric patterns mirrors the interaction among the characters.

KOVÁCS NÓRA

TUDOMÁNYOS MUNKATÁRS, (MTA) TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT

SZELLEMI ÖRÖKSÉG A GLOBÁLIS TÉRBEN: HAGYOMÁNYOS GYAKORLATOK, ÚJ FORMÁK ÉS AZ AUTENTICITÁS KERESÉSE A TANGÓ VILÁGÁBAN

Kulcsszavak: táncantropológia, argentin tangó, autenticitás, örökségesítés

Előadásom a 2009-ben az UNESCO szellemi örökséglistájára került tangó nemzetközivé vált világának társadalmi gyakorlatait vizsgálja, elsősorban a nemzetközi táncantropológia tangóra irányuló szakirodalmá és részben személyes tapasztalatok alapján. A Rio de la Plata torkolatvidékén kialakult tangót ma többen művelik szerte a világon, mint kialakulása helyén Argentínában és Uruguayban. E városi műfaj alapvető ismérveivel is összefügg, hogy számos szociológus és antropológus került bensőséges közelségbe a globális útját járó és folyamatosan alakuló hagyományrendszerrel, és tette azt kutatása tárgyává. Ennek köszönhetően a tangó évtizedek óta a táncantropológia figyelmének homlokterében áll.

Kisebb-nagyobb tangóközösségek a világ legtöbb országában, köztük Magyarországon is létrejöttek, és néhol több évtizedes múlttal rendelkeznek, emellett hasonlóságokat és különbségeket is felmutató helyi társadalmi, zenei és mozgásgyakorlatokat alakítottak ki. Elméleti és gyakorlati szempontból is jelentős kérdés, milyen referenciák, egyezkedések, alkufolyamatok és beszédmódok eredményeképpen válik egy-egy konkrét zenei és mozgásgyakorlat autentikussá az argentin tangó közösségeiben.

INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE IN GLOBAL SPACE: TRADITIONAL PRACTICES, NEW FORMS AND THE QUEST FOR AUTHENTICITY IN THE WORLD OF TANG

Keywords: dance anthropology, Argentinean tango, authenticity, heritage formation

Tango from Argentina and Uruguay was declared intangible cultural heritage by the UNESCO in 2009. Based on literature review and personal observations the presentation studies social practices of the international tango world. Today there are more people dancing Argentinean tango all over the world than in its cradle, in the Rio de la Plata region. It may derive from its fundamental features of this urban genre that numerous sociologists and anthropologists became intimately connected with tango and turned their attention to its socio-cultural convention, making it the object of their study. This resulted in a rich tango literature in dance anthropology produced during the last three decades.

Tango communities have been formed in most countries of the world including Hungary and some of them, including the Hungarian one, have already existed since the mid-1990s. These local tango communities share many musical, social and movement practices, nevertheless show major differences, too. It is a theoretical, as well as a practical question how, through what negotiations, references and discourses, choices of music and movement and codes of behaviour they get to be perceived as authentic by local tango practitioners.

KOVÁCS PÉTER

PHD-HALLGATÓ, MOHOLY-NAGY MŰVÉSZETI EGYETEM, BUDAPEST

KORTÁRS TÁNC A POSZTHUMÁN KORBAN

Kulcsszavak: kortárs tánc, poszthumanizmus, testhatárok, technológia

A késő 20. és kora 21. század episztéméjében a kulturális és technológiai változások következményeként a 'humánus' újrafogalmazása egyre erőteljesebben jelent meg a különféle diskurzusokban. Már Donna Haraway jelentős 1985-ben megjelent esszéje (*Kiborg kiáltvány*) a kiborgot – vagyis az élőlény és gép hibridjét – korunk ontológiájának forrásaként jelenítette meg. Az azóta eltelt évtizedekben a gépek jelenléte alapvetően változtatta meg az ember életmódját és önmagáról alkotott fogalmait. Az ember testhatárainak modifikálása és gépekkel történő kiterjesztése napjainkban olyan jelenség, amely egyre fokozódó mértékben a művészeteket is meghatározza. Jelen előadás célkitűzése kettős: 1. részint felvázolja azt a poszthumanista elméleti keretet, amely napjaink táncelméleti diskurzusát is meghatározza, 2. részben pedig három előadás részleteinek felmutatásával (Huang Yi és KUKA; Valencia James: *AI_am*; Artus: *A szél kapuja*) rámutat arra, hogy a koreográfiák különféle technikai megoldások segítségével hogyan terjesztik ki a táncos testének határait a biológiai testen túlra.

CONTEMPORARY DANCE IN THE POST-HUMAN ERA

Keywords: contemporary dance, posthumanism, the boundaries of the body, technology

As a result of cultural and technological changes in the epistemology of the late 20th and early 21st centuries the redefinition of 'humanity' has become increasingly prominent in various discourses. Donna Haraway's major essay (*The Cyborg Manifesto*, published in 1985) already portrayed cyborg, a hybrid of a living creature and a machine as the source of the ontology of our times. In the decades since then the presence of machines has fundamentally changed people's way of life and self-concept. Modifying and extending the boundaries of the human body is nowadays a phenomenon that is increasingly defining the arts as well. The purpose of this lecture is twofold: 1. to outline the post-humanist theoretical framework that defines contemporary dance theory discourse, and 2. to outline the details of three performances (Huang Yi & KUKA; Valencia James: *AI_am*; Artus: *A szél kapuja* / *The Gate of the Wind*) how choreographies extend the boundaries of the dancer's body beyond the biological body through various technical solutions.

KOVÁCSNÉ BOBÁLY VIKTÓRIA

EGYETEMI TANÁRSEGÉD, PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM, ETK, FIZIOTERÁPIÁS
ÉS SPORTTUDOMÁNYI INTÉZET

ÚJ GERINCPREVENCIÓS MOZGÁSPROGRAM ALKALMAZÁSA TÁNCOSOKNÁL

Kulcsszavak: balett, lumbális motoros kontroll képesség, derékfájás, mozgásprogram

A baletttáncosok gyakran szenvednek deréktáji fájdalomban. Célkitűzésünk, hogy speciális mozgásprogrammal, a törzsizmok erősítése révén csökkentjük a deréktáji fájdalmakat.

Kutatásunkban 62 balett-táncosnőt (átlagéletkor: 14,89± 1,21 év) vizsgáltunk. Kezelt csoport: n=30 fő, átlagéletkor: 14,86± 1,00 év, kontrollcsoport: n=32 fő, átlagéletkor: 14,91± 1,37 év. Vizuál analóg skálával vizsgáltuk az edzéseken jelentkező derékfájdalom intenzitását, fotogrammetriás vizsgálattal habituális testtartásukat, Kraus-Weber teszttel a hasizmok erejét, core teszttel a törzsizmok statikus erejét, leg lowering teszttel a lumbális motoros kontroll képességet. A kezelt csoport 3 hónapig LBP prevencióos mozgásprogramot végzett, majd újból elvégeztük a vizsgálatokat.

Megállapíthattuk, hogy a mozgásprogram hatására szignifikánsan csökkent az esetcsoport derékfájásának intenzitása (VAS1: p=0,012; VAS2: p=0,021), szignifikánsan javult hasizomereje (K-W. B: p=0,025; K-W. C: p<0,001), a törzsizmok statikus ereje (Core-test: p<0,001), lumbális motoros kontroll képessége, mindkét láb esetében (Leg.low. J.: p<0,001; Leg.low. B.: p<0,001). A habituális testtartás magas százalékban javult (előlnézet: 34,78%, oldalnézet: 52,17%).

Speciális mozgásprogrammal csökkenthető a balett táncosok derékfájdalma, a sérülések előfordulási gyakorisága.

APPLICATION OF A NEW SPINE PREVENTION PROGRAM FOR DANCERS

Keywords: ballet, trunk prevention, low back pain, exercise program

Ballet dancers often suffer from low back pain. The aim of our experiment was to reduce low back pain by strengthening the core muscles with the help of a special exercise program.

In the study 62 female ballet dancers (average age: 14,89± 1,21 years) were involved. Intervention group: n=30 participants, average age: 14,86± 1,00 years, control group: n=32 participants, average age: 14,91± 1,37 years. We examined the pain intensity that occurs during training with a visual analog scale, the habitual posture with photogrammetry, the abdominal muscle strength with the Kraus-Weber test, the static muscle strength of the trunk muscles with a core test and the lumbar motor control with a leg lowering test. The intervention group did a trunk prevented exercise program for 3 months, and then we examined them again.

Results: In the intervention group the intensity of pain significantly decreased (VAS1: p=0,012; VAS2: p=0,021), the abdominal muscle strength significantly improved (K-W. B: p=0,025; K-W. C: p<0,001), the static muscle strength of trunk muscles significantly increased (Core-test: p<0,001) and the lumbar motor control significantly improved in both legs (Leg.low. J.: p<0,001; Leg.low. B.: p<0,001). Also, the habitual posture greatly improved (frontal view: 34,78%, side view: 52,17%).

Conclusion: In case of ballet dancers with a special exercise program, which improves the conditions of trunk muscles, the motor control of lumbar regions can be improved and the lower back pain and the incidence of injuries can be reduced.

KUKÁR BARNABÁS MANÓ

TUDOMÁNYOS SZAKALKALMAZOTT, PROJEKTMENEDZSER, BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI
KUTATÓKÖZPONT, ZENETUDOMÁNYI INTÉZET

KNAPECZ KATA

TUDOMÁNYOS SZAKALKALMAZOTT, BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI
KUTATÓKÖZPONT ZENETUDOMÁNYI INTÉZET

PAPP NÓRA

EGYETEMI HALLGATÓ, SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM ÉS MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM

LEARNING MANAGEMENT SYSTEM ÉS LÁBÁN-KINETOGRÁFIA. A TÁNCJELÍRÁS ONLINE OKTATÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI

Kulcsszavak: LMS, Lábán-kinetográfia, online oktatás, tananyagfejlesztés

A Lábán-kinetográfia oktatása Magyarországon jelenleg hagyományos keretek között történik, az oktatási körülmények változása azonban új technológiák bevezetését igényli. Előadásunkban bemutatjuk a távoktatási rendszerek jellemzőit, kérdéseket teszünk fel ezek alkalmazhatóságáról, és lehetőséget keresünk bevezetésükre. A rendelkezésre álló nyomtatott tananyagok nem alkalmazhatók teljes mértékben az új környezetben, ezért átalakításuk és integrálásuk szükséges. Példaként egy platformba dolgoztuk be a tananyagrészeket, reprezentálva azokat egy új perspektívában. A rendszer megértése és az olvasási készségek elsajátítása mellett alapszinten is fontosnak tartjuk a néptánc mozdulatvilágának megértését, melyet lejegyzési feladatokkal segítünk. Célunk az oktatás rugalmasságának növelése, a táncjelírás elsajátításának megkönnyítése, mindezt a kontakt órák kiegészítéseként. Az előadók az előzetes munka során csapatmunkában, hallgatói és oktatói tapasztalataikat egyesítve dolgoztak.

LEARNING MANAGEMENT SYSTEM AND LABAN KINETOGRAPHY. OPPORTUNITIES FOR ONLINE EDUCATION OF KINETOGRAPHY

Keywords: LMS, Laban Kinetography, online education, development of education material

Laban kinetography is currently being taught in Hungary in a traditional context, but changes in educational conditions require the introduction of new technologies. In this lecture we present the features of these education system, ask questions about their applicability and we are looking for an opportunity to use it. The available printed materials are not fully applicable to the new environment and therefore require conversion and integration. We worked on a platform to represent the curriculum in a new perspective. In addition to understanding the system and mastering reading skills, we also appreciate a basic understanding of the folk dance movement, which we help with notating tasks. Our goal is to increase the flexibility of education, to facilitate the acquisition of dance notation, all in addition to contact lessons. The lecturers worked in teamwork, combining their learning and teaching experience.

KUN KATALIN

IGAZGATÓ, KENDERKE REFORMÁTUS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

A NÉPTÁNCOKTATÁS LEHETŐSÉGE: A FÜRKÉSZ 4D PROJEKTSZEMLÉLETŰ, KOMPLEX NÉPMŰVÉSZETI KÉPZÉS

Kulcsszavak: Fűrész 4D, komplex, népművészeti, projekt, képességfejlesztés

Az országban egyedülálló módon sikerült megvalósítanunk egy működő, a művészeti ágak tekintetében komplex művészetoktatási programot. A Kenderke Református Alapfokú Művészetoktatási Iskolában az óvodás és kisiskolás korú gyermekek tanulási sikerességének javítása érdekében a néptáncon keresztül megvalósuló nagymozgásos képzésünkhöz finommotorikai fejlesztést is bevezettünk: hallás utáni furulyaoktatást pásztorfurulyán, népi kismesterségek tanítását, melyet kiegészítettünk dramatikus népszokásokkal.

A pedagógiai célok megvalósítása érdekében, a projektidőszak népművészeti forrásanyagából választottuk a tananyagtartalmakat. A mondókák, játékok, zenék, szokások, kézműves feladatok kiválasztásánál elsődleges szempontunk volt a kapcsolható tartalmak hálózserű kialakíthatósága, a célképessegek több irányú megközelítése, továbbá integrálhatósága a különböző képzési ciklusokba.

A team munka tapasztalataiból vett folyamatos innováció mellett a megfigyeléseinket összevetettük a SZTE mérőtesztjeinek eredményeivel és a kontrollcsoportos értékekkel.

A művészeti képzés hatékonyságának javulása és a jobb tanulmányi eredmények mellett, a mérési értékek a szokottnál nagyobb mértékű növekedést mutattak ki az alapkészségek százalékpont-értékeiben.

PROSPECTIVE FOLK DANCE TEACHING: THE PROJECT- BASED, COMPLEX FOLK ART TRAINING PROGRAMME “FÜRKÉSZ 4D”

Keywords: Fűrész 4D, komplex, folk art based, project, skill development

We are unique in Hungary in successfully creating a complex arts education programme that incorporates various branches of arts.

In order to improve learning outcomes among kindergarten and primary school children, the Kenderke Arts Education Primary School of the Hungarian Reformed Church has added fine motor skills development to its gross motor skills development training, realised through the medium of folk dance. Children learned to play the shepherd's flute by ear and learned folk crafts and traditions through drama.

To achieve our pedagogical goals, we selected educational contents from folklore resources in the project period. The main focus when choosing rhymes, games, music, traditions and crafts was to create a web of interrelated contents and a multifaceted approach to target skills, ensuring their integration into the various training cycles.

Besides continuous innovation based on teamwork, we compare our own observations with the outcomes of assessments by the University of Szeged and control group results, and we integrate the conclusions of our analysis into our future planning.

Besides improving the efficiency of arts education and obtaining better learning outcomes, the measured rates indicate growth greater than usual in terms of percentages for basic skills.

LANSZKI ANITA

EGYETEMI DOCENS, TANSZÉKVEZETŐ, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM,
PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI TANSZÉK

A KRITIKUS GONDOLKODÁS ÉS A TUDATOS DIGITÁLIS ESZKÖZHASZNÁLAT FEJLESZTÉSE KREATÍV TEVÉKENYSÉGEK SEGÍTSÉGÉVEL A MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM HALLGATÓI KÖRÉBEN

Kulcsszavak: kreativitás, digitális kommunikáció, módszertan, P21

A Partnerség a 21. századi készségek célkitűzései között a tanulási és innovációs készségterület részeként (Trilling és Fadel, 2009) megjelent a „4K”, azaz a kommunikáció, a kreativitás, a kritikai gondolkodás és a kooperáció együttes fejlesztésének célja. Ezeket a készségterületeket a Magyar Táncművészeti Egyetem alapképzésének médiaismeret kurzusán fejlesztettük négy esti tagozatos specializáció másodéves hallgatói (n=108) körében a 2017/2019-es akadémiai év tavaszi félévében.

A kurzus központi témái 1.) az internet platformjainak átalakulása, a web 2.0, web 3.0, 2.) erőszak és bűncselekmények az interneten, 3.) álhírek, 4.) adat- és gyermekvédelem, 5.) személyes önmegjelenítés az online térben) ab ovo a tartalmak kritikus befogadását és az önreflexió fejlesztését célozták, emellett a kurzus az ismeretátadáson kívül a hallgatók tevékenykedtetését is magában foglalta. A szeminárium teljesítésének feltétele digitális eszközök segítségével létrehozott produktumok létrehozása volt, nevezetesen 1.) az emotikon-kommunikáció kritikája Wordben, 2.) szófelhő az online zaklatásról, 3.) gondolattérkép a hoaxok és álhírek terjedéséről, 4.) digitális gyermekvédelem témában készített plakát, 5.) személyes önmegjelenítés digitális történet formájában.

A hallgatók a kurzus során megismerkedtek a szövegszerkesztő, az online grafikai eszközök és a videószerkesztés alapjaival, emellett saját véleményük kreatív kifejezése által és hallgatótársaik munkáira adott konstruktív hozzászólásaikkal fejlődött kritikus gondolkodásuk, kommunikációjuk, kreativitásuk és kooperációs készségük is.

DEVELOPING CRITICAL THINKING AND CONSCIOUS USE OF DIGITAL TOOLS AMONG STUDENTS AT THE HUNGARIAN DANCE ACADEMY

Keywords: creativity, digital communication, P21, methodology

At the turn of the millennium, the digital revolution requires not only the development of students' basic skills, but also the development of new skills that provide them conscious behavior in the information society. The Partnership for 21st Century Skills aims to develop the „4C”-skills (communication, creativity, critical thinking and collaboration) as part of the learning and innovation skills area (Trilling and Fadel, 2009). These skill areas were developed during the course 'Media Studies' of the Hungarian Dance Academy among the BA-students (n = 108) of four specializations during the spring semester of the 2017/2019 academic year.

The media literacy course focused on topics like (1) transforming internet platforms, web 2.0, web 3.0, (2) violence and crime on the Internet, (3) fake news, (4) data and child protection, (5) personal self-expression in the online space). These topics targeted students' critical reception and the development of their self-reflection. The course also involved the students through their activity. The requirements of the seminar were digital products, namely 1.) criticism of emoticon communication in Word, 2.) word cloud on online harassment, 3.) a mind map on the spread of hoaxes and fake news, 4.) a poster on digital child protection; 5.) a personal self-presentation in the form of a digital story.

Students learned the basics of usage of online graphics, text and video editing. Through creative expression of their opinions and constructive contributions to the work of their fellow students, their critical thinking, communication, creativity and collaboration skills were also developed successfully.

LENGYEL EMESE

EGYETEMI HALLGATÓ, DEBRECENI EGYETEM BTK NÉPRAJZI TANSZÉK

AZ OPERETT ÉS AZ OPERETT-TÁNC MEGJELENÉSE A TÁNCMŰVÉSZET FOLYÓIRATBAN 1952 ÉS 1956 KÖZÖTT

Kulcsszavak: *Táncművészet*, operett-tánc, magyar zenés színház

Az operett a 20. század egyik legnépszerűbb szórakoztató műfaja, egyik specifikuma, hogy az operettszerkezet divatos tánczenét és táncjeleneteket (koreográfiát) tartalmaz. A funkcióját tekintve több értelmezéssel találkozhatunk: látványelem vagy éppen az operett-cselekmény előbbre vitele az alkalmazásának célja. Az operett-tánc, az operett-koreográfiák értelmezése és problémája több évtizedes múltra nyúlik vissza, az operett-tánc köre szerveződő diskurzusokat pedig segíthet megérteni, ha a *Táncművészet*ben megjelent írások tartalmára – többek között az előadáskritikákra és a kommentárookra – fókuszálunk. A jelenlegi előadás célja, hogy részletesen bemutassa, miként tematizálták az operett-táncot a *Táncművészet* folyóiratban 1952 és 1956 között. A cikkek elemzése során pedig nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a vizsgált időintervallum a szocialista operettjátszás időszakára esik, így az államhatalom és a műfaj kapcsolatának (például a zeneszerzők, a librettisták, a színházi rendezők) különböző szintjei és formája ebben az időben szintén befolyásolta az operetről kialakuló diskurzusokat.

APPEARANCE OF THE TOPIC ‘OPERETTA AND OPERETTA-DANCE’ IN THE JOURNAL *TÁNCMŰVÉSZET* FROM 1952 TO 1956

Keywords: *Táncművészet*, operetta-dance, Hungarian musical theatre

It is well-known that during the 20th century, operetta was one of the most popular musical theatre genres. One of its distinctive features was the structure that included dance-music and dancing scenes (choreographies). We could identify several interpretations of its functions, for instance dance was only a part of the spectacle or operetta-dance has become part of the dramaturgy. Operetta-dance and its interpretation problems have appeared in the last decade, so current research focuses on contents of the articles from the *Táncművészet*, mostly including performance reviews and also commentaries so the analysis of these articles could also help us understand the operetta-dance and its phenomenon. The aim of the paper is to present how the topic of the operetta-dance has appeared in the journal *Táncművészet* from 1952 to 1956. Furthermore, we should pay attention to the relationship between the state and the genre (e.g. composers, librettists, and directors) and its special version (‘socialist realist operetta’), because the state has also influenced the discourse about operetta.

LÉVAI PÉTER

FŐISKOLAI ADJUNKTUS, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, NÉPTÁNC TANSZÉK

AZ IMPROVIZÁCIÓ ÉRTELMEZÉSE ÉS MEGJELÉNÍTÉSE A MAGYAR NÉPTÁNC OKTATÁSÁNAK MÓDSZERTANÁBAN

Kulcsszavak: improvizáció, a magyar néptáncok szerkezeti értelmezése, a táncos előadó prepozíciói (technikitás, affektív tényezők, összehasonlító képesség, „transzferáló” képesség), a taníthatóság feltételrendszere, példák gyakorló feladatokra

Az improvizáció, mint előadói forma leggyakrabban a zenében és a táncban jelenik meg. A magyar néptánc jellemző műfaji sajátossága az improvizatív előadásmód, mely megnevezés általános fogalom a néptáncosok körében. A magyar néptáncok szerkezeti elemzése és előadói értelmezése során (Martin, Pesovár, Lányi, Pálffy) a szerzők többször hangsúlyozták a táncok motivikai formáinak magasabb szintű szerveződési formáját, melynek egyik fontos tényezője az improvizációs tudás.

Ennek a „tudásnak” a kialakulása a paraszti kultúrában több generációra tekint vissza, és - valószínűleg - generációs újításokat is tartalmaz. Az improvizáció értelmezése viszont csakis a sajátos kultuális kontextusban értelmezhető, hiszen az improvizációs készség elismerése az egyén részére mindig a közösség szűrőjén keresztül jött létre.

Ennek feltételei a technikai „tudás” (tánctechnika, zenei értelmezés, kreativitás), a pillanatnyi érzelmi szituáció, valamint a saját „tudás” és a mások „tudása” képességének összehasonlítása, és/vagy annak „lemásolási” képessége.

Az improvizáció tanításában ezek a tényezők fontosak, mindamellett, hogy a közösség értékítélete ugyanolyan számottevő. Az értékelésben - az improvizáció kivitelezésének kivetítése egy adott táncstílusra - csakis a két „szereplő” (egyén és közösség) dinamikus viszonylatában értelmezhető.

Az előadás végén egy konkrét motivikai forma értelmezése és a taníthatóság feltételrendszerének bemutatása következik, az improvizációs lehetőségek megadásával.

THE INTERPRETATION OF IMPROVISATION IN THE TEACHING METHODOLOGY OF HUNGARIAN FOLK DANCES

Keywords: general notion of improvisation, analyzation of the Hungarian folk dances (methodology), prepositions of the performer (technical skills, affectivity), comparison and the ability to transfer, the system of the teaching method, examples

Improvisation can be the main character of two art forms, music and dance. Jazz, and the contemporary dance can be found mostly among this performing style. In the genre of Hungarian folk dance, improvisation is the main character as well, principally in solo and couple dances.

In research and analyses of the Hungarian folk dance structure (by Martin, Pesovár, Lányi, Pálffy) it has been emphasized that - after the motifs and the dance sections - it is improvisation that can be the highest level of recreating a dance.

The creation of this „knowledge” in Hungarian folk dances is probably a generations’ heritage when each generation added some innovation to the general forms. Acknowledging one’s improvisation has always presupposed a kind of filter from the community.

The conditions of this acceptance were technical knowledge, „understanding” the music, creativity, temporary situations of emotions, and the comparison of one’s own knowledge with „collective knowledge” and /or the ability to copy any other dancer.

These are important factors in teaching improvisation, however a dynamic interaction of the “interpreter” and recipients is necessary.

Finally I would like to show some examples of a single motif (and its variations) in one kind of Hungarian folk dance and also how to teach them while offering options for improvisation.

LÓRINC KATALIN

EGYETEMI TANÁR, TANSZÉKVEZETŐ, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, MŰVÉSZETELMÉLETI TANSZÉK

„MIT MONDHAT EL RÓLUNK A MOZDULAT...?” – GYERMEKEK KÖZÖTT AZ ORSZÁGBAN: ÉRZÉKENYÍTŐ PROJEKT

Kulcsszavak: beavatás, érzékenyítés, a mozdulat „értése”

Mintegyöt éve foglalkozom a tánc, mint társadalmi nevelési / fejlesztő módszer kutatásával, megismerésével, alkalmazásának lehetőségeivel. A 2018/19-es tanévben egy EFOP pályázati keret jóvoltából lehetőségem nyílt kikísérletezni egy programtípust, mely azt célozza, hogy 10-16 éves gyermekek megtapasztalhassák saját testmozdulataik dinamikai, érzelmi tartalmát, és közben megtudjanak egy sor érdekes dolgot a tánc, a mozgás művészetének történetéből. Előadásom egy színes (és részben interaktív) beszámoló a projektről.

„WHAT IS MOVEMENT ABOUT...?” – AMONG CHILDREN AND YOUTH AROUND THE COUNTRY: A MOVEMENT SENSITIVITY DEVELOPMENT PROGRAM

Keywords: initiation, sensitization, „understanding” movement

I have been involved in dance / theatre education program researches for about five years, trying to find the possibilities for furthering its means within the frames of informal education. During the scholar year 2018/19, in the frame of a European scholarship application I had the opportunity to experiment and develop a type of program to further the sensitivity of children and youth aged 10-16 regarding the dynamic or emotional context of their own movements, meanwhile getting to know a number of interesting facts about the history of dance and the art of movement in general. My – partly interactive - presentation is an account of this project.

M. NAGY EMESE

TANÁR, FERENCES GIMNÁZIUM, SZENTENDRE

„EZ HÁT A HANGOM, EZ A HAJLÉKONY TEST.” – TÁNC A KORTÁRS MAGYAR KÖLTÉSZETBEN

Kulcsszavak: tánc és irodalom, kölcsönös inspiráció, kortárs költészet és tánc

Tánc és irodalom párbeszéde és kölcsönhatása évezredek óta tartó, sokrétű folyamat. A két művészeti ág kapcsolata többféle megközelítési lehetőséget hordoz magában. Szinkretikus szövetségük mellett kölcsönös inspirációról is beszélhetünk, arról, hogy milyen táncművek születtek irodalmi minta alapján, s milyen irodalmi műveket ihletett egy-egy tánc, vagy egy-egy szuggesztív alkotói, előadói egyéniség, esetleg milyen irodalmi műveket vetettek papírra a tánc művészei.

Az előadás témája a kortárs költészet és a tánc igen gazdag, sokrétű viszonya. A versekben felbukkanó táncos motívumok, a szavakba dermesztett saját mozdulategyenek, táncos egyéniségek és színpadi élmények mellett szó esik a táncosok és a kortárs költészet közös alkotásairól, színpadi és más terekben felbukkanó produkcióiról is.

Ezzel a témával az irodalom- és tánc történet olyan határterületére lépünk, mely eddig mindkét szakmai fórum látókörén kívül esett, alig-alig született reflexió ezekre az alkotásokra.

Úgy vélem, a vizsgálat számos kultúrtörténeti érdekességgel és tanulsággal, párhuzammal és meglepetéssel szolgálhat az irodalom-, de még inkább a tánc történet számára – mégpedig műfaji határoktól függetlenül. Nem utolsó sorban pedig a jelenlegi és következő táncos generációk művészeti látókörének, asszociális horizontjának szélesítését is szolgálhatja a balett, modern és kortárs tánc, valamint a néptánc történetét és esztétikáját számos ponton érintő ezek lényegét egy testvérműzsa kellékárával megmutató művek vizsgálata.

„SO THIS IS MY VOICE, THIS FLEXIBLE BODY.” – DANCING IN CONTEMPORARY HUNGARIAN POETRY

Keywords: dancing and literature, mutual inspiration, contemporary poetry and dance

The dialogue and interaction of dance and literature have been a diverse procedure for ages. The connection between the two different fields of art offers various ways to deal with it. Besides their syncretic union, a mutual inspiration must be mentioned as well. Pieces of dance art had been created and pieces of literature were inspired by dance, or even a suggestive character could have accomplished outstanding literary work. The subject of the lecture is the rich and diverse relationship between contemporary poetry and dance. Playful dance motives hidden in poems, movement-elements frozen in words, also dancing characters and stage experience, stage and other productions are noted down.

This takes us to the edge of literature and dance-history which has been beyond the view of both vocational circles so far. Not much reaction has been made on these creations.

I strongly believe that this review transfers various interesting and surprising messages to literature as well as to dance history, regardless of the genre. Last but not least this can serve the widening of the horizontal artistic view of the present and the following dancers' generations be it ballet, modern and contemporary dance, even folk dance.

MARX LAURA

TANÁR, WESLEY JÁNOS FŐISKOLA

PHD HALLGATÓ, ELTE BTK, FILOZÓFIATUDOMÁNYI DOKTORI PROGRAM, FENOMENOLÓGIAI ALPROGRAM

KÜLÖNÖS TÁNC EGY KÜLÖNÖS (VIKTORIÁNUS) FA KÖRÜL. CHARLES DICKENS ÉS A BOLONDOK TÁNCÁNAK ELMÉLETEI

Kulcsszavak: Charles Dickens és a filozófia, esztétikum és moralitás, bolondok tánca

Miért táncolunk? Mi a viktoriánus kori tánc szó jelentése különféle interpretációiban, és miért vagyunk erre olyan kíváncsiak?

A Charles Dickens és Charles Darwin művei közti rokonság régóta ismeretes, de rokonságot fedezhetünk fel Dickens művei és Michael Foucault valamint Franz Kafka írásai között is. Dickens hősei a győztesek és a vesztesek, akik a túlélésért küzdenek egymással a társadalom szabályozott, elnyomó kultúrájában.

Az intézmények által konstruált, irányított és megnyomorított emberélet Dickens regényeiben Kafka groteszk világát idézi már.

Elmenekülhet bárki az ideológiák kontrolláló hatalma elől? Vagy örökkön-örökké táncolnunk kell társadalmunk „bolondokházában”? A viktoriánus kor étosza, művészete, ezek komplikált kapcsolata korunk esztétikai és morális értékeivel intenzíven kutatott téma napjainkban.

Előadásom Charles Dickens *A Curious Dance Round a Curious Tree* (Household Words, 1852, January 17.) című esszéjén keresztül próbálja felmutatni a dickens-i társadalomábrázolást, és a kortárs gondolkodás terminológiájában mint a tánc politikai ontológiájának (vs. André Lepecki) nevezett terület közötti kapcsolatokat.

Céлом bemutatni a dickens-i (és későbbi) művészetben ábrázolt társadalom két tételét adó a „bolondok tánca” és a „normálisak” tánca közötti számos érdekes, meglepő, releváns, párhuzamot, kapcsolódási pontot és a hasonlóságot.

A CURIOUS DANCE ROUND A CURIOUS (VICTORIAN) TREE. CHARLES DICKENS AND THE THEORY OF THE DANCE OF THE FOOLS

Keywords: Dickens and philosophy, aesthetic and moral values, lunatic asylum

Why do people dance? What is the meaning of the word „dance” in the various theories and interpretations of the Victorian era and why we are so curious about them?

It has long been recognised that there is a close relationship between the works of Charles Dickens and Charles Darwin and other (modern and postmodern) writers and philosophers such as Michael Foucault and Franz Kafka. The characters of the Dickens novels are often divided into two groups: the winners and the losers in the arena of survival.

In the novels of Dickens rules controlling the fate of people, human existence constructed, governed and crippled by institutions envisions Kafka's grotesque world.

Can somebody escape the controlling power of ideologies? Or do we have to dance forever in the „lunatic asylum” of our society? The ethos of Victorian England and its complex ties with our world's aesthetic and moral values is very often the subject of present-day research.

My presentation focuses on an essay (*A Curious Dance Round a Curious Tree*, Household Words, 1852, January 17) of Dickens as I believe it has a special connection with the political ontology of dance.

This essay argues that in the relationship between the dance of the „fools” and the dance of the „normal citizens” there are several interesting, surprising and relevant parallel features, connections and similarities.

NAGY PÉTER MIKLÓS

EGYETEMI DOCENS, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, MŰVÉSZETELMÉLETI TANSZÉK

„MINT SALOMÉ A NAGY LUININAK VÁSZNÁN.” SALOME ALAKJA A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

Kulcsszavak: táncról folyó morális vita, a tánc morális megítélése, Salome, képzőművészet

Előadásomban a bibliai Salome-történet festészetben való megjelenését, a téma változását, átalakulását igyekszem áttekinteni. Míg korábbi előadásaimban a reneszánsz festményeket vettem górcső alá a mostani prezentáció a barokk és a modern festészet műveit veszi sorra.

SALOME'S MYTH IN BAROQUE AND MODERN PAINTINGS

Keywords: moral debate on dancing, fine arts, Salome

My presentation focuses on the transformations of Salome's myth (Mark 6:17–29 and Matthew 14:3–11) in fine arts. Earlier I examined mainly paintings from the Renaissance era, in this presentation I will analyse Baroque paintings and paintings from the modern period.

NÉMETH GYÖRGY

ELNÖK, ZENEKARVEZETŐ, NEMZETISÉGI TÁNCBÁZARÁT EGYESÜLET ÉS FALKAFOLK EGYÜTTES

AZ EURÓPAI ÉS A MAGYAR TÁNC TÖRTÉNET HIÁNYZÓ LÁNCSZEMEINEK FELFEDEZÉSE A BALKÁNON

Kulcsszavak: determinisztikus folyamatok, kollektív tánc, individualizáció, csoportlélektan

Martin György 1975 után a magyar körtáncról írott könyvében és sok tanulmányában már lefektette a tánc kutatás kulturális antropológiai szemléletének és módszertanának alapjait, bár ennek kiforrott összefoglaló formában való közreadását korai halála megakadályozta. A társadalom szövetében vizsgálta már a táncokat, a táncok változásait determinisztikus folyamatként elemezte, és a középpontba az individuumot állította. Szükségese tartotta az európai összehasonlító kutatást, hogy a táncaink keletkezésére vonatkozó csekély forrásokat kiegészíthessük.

Mivel a Balkánon hozzánk képest fáziseltolódással hosszabb ideig élő kollektív táncokat a nemzetállamok befagyasztották, az egyes fejlődési-bomlási állapotok a mi táncaink előtörténeteinek tekinthetők. Az individualizálódás eltérő szintjén lévő táncok elemzéséből kiderül, hogy nem pusztán formaalkotási kérdés egy új tánc létrejötte, hanem legelőször a közösség és az egyén viszonyának, valamint az egyének, individuumok egymás közötti viszonyának táncbeli átrendeződésére, majd az új állapotok állandósulására van szükség, az értékrendben és az életmódban bekövetkező változásokkal összhangban.

Az individualizáció különböző szintű állapotaiból így az egész folyamatra következtethetünk, ráadásul a sokáig elszigetelt pomákok (távoli falvakban élő, iszlamizált bolgárok) ma még élő, de bomlásnak indult tánc kultúrájának változásait lépésről lépésre megfigyelhetjük, ahol a lehetetlenné váló kollektív tánc romjain kivirágzik a férfi szólótánc.

MISSING LINKS IN THE EUROPEAN AND HUNGARIAN DANCE HISTORY DISCOVERED IN THE BALKANS

Keywords: deterministic processes, collective dances, individualization, social psychology

After 1975, György Martin in his book on Hungarian circle dances, and in many other studies laid the foundations of the cultural anthropological approach and methodology in the field of dance research, although his death prevented him from publishing it as a full-blown summary. He has examined dances in the fabric of society, analysed the changes in dances as a deterministic process, and put the individual at the centre. He considered European comparative research necessary in order to supplement the scarce resources available, regarding the origins of our dances.

Since the collective dances which have lived longer in the Balkans with a phase shift, have been frozen by the nation-states, certain stages of development and decay can be considered the prehistory of our dances. The analysis of dances at different levels of individualization reveals that the appearance of a new dance is not merely a matter of creating a new form but the reorganization of the relationship between the community and the individuals and the relationships between the particular individuals followed by the stabilization of the new conditions, in line with the changes in values and lifestyle.

Thus, from the different levels of individualization we can infer the whole process. Moreover we can observe the changes in the still living but decaying dance culture of the long-isolated Pomaks step by step where the male solo dance is blossoming on the ruins of the increasingly impossible collective dance.

NEUMANN ILONA

HALLGATÓ, MA 120 TÁNC TÖRTÉNET TANÁR

FÜLÖP VIKTOR A SZÍN-ÉS TÁNCMŰVÉSZ

Kulcsszavak: a művészi duende lehetséges megrázó hatása a közönségre/befogadóra, a tartalom és forma egyensúlyának felbomlása, érzékenyítés, nevelési és oktatási feladatok kényszere

A magyar színpadi táncművészet XX. sz. második felének meghatározó irányvonala Magyarországon a narratív megfogalmazás, a balett (és más táncnyelvek) területén is.

Fülöp Viktor, a Magyar Állami Operaház egyik meghatározó, ha nem a legnagyobb táncművésze volt, 1997 nyarán ment el. Utolérhetetlen művészetének, varázslatának, kulturális örökségének állítanék vázlatos emléket, sokadszorra körbetapogatva azt a témát, hogy a „tartalom és forma” viszonyában jelenkorunk budapesti balettművészetében mi is az elsődleges, érvényes, maradandó, és piacképes? Van-e még igény történetekre, mesére, alaposan kidolgozott, minőségi színészetre a balettek előadásában, gondosan előkészített, megélt, gondolat- és eszme gazdag, művelt ember- és művészfők előadásában? Vagy a közönség csodálatát a csillogás, flitter gyémántos sziporkázás, nagy létszámú tánckar, 120 másodperces spiccen balanszálás, 15 tour/fő vívja ki? A mennyiség számít? Esetleg az egykori, furcsa zsenik, példaképek hivatását is ismerjük, megvizsgáljuk, felidézzük ilyenkor?

Van-e balett művészeinkben elegendő alázat, hogy időt, olvasnivalót szánjanak egy-egy karakter, vagy hős élményt adó megformálásához? Mint ŐK tették...

VIKTOR FÜLÖP THE ACTOR AND DANCER

Keywords: the potential impact of artistic „duende” on the audience, an imbalance of content and form, sensitization, constraints on educational training tasks

The most decisive line of sight of the Hungarian art of stage dance in the second half of the 20th century is narrative phrasing, in the field of ballet dance as well.

Viktor Fülöp was one of the most decisive, if not the greatest dancers of the Hungarian State Opera House, passed away in the summer of 1997. I would commemorate his inimitable art, enchantment, his cultural heritage, groping the topic for the umpteenth time: what is primary, current, permanent and marketable in Budapest ballet nowadays in the relation of content and form. Is there a demand for stories, tales, properly elaborated, quality acting in ballet performances among well prepared, intense, sententious, full of notions, educated people and artists? Or the admiration of the audience is achieved by glitter, the scintillation of spangle, the great number of ballet line, pointe balancing for 120 seconds or 15 tours per person? Does quantity count? Perhaps do we know, investigate, recall the occupation of the former, weird geniuses and idols of that time? Is there enough humbleness in ballet dancers to spend time reading about a character to be formed? As THEY did ...

PAPP-DANKA ADRIENN

EGYETEMI ADJUNKTUS, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI TANSZÉK

A TÁNCOKTATÁS PERSPEKTÍVÁI DIGITÁLIS KÖRNYEZETBEN

Kulcsszavak: digitális környezet, táncoktatás, jó gyakorlatok

A 20. század végén kezdődő információs társadalomban komoly változás történt gazdasági, kulturális és társadalmi szinten is. Az internet mellett megjelentek a webkettes alkalmazások, a virtuális világok, a szimulációk vagy az adaptív tutorális rendszerek, amelyek mindegyike nagy erővel támogathatja a tanulást, amennyiben kognitív és/vagy metakognitív eszközként tekintünk rájuk (Green és mtsai. 2010). Az információs társadalom és a digitális fordulat a táncművészetre és a táncpedagógus képzésre is hatott. Előadásunkban a digitalizáció különböző megjelenési formáit mutatjuk be külföldi jó gyakorlatokon keresztül. A példák között van olyan, amely pedagógiai fókuszú (pl. távoktatási és MOOC rendszerben megszerezhető táncpedagógusi végzettségek), és van olyan példa is, amelyik kifejezetten innovatív szemlélettel reformálja meg a tánc tanulást és -tanítást a digitális technológia sokrétű alkalmazásán keresztül (pl. az EU Horizon 2020 WhoLoDance projektje). A példák sorát tovább gyarapítja azoknak az online felületeknek a bemutatása, amelyek támogatják a kollaboratív koreográfiakészítést (Weber és mtsai, 2017), és a globális táncos közösség kialakulását.

Az előadás célja, hogy a hazai táncoktatásban szereplő oktatóknak és tanulóknak egyaránt inspirációt és ötletet adjon ahhoz, hogy elinduljunk a digitális technológiák erőteljesebb felhasználásának és beépítésének útján.

PERSPECTIVES OF DANCE EDUCATION IN A DIGITAL ENVIRONMENT

Keywords: digital education, dance education, best practices

The information society beginning at the end of the 20th century has undergone a major change at the economic, cultural and social level. Alongside the Internet, web applications, virtual learning environments, simulations and adaptive tutoring systems have emerged all of which strongly support learning if we are thinking of them as cognitive and/or metacognitive tools (Green et al., 2010). The information society and the digital revolution have influenced dance art and dance teacher training as well.

We present different forms of digitalisation through good practice abroad. Examples include those with a pedagogical focus (e.g. distance education and MOOCs in dance education), and examples that reform the teaching and learning of dance with a highly innovative approach through the diverse use of digital technology (eg. EU Horizon 2020 WhoLoDance project). The range of examples is further enhanced by the presentation of online interfaces that support collaborative choreography (Weber et al., 2017) and the emergence of a global dance community.

The purpose of the presentation is to give inspiration and ideas to both dance teachers and students in Hungary to get started with the greater use and integration of digital technologies.

PÁL-KOVÁCS DÓRA

SZAKMAI REFERENS, SZABADTÉRI NÉPRAJZI MÚZEUM SZENTENDRE,
SZELLEMI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG IGAZGATÓSÁG

A TÁNC ÉRINTÉSEINEK ÉRTELMEZÉSI LEHETŐSÉGEIRŐL KÉT ADATKÖZLŐI CSOPORT TÜKRÉBEN

Kulcsszavak: érintés, páros tánc, határátlépés, adatközlő

A tánc értelmezhető egyfajta intim – a hétköznapi társas szituációknál intimebb – mozgásformaként, a vonzalom, a szexualitás bizonyos szintjének kifejeződéséként. Amennyiben azokat a többletjelentéseket keressük az adott táncban, amelyek magukban hordozzák a fent említett intimitást, akkor a tánc olyan szempontú és metodikájú elemzésére van szükségünk, amely az eddigi értelmezésekből hiányzott. A páros táncok intimitásának felfejtéséhez a különböző érintések megfigyelése, vizsgálata nélkülözhetetlen. A testi kontaktusnak számtalan társadalmilag meghatározott íratlan szabálya létezik. Felvetődik a kérdés, hogy a tánc valóban csupán a mindennapokban megengedett érintéseket hordozza-e magában, vagy értelmezhető egyfajta határátlépésként is? Előadásomban a revival és egy erdélyi magyar falu helyi adatközlőinek tükrében igyekszem az érintések problematikáját körüljárni.

ABOUT THE POSSIBILITIES OF INTERPRETING TOUCHES IN DANCE IN THE MIRROR OF TWO GROUPS OF INFORMANTS

Keywords: touching, couple dance, transgression, informant

Dance can be interpreted as a form of intimate movement - more intimate than everyday social situations – and as an expression of a certain level of affection and sexuality. If we are looking for additional meanings in dance that could carry the above-mentioned intimacy, then we need to analyse dance with terms and methods that were missing from previous interpretations. Observing and examining the various touches is indispensable for deciphering the intimacy of couple dances. There are countless socially defined unwritten rules of physical contact. The question arises whether dance really involves only the touches of everyday life or could be interpreted as a kind of transgression. In my presentation I try to look at the issues of touch in the mirror of revival and the local informants of a Hungarian village in Transylvania.

PÁLOSI ISTVÁN

KURÁTOR, KUTATÓ, TÁNCMŰVÉSZ, KOREOGRÁFUS, TÁNC TANÁR, ORKESZTIKA ALAPÍTVÁNY – MOHA –
MOZDULATMŰVÉSZEK HÁZA, NEMES NAGY ÁGNES MŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM

A MOZDULATMŰVÉSZET SZEREPE ÉS HATÁSAI A KULTURÁLIS FEJLŐDÉSRE MAGYARORSZÁGON

Kulcsszavak: modern tánc, magyar mozdulatművészet, tudományos és élő magyar tradíciók

Előadásom célja, hogy bemutassam a mozdulatművészet szerepét az emberek általános testi-lelki-szellemi fejlődésében, valamint annak művészeti életben elért hatásait.

Az előadásom első részében röviden összefoglalom a századforduló után létrejövő magyarországi mozdulatművészeti iskolák rendszereit, módszereit (Dienes Valéria, Szentpál Olga, Madzsar Alice, Kállai Lili, Berczik Sára), bemutatva azokat az európai kulturális értékeket, melyek egyedülállóan magyar sajátosságokat is hordozva alakultak ki, utóbbiak párhuzamosan az európai és amerikai mozgáskultúrával. A betiltás utáni újramezdés (1990-es évek) és az azóta eltelt 30 év rövid összefoglalása képezi előadásom második részét (Mozdulatkultúra Egyesület, Orkesztika Alapítvány, Mozdulatművészeti Magángyűjtemény stb.): szeretném bemutatni a mozdulatművészetnek mint élő hagyománynak a mai szerepét és lehetőségeit a pedagógia (pl. testtudat, önismeret), a művészet és a tudomány területén.

THE ROLE AND THE EFFECTS OF THE ART OF MOVEMENT ON CULTURAL DEVELOPMENT IN HUNGARY

Keywords: modern dance, Hungarian art of movement, scholarly and living traditions

The aim of my lecture is to present what roles the art of movement has played in the physical-spiritual-mental development of people in Hungary and to illustrate how it has influenced the field of arts.

In the first part of my lecture I briefly summarize the systems and methods of the emergent Hungarian schools of the art of movement after the turn of the 19th-20th centuries (Valéria Dienes, Olga Szentpál, Alice Madzsar, Lili Kállai, Sára Berczik). I try to highlight the European cultural values together with the unique Hungarian features of the art of movement, which evolved in line with the American and European movement cultures.

In the second part of my lecture I will talk about the revival of the art of movement in the 1990s and give a short summary of the 30 years since then (e.g. Association of Movement Culture, Orkesztika Foundation, Art of Movement Private Collection), I want to show its recent position and possibilities as a living tradition in the fields of education (e.g. body consciousness, self-awareness), arts and science.

PÉTER PETRA

FŐISKOLAI OKTATÓ, BUDAPEST KORTÁRSTÁNC FŐISKOLA

AZ ELSŐ MAGYARORSZÁGI KORTÁRSTÁNC ELŐADÁS ELEMZÉSE A PHILTHER SEGÍTSÉGÉVEL – ANGELUS IVÁN: TÜKRÖK (1982)

Kulcsszavak: tánc történet, kortárs művészet, kelet-európai underground, késő Kádár-kor

Az Angelus Iván által rendezett *Tükrök* című táncelőadás bemutatója 1982. április 4-én volt a Novák Ferenc vezette Bihari Táncegyüttes Akácfa utcai próbatermében. Ez az esemény az első magyarországi független táncelőadásként kanonizálódott (Fuchs Livia: *Száz év tánc*, 334). Az előadás rekonstrukcióját a Budapest Tánciskola Archivumának rendezése során meglelt és feldolgozott források teszik lehetővé, mely forráskutatást az MTE NKFIH K115676 számú kutatási programjának keretében végeztem 2018-2019 során. A *Tükrökről* Nánay István korabeli kritikája mellett Fuchs Livia rövid beszámolóján túl fotók, filmfelvétel, plakátok, próbanapló, az alkotókkal általam készített interjúk alapján állítható össze egy komplex rekonstrukció. Az előadáselemzés során a Philther-módszer szempontjait használom a táncművészet specifikumaira alkalmazva: színházkulturális kontextus, dramaturgia, rendezés, látvány és hangzás, színészi játék, hatástörténet.

A Philther a magyar színház történet utóbbi hét évtizedét feldolgozó projekt (philther.hu), melynek keretében egy egységes szempontrendszer szerint készülnek előadáselemzések. Az általam eddig elkészített elemzések mindegyike a nyolcvanas évek egy-egy emlékezetes – a 3t kultúrpolitikai rendszerében a túrt kategóriába sorolható – táncelőadását mutatja be: Nagy József: *Pekingi kacsa* (1986), Árvai György: *Eleven tér* (1986), Györgyfalvai Katalin: *Bújócska* (1983). Ebbe a sorba illeszkedik a *Tükrök* is.

THE ANALYSIS OF THE FIRST HUNGARIAN CONTEMPORARY DANCE PERFORMANCE WITH THE PHILTHER METHOD

Keywords: the performance 'Mirrors', reconstruction, sources, the Philther method, choreographies

Iván Angelus' choreography *Mirrors* (*Tükrök*) was first performed in the rehearsal studio of the folk dance company "Bihari" lead by Ferenc Novák, in Budapest on April 4, 1982. This event is recorded as the first independent dance performance in Hungary (see Livia Fuchs, *Száz év tánc*, 334). The reconstruction of the performance relies on sources discovered during processing the Archives of the Budapest Contemporary Dance Academy (archivum.tanc.org.hu). I conducted my research during the year of 2018/2019 as part of the research program Nr. MTE NKFIH K115676.

In making a complex reconstruction of *Mirrors* I was aided by contemporary reviews of István Nánay and Livia Fuchs, as well as photographs, a video footage, posters, rehearsal diaries and my interviews with creators of the performance. In my analysis I use aspects of the Philther method applied to dance. That is I consider the context of theatre culture, dramaturgy, choreography, visuals, sound, acting, influence and reception.

Philther (philther.hu) is the name of a project dedicated to the study and research of the last 70 years of Hungarian theater where analyses of performances are conducted consistently by the same set of aspects. I have created three analyses so far, all of which reproduce a memorable dance performance from the '80s that fell in the category of "tolerated" of the ruling trinity of socialist Hungary's cultural politics: promoted, tolerated, banned. These three performances were József Nagy's *Peking Duck* (*Pekingi kacsa*) 1986, György Árvai's *Living Space* (*Eleven tér*) 1986 and Katalin Györgyfalvai's *Hide-and-Seek* (*Bújócska*) 1983. The *Mirrors* is the next step in this line of research.

PÉTERBENCZE ANIKÓ

EGYETEMI OKTATÓ, ESZTERHÁZY KÁROLY EGYETEM, EGER

ÚJABB ADATOK A MOLDVAI CSÁNGÓ-MAGYAR LAKODALMI RÍTUSOK ÉS RITUÁLIS TÁNCOK KUTATÁSÁHOZ

Kulcsszavak: rituális táncok, átmeneti rítusok, burkozás, elválasztó rítusok, határhelyzeti rítusok

A moldvai csángó lakodalmi szokások átmeneti rítusai közül az elválasztó, a határhelyzeti és a befogadó rítusok részletei korábban rejtve maradtak a kutatók előtt. Arnold van Gennep korai munkájában az említett átmeneti rítusoknak a különféle társadalmakban tapasztalható hasonlóságára hívta el a figyelmet. A moldvai kutatások során felvetődött a kérdés: hogyan képzelhető el a tánc és rítus egy közös metódusban. Miután felfedeztem a hasonlóságokat az általam közel 30 éve kutatott moldvai adatok és a van Gennep által vázolt struktúra között, megkísértem a módszer alkalmazását a kutatási témámban. A *preliminális* szakaszban, majd a *liminális* és *postliminális* periódusban is találtam olyan különleges rítusokat és rítusegyütteseket, mint például a *virágospálca táncoltatás*, melyben a virágospálca (vőfélybot) megszemélyesül azáltal, hogy megtáncoltatják és szereplője lesz egy önálló rítusnak, vagy éppen a *menyasszony burkozása*, melyben a menyasszony arcát elfedő fátyollal rituális táncot járnak. A dramatikus jelenetek ókori, pogány és keresztény liturgikus elemeket ötvöznek, ezáltal több kulturális réteg rítusait őrizték meg az utókor számára.

NEWEST DATA CONNECTED TO THE RESEARCH OF THE RITES OF PASSAGE AND RITUAL DANCES OF THE CSÁNGÓ - HUNGARIANS AROUND BACAU LIVING IN MOLDOVA (ROMANIA)

Keywords: ritual dances, rites of passage, encovering of the face, rites of separation, threshold rites

Researchers had not discovered previously most of the *rites of passage* such as rites of separation, threshold rites and rites of aggregation concerning the Csángó-Hungarian weddings in Moldova. The term was proposed by the ethnographer Arnold van Gennep for the designation of a number of rituals, in the structure of which he revealed common features. The question arises: how to make an analogy between rites and dances. Discovering similarity between his method and the customs' data collecting in Moldova during the last 29 years I attempt to use this analysis and it points at features of methodological approaches of Arnold van Gennep.

During the first preliminary phase several signs of the dramaturgy of the decorated staff, people make it dance, like a ritual personality which symbolizes the sacredness of the ceremony, the „burkozás” covering the bride's face and body and the connected dance scene can be found from ancient times till nowadays if you think about the Christian liturgy. Similarly one can discover both „pagan” and Christian sacred elements within the dance rites. It is clear from the one-site research the rites of passage that concern the wedding ceremony in Moldova and the accompanied ritual dances can contain different cultural layers.

PIROVITS ÁRPÁD

MŰVÉSZTANÁR, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, TÁRSASTÁNC ÉS DIVATTÁNC TANSZÉK

MA TANULJUK A TEGNAP TANÁRAITÓL A TEGNAPELŐTTET – A MAGYAR SZTEPPTÁNC-TÖRTÉNETE

Kulcsszavak: Pirovits Árpád, sztepptánc, tánc történet, amerikai sztepptánc történet, magyar sztepptánc történet

A magyar sztepptánc története igen gazdag és szövevényes, sok-sok szállal kapcsolódik az ember alkotta világhoz: politikához, történelemhez, humanitárius törekvésekhez, esztétikához, zenéhez, a színpad és a film világához.

Az előadás célja, hogy elemezze a sztepptánc módszertani fejlődésének fontosabb állomásait, bemutassa az elmúlt 130 év történéseit, valamint ismertesse a tanárokat, akiknek elszántsága és kitartása életben tartotta a sztepptáncot azokban az időkben, amikor ezt a táncstílust a háttérbe szorították.

A téma egyedisége és újszerűsége érdekes színtöltő lehet a konferenciának.

TODAY WE STUDY THE DAY BEFORE YESTERDAY FROM
YESTERDAY'S INSTRUCTORS.

PRESENTING THE HISTORY OF HUNGARIAN TAP DANCING
WITH ITS MILESTONES AND INSTRUCTORS FROM 1892 TO
PRESENT TIMES.

Keywords: tap dance, dance history, American tap dance history, Hungarian tap dance history

The history of Hungarian tap dancing is very rich and complex with many strings attached to the human world; let it be politics, history, humanitarian efforts, aesthetics, music and the world of theatre and films. The presentation aims to analyse the milestones of the methodological evolution of tap dancing. Its goal is to present the history of the last 130 years and to introduce the instructors whose determination and endurance helped tap dancing survive in those difficult times when it was overshadowed by other dance styles.

Due to its uniqueness and novelty the topic can be an interesting dash of colour on the palette of the conference.

RATKÓ LUJZA

NÉPRAJZOS, FŐMUZEOLÓGUS, JÓSA ANDRÁS MÚZEUM
EGYETEMI MAGÁNTANÁR, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, NÉPTÁNC TANSZÉK

STÍLUSISMERET A NÉPTÁNCBAN

Kulcsszavak: néptáncoktatás, stílushűség, másolás, egyéni táncstílus, lokális táncstílus

A magyar néptánc kutatás a stílus fogalmát kizárólag történeti értelemben, a régi és új táncréteg megnevezésére használja, és nem vizsgálja a tánc előadásmódjára, milyenségére vonatkozó, a „stílus” kifejezés eredeti esztétikai-karakterológiai jelentésének megfelelő oldalát. Az előadás a táncstílusnak ez utóbbi értelmezését nyújtja: az elvi alapok tisztázása után a gyakorlati táncoktatással kapcsolatban taglalja a stílusismerettel összefüggő problémákat. Összeveti a tánc tanulás ellesésen alapuló hagyományos módjának és a mai, pontos másolást megkövetelő oktatásnak a táncstílusra gyakorolt hatását; míg a paraszti kultúrában egy táncanyagot sok minta alapján sajátítottak el és variáltak tág keretek között, addig ma kevés minta alapján sokféle táncanyagot tanulnak és variálnak a táncosok szűk keretek között – ami az egyéni átvétel beszűkülését és a táncstílus megmerevedését, sematizálódását eredményezi. A stílushű, autentikus táncolás érdekében meg kell különböztetnünk az *egyéni* és a *lokális (helyi)* stílust, az oktatás során pedig a *lokális* stílusjegyekre, és nem az adatközlő pontos másolására kell a hangsúlyt helyezni. Ez a módszer hatékonyan szolgálná a táncok hiteles elsajátítását, a tudományos igényű stílus elemzés pedig a tánc hagyomány korábban nem vizsgált *minőségi* oldalát tárhatná fel. A szisztematikus stílus tanulmányok nemcsak a gyakorlati táncoktatásban vezethetnének elmélyültebb táncismerethez, hanem a tánc hagyományról kialakult képünket is jelentősen kiegészíthetnék.

KNOWLEDGE OF STYLE IN THE FIELD OF FOLK DANCE

Kulcsszavak: folk dance instruction, style loyalty, copy, custom dance style, local dance style

Hungarian researchers of folk dance use the term 'style' only in its historic sense: for distinguishing the old and new layers of dances; they do not implement the term's further meaning in accordance with its original aesthetic-characterological sense when applied to the examination of the way of performance. The lecture treats the latter interpretation of 'style': the knowledge of style in the scope of practical teaching of dance will be discussed. A comparison is made between two ways of learning: the traditional one based upon watching older dancers and the method practiced today: teaching by exact copying. While in traditional peasant culture only the local dance material was learned including a wide range of patterns which dancers were varying within a wide span, nowadays dancers learn a wide variety of dance material acquiring fewer patterns and changing them within tight bounds. The result is the stiffening and schematization of the dance style. To respect authenticity individual and local stylistic elements have to be identified and in teaching we have to emphasize local elements instead of exactly copying a peasant performer's individual style. This method could be efficient in acquisition. The analysis of style with a scientific claim could reveal a qualitative aspect of the dance tradition which has not been studied so far. Systematic style studies could contribute to a deeper knowledge of dance in-practical dance teaching. Furthermore, they could considerably complete our vision of dance tradition.

SÁNDOR ILDIKÓ

EGYETEMI DOCENS, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, NÉPTÁNC TANSZÉK

KÍSÉRLET A NÉPI JÁTÉKOK MORFOLÓGIAI ELEMZÉSÉRE A KÖRKERÜLŐ VERSENYFUTÁS JÁTÉKTÍPUS PÉLDAANYAGÁNAK FELHASZNÁLÁSÁVAL

Kulcsszavak: népi játék, játéktípus, morfológia

A népi játékok rendszerezése sokáig megoldhatatlan feladatot jelentett a téma kutatói számára: a szöveg, térforma, dallam, életkor vagy földrajzi szempontok szerinti rendszerezési kísérletek egyik része nem tudta a népi játékok valamennyi típusát rendszerbe foglalni (dallam szerinti rendszerezésnél kimaradtak a nem énekelt játékok) vagy a rendszerezés alapjául választott szempont nem tette lehetővé az anyag koherens tipológiai beosztását (szöveg szerinti rendszer, Kerényi cselekmény szerinti rendszerezése).

Lázár Katalin az MTA ZTI archívumának népi játékeit rendszerezve 1982-ben alkotta meg a játékmag szerinti tipológiai rendszert, amely valamennyi játék beosztást lehetővé teszi és a rendezési alapelv (játékmag) koherens. Ugyanakkor az így besorolt játékváltozatok és altípusok több esetben is különböző csoportokba illetve a rendszeren belül nagyon távolra kerülnek egymástól. A körkerülő versenyfutás változatainak besorolásakor is fölmerül a fenti probléma. E játéktípus morfológiai elemzésével a kérdés megoldására, egyben a játékmag fogalmának pontosítására teszek kísérletet.

ATTEMPT ON THE MORPHOLOGICAL ANALYSIS OF TRADITIONAL (FOLK) GAMES

Keywords: traditional games, folk game typology, morphology

Creating a typological system of traditional games used to be an insolvable problem for researchers: choosing the lyrics, the spacial structure, the tune, the age of players or the geographical location as the principle of typology did not lead to complete results. In some cases coherence was missing, in other cases significant groups (genres) of games were missing from the typological system.

The very first complete and coherent typology of traditional games was created by Katalin Lázár (Institute for Musicology, Hungarian Academy of Sciences) in 1982.

Although in many cases the variants of the games in the mentioned typology ended up in different groups or were placed very far from each other. With the help of morphological analysis of a group of games (running around the circle) I want to solve this problem and refine (specify) the principle of traditional game typology.

SIRATÓ ILDIKÓ

TUDOMÁNYOS KUTATÓ, OSZTÁLYVEZETŐ, OSZK SZÍNHÁZTÖRTÉNETI TÁRA
EGYETEMI ADJUNKTUS, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, MŰVÉSZETELMÉLETI TANSZÉK

A NEMZETI TÁNC A MAGYAR SZÍNHÁZTÖRTÉNETBEN. KORSZAKOK, MŰFAJOK, STÍLUSIRÁNYOK

Kulcsszavak: nemzeti tánc, színpadi tánc, színjátéktípusok, formanyelvek

Az előadás a tánc történet 19-20-21. századi szakaszait és korszakait tekinti át a színjátékegységek színháztörténeti szempontokat alkalmazó vizsgálatával. A fókuszban a „nemzeti táncformák” különböző műfajokban (színjátéktípusokban) való megjelenése áll. A nemzeti opera, a népszínmű, majd az operett (és a revü), utóbb a 20. századi mozdulatművészeti és a velük (is) összefüggésben álló néptánc-előadások, s végül az ún. néptánc-színház és a physical theatre (fizikai színház, testszínház) posztdramatikus előadásait (performance, event) tekintjük át egy ívet rajzolva a magyar színháztörténetben.

Az előadás tematikus újszerűségét a megközelítés komplexitása és teatrológiai kötöttsége, összefüggésrendszere adja. Nem elsődlegesen tánc történeti, hanem a teljes színjátékot szem előtt tartó színháztudományi-színháztörténeti nézőpontot alkalmazunk.

Az áttekintés, összefoglalás eredményeképp a magyar nemzeti táncformák, táncnyelvek és táncok színpadi (színjátékként önálló vagy betét-jellegű) megjelenéseinek történeti sorára tekinthetünk majd, s a változási, bővülési folyamat a korábbi történeti vizsgálatokénál pontosabb, egyúttal árnyaltabb és színesebb képként rajzolódik ki.

Az előadáson néhány példával és képi dokumentációval emlékeztetünk egyes táncformák hazai színpadi karrierjére.

THE „NATIONAL DANCE” IN HUNGARIAN THEATRE HISTORY. ERAS, GENRES, STYLES

Keywords: national dance, stage dance, performance types, dance-languages

The presentation focuses on periods of 19th-21st centuries’ dance history from the viewpoint of theatre history and performance analysis. In the centre of the paper are different forms and genres of „national” dances on stage. The national opera, the folk play, then the operetta (and the revue), after the beginning of the 20th century the new movement-arts, and in connection with them the first performances based on folk-dances, and at last the so called folk-dance theatre, as well as the physical theatre performances of the post-dramatic period give us comparative historic material for the analysis of performances, events containing dance elements.

The thematic novelty of the paper is a complex approach to the data as well as the context of the used methods of teatrology. We do not apply methods primarily used by dance history but a more complex theatre historical and theoretic approach.

Our contributions could lead us to the description of the historical process of appearance of different (Hungarian) national dances and dance elements on the stage, and we could see that process as more vivid and colourful.

The paper is illustrated by examples and picture documents.

SZÁSZI BEÁTA

EGYETEMI TANÁRSEGÉD, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI TANSZÉK

A TÁPLÁLKOZÁSTUDOMÁNY HELYE A TÁNCPEDAGÓGUS KÉPZÉSBEN

Kulcsszavak: táplálkozástudomány, dietetika, divatdiéták, testkép, evészavarok, elégedettség vizsgálat

A *Táplálkozástudomány* kurzus a 2018/2019-es év őszi félévétől új tematikával szerepel a táncpedagógus képzésben. A testtel való intenzív munka és nevelés megköveteli az alapvető dietetikai és pszichológiai ismeretek meglétét.

A tematika részét képezi az egészséges táplálkozás, a sporttáplálkozásra vonatkozó előírások, a népszerű divatdiéták bemutatása és az egészséges testkép és az énkép kialakulása. Az alapismeretekre építve gyakorlati vonatkozások tárgyalására is sor kerül: melyek a táncpedagógus lehetőségei az egészséges testkép kialakításában és támogatásában. A kurzus része az egészséges BMI-indextől eltérő esetek bemutatása is: elhízás, túlsúly, anorexia nervosa, bulimia nervosa, orthorexia nervosa, illetve egyéb speciális testképzavarok. A hallgatói elégedettségmérést rövid kérdőív formájában végeztük el. Egyszerű 1-5-ig terjedő Likert-skálát és nyitott kérdéseket használtunk. A válaszok összegzése alapján a kurzus hasznosságát a válaszadó hallgatók átlagosan 4,27, a kiegészítő tartalmakra vonatkozó elégedettségük pedig 4,47 volt. A hallgatók 64%-a saját élményű feladatok (pl. testkép és evészavar teszt kitöltése, visszajelzése) és a gyakorlati példák (pl.: evészavarok gyanújelei az iskolában) fontosságát hangsúlyozta. A válaszadók 47%-a további, a kurzusokhoz kapcsolódó pedagógiai tematikát is javasolt.

Mindezek alapján sikeresnek ítéljük a bevezetett kurzust, ami a hallgatók gazdag reflexióinak köszönhetően nagy szerepet játszik a táncpedagógusok felkészítésében és képzésében.

NUTRITION SCIENCE COURSE IN PRESERVICE TEACHER TRAINING AT THE HUNGARIAN DANCE ACADEMY

Keywords: nutrition science, dietetics, fashion diets, body image, eating disorders, satisfaction investigation

The nutrition science course started at the Hungarian Dance Academy with new topics in the last academic year. Intense work and education with the body requires basic knowledge of dietetics and psychology in the case of dance teachers. Course topics include healthy nutrition, sport nutrition standards, the development of healthy body image and self-image. Hence, based on basic knowledge we also discuss practical aspects: the possibilities of dance teachers in developing and maintaining a healthy body image. Part of the course is the presentation of extreme cases of BMI index: obesity, overweight, anorexia nervosa, bulimia nervosa, orthorexia nervosa and other specific body image disorders.

Student satisfaction was measured by a short questionnaire. We used a simple Likert-scale (from 1 to 5) and open-ended questions. According to the summary of the responses the usefulness of the course was 4.27 among the respondent students and 4.47 for the satisfaction with the additional contents. 64% of the respondents emphasized the importance of self-experience tasks (eg. filling in the body image test and eating disorder test) and practical examples (eg. suspicions of eating disorders at school). 47% of the university students also proposed additional pedagogical topics in connection with this course.

Based on all these we can consider the introduced course successful which thanks to rich reflections of the students, plays a major role in the training of dance teachers.

SZECSŐDI BARBARA

MUNKATÁRS, FOLKLÓRDOKUMENTÁCIÓS KÖNYVTÁR ÉS ARCHÍVUM, HAGYOMÁNYOK HÁZA

NÉPTÁNCTANÍTÁS A KORAI TÁNCHÁZAKBAN

Kulcsszavak: táncházmozgalom hőskora, táncház, néptánc, intézményesülés, Orális Archívum

A magyarországi táncházmozgalom 1972. május 6-án vette kezdetét azzal a táncházzal, amelyet a HVDSZ Bihari Együttes meghatározó egyéniségei Foltin Jolán, Lelkes Lajos, Stoller Antal kezdeményezésére, további három nagy táncegyüttessel (VDSZ Bartók, Vasas, Építők–Vadrózsa) kiegészülve, valamint a táncfolklorista Martin György szakmai mentorálásával rendeztek meg Budapesten, a Liszt Ferenc téri Írók Boltjában. Egy év után a VDSZ Bartók Együttes, élén Tímár Sándorral, úgy gondolta, hogy a nyilvánosság számára is meg kell nyitni a kapukat, nem szabad szűk szakmai klubként működni.

A közös tánc és a zenei nyelv megteremtése és terjesztése létfontosságú volt, amely további módszertani lépéseket vont maga után. Az intézményesülés lépéseiről, mikéntjeiről többet tudhatunk meg a mozgalom hőskorának résztvevőivel készített interjúkból, amelyek a Hagyományok Háza Halmos Béla Orális Archívumában találhatóak.

Az Archívumban rejelő interjúk a táncházmozgalom magyarországi hőskorát járják körbe, főként a hazai szereplőkkel. Feltűnő azonban, hogy nagyon kevés az erdélyi mozgalom szereplőivel készített interjú, és a két országban külön zajló, de kívülről, utólag egységesnek tűnő mozgalom erdélyi része aluldokumentált, vagy egyáltalán nem ismert Magyarországon.

A magyarországi táncházmozgalmat viszont nem lehet megérteni, még kevésbé leírni maradéktalanul az erdélyi mozgalom hőskorának ismerete nélkül, ezért érdemes megfigyelni az esetleges különbségeket és hasonlóságokat. Előadásomban ezekre szeretnék kitérni.

THE HEROIC ERA OF THE EARLY DANCE HOUSE MOVEMENT

Keywords: heroic era of dance house movement, dance house, folk dance, institutionalization, Oral Archive

The first modern, urban „táncház” (literally 'dance house') event was organized in 1972, in Budapest, initiated by dance-ethnographer György Martin and the leading personalities of the HVDSZ Bihari Ensemble. It took place in the Writers' Bookshop at Franz Liszt square with three other dance ensembles (VDSZ Bartók, Vasas, Építők–Vadrózsa). After a year, the VDSZ Bartók Ensemble believed that the gates should also be opened to the public, and they should not function as a narrow professional club.

Creating and disseminating a common dance and musical language was vital and based on it, further methodological steps have been developed. More information on the path of institutionalization could be found in the Béla Halmos Oral Archives which include several interviews with some of the significant participants of the heroic dance movement era.

The interviews are exploring the Hungarian heroic age of the dance house movement with several Hungarian participants. The Transylvanian part of the movement is under- documented or not known at all in Hungary.

It is difficult to understand the Hungarian dance house movement without any comparisons with its Transylvanian counterpart in the same heroic era of the movement.

SZÉLL RITA

EGYETEMI DOCENS, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM, TÁRSASTÁNC ÉS DIVATTÁNC TANSZÉK

RITMIKAI KÉRDÉSEK A *NOBLE DANSE* REKONSTRUKCIÓJÁBAN

Kulcsszavak: historikus tánc típusok, zenei és koreográfiai analízis, a koreográfiák zenei struktúrája és lépésanyaga, előadói gyakorlat, oktatási módszerek

Az előadás célja a francia barokk tánc-repertoár – korabeli szóhasználatban *noble danse* – néhány kiválasztott tánc típusának bemutatása koreográfiai és zenei szempontból.

A kutatás módszere magába foglalja a historikus tánc formák zenei és koreográfiai analízisét: azaz a zenei paraméterek (forma, harmóniai felépítés, a tipikus ritmikai összetételek) és a táncok jellemzőinek (lépésanyag, térforma, koreográfiai szerkesztésmód) vizsgálatát.

A kutatás azonban kiterjed a zenei kompozíció és a koreográfia – elsősorban a ritmus által – párhuzamba állítható mozzanataira is. Ide tartozik a zenei és tánc hangsúlyok sokrétű viszonya, a zene tempójának hatása a tánc ütemre, illetve a mozdulatmőre, a táncban megjelenő ismétlések és a zenei ismétlések közötti eltérések, a zenei kadencia és a koreográfiai zárlat viszonya.

A kutatás eredménye a historikus tánc típusok tanítási módszertanának megújítása, a *noble danse*-repertoár korabeli előadói gyakorlatának megismertetése. Az egyes tánc-tételek tipizálása révén kiemelkedően hasznos információkhoz jutunk a zenei előadói praxis fontos kérdéseinek (a helyes frazeálás, agogika, artikuláció, hangsúlyrend, a megfelelő tempó és zenei karakter) megválaszolásában is.

RHYTHMIC ISSUES IN THE RECONSTRUCTION OF THE *NOBLE DANSE*

Keywords: historical dance types, musical and choreographic analysis, musical structure and step material of choreographies, performing practice, teaching methods

The paper aims to present a couple of selected dance types from the French Baroque dance repertoire, the *noble danse* as contemporaries used to designate it.

The research method involves the musical and choreographic analysis of the historical dance forms: i.e. the examination of the musical parameters (form, harmonic structure, typical rhythmic combinations) and the survey of the dance characteristics (step material, space forms, choreographic structure).

However, the research is also extended to the analogue elements of musical composition and choreography (the analogy being primarily based on the presence of rhythm). Aspects that belong here are the complex relationship between musical and dance accents, the influence of musical tempo on dance rhythm and movement metre, the differences between repetitions in dance and music as well as the relationship between musical cadence and choreographic closure.

The result of the research is the methodological renewal in the teaching of historical dances and the introduction of the period performance practice of the *noble danse*-repertoire in education. The typology of the individual dances offers us useful information to answer important questions of the musical performance as well (correct phrasing, agogics, articulation, the hierarchy of accents, the selection of the proper tempo and musical character).

SZÖNYI VIVIEN

DOKTORJELÖLT, SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, TÖRTÉNELEMTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

MIRŐL BESZÉL A TÁNCFILM? FILMKÉSZÍTÉS A KUTATÓ ÉS A KUTATOTTAK ÁLTAL SZERVEZETT TÁNCALKALMAK SORÁN

Kulcsszavak: kutatómódszertan, film, terepmunka, archívum, interpretáció

A tánc kutatás egyik legjelentősebb adatgyűjtési módszere a filmkészítés, melyet eltérő helyzetekben valósíthatunk meg. Az előadás hipotézise szerint, a kutató és a vizsgált közösség tagjai által szervezett táncalkalmak során született filmfelvételek elemzési és értelmezési metódusa között különbséget kell tennünk. Ennek elsődleges oka a filmkészítés eltérő körülményeiben keresendő, melyet nagyban meghatároz a kutatás célja, a gyűjtő kutatási perspektívája, a vizsgált közösség szociokulturális háttere, a táncantropológiai kutatás etikája, valamint a terepmunka kontextusa.

Az MTA BTK Zenetudományi Intézet Népzene- és Néptánc-kutató Osztályának archívumában őrzött táncfilmek többségét a 20. század második felében készítették magyar nemzetiségű közösségekben. A táncok meghatározó részét a kutatók által konstruált körülmények között rögzítették, elsősorban az akkori technikai feltételek miatt. A 20. század végétől kezdődően az adathordozók átalakulásának köszönhetően ún. funkcionális táncfilmek, azaz a kutatók által szervezett táncalkalmakon született felvételek is bekerültek az archívumba.

Az előadás célja számot vetni a két filmkészítési eljárás kutatómódszertani elveivel, bemutatni előnyeiket és hátrányait, valamint konkrét esetpéldákon keresztül megvizsgálni, „miről beszél a táncfilm”. Tehát a *kutató* és a *kutatottak* által szervezett táncalkalmak során készült filmekben milyen formai és stilisztikai különbségeket figyelhetünk meg a táncokban, hogyan változik a táncosok közötti kommunikáció, s mindez mit árul el a vizsgált közösség kultúrájáról.

WHAT ARE DANCE FILMS TALKING ABOUT? FILMMAKING DURING ORGANIZED DANCE OCCASIONS BY RESEARCHERS AND THE PEOPLE FILMED

Keywords: research methodology, film, fieldwork, archives, interpretation

Filmmaking is one of the most important data collection method in dance research. According to the hypothesis of presentation, we should distinguish the process of analysis and the interpretation of dance films which were organized by researchers or people being studied. It is caused by the context of filmmaking which is determined by the aim of research, the perspective of the researcher, the sociocultural background of the examined community, the etiquette of dance anthropological research and the context of fieldwork. Most of dance films from the Archives of the Institute for Musicology, RCH HAS were made after the 1950s in Hungarian communities. Dances were recorded in constructed situations by researchers, mostly because of technical facilities at that time. From the end of the 20th century so called *functional dance films* were added to the archives, thanks to video recording development. In this case the recorded dance occasions were organically organized by the community itself.

The aim of my presentation is to compare the above mentioned two methodological practices, to introduce their advantages and disadvantages and to answer the question what dance films are talking about with the help of specific/particular examples from my researches in Moldova, Romania. I try to get an answer to the following questions as well: a) what kind of formal and stylistic differences are visible in dance films which were recorded in constructed and organic contexts; b) how body communication changes among dancers in these situations; c) what differences reveal about the culture of the examined community.

SZÚCS ALEXANDRA

SZABADÚSZÓ TÁNCOS

TÁNC PEDAGÓGUS, GORSIUM GIMNÁZIUM ÉS MŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM

A TÁNC PEDAGÓGUS SZEREPE AZ EGÉSZSÉGES TESTKÉP KIALAKULÁSÁBAN ÉS A TESTKÉPZAVAR MEGELŐZÉSÉBEN

Kulcsszavak: testkép, önértékelés, szuggesztív kommunikáció, testképzavar

Az előadásom témája a táncosok testképe, és testükre vonatkozó attitűdjeik. A tematika részét képezi a testkép, a testképet befolyásoló tényezők feltárása, illetve a testképzavarok kialakulásának főbb okai. A témához kapcsolódóan foglalkoztam az ideális táncos testtel.

Az általam összeállított kérdéssor 17 kitöltendő kérdést tartalmazott. A kérdőív 3 fő részből állt. Demográfiai kérdésekből, egy specifikus részből, mely a kitöltők testképét és a hozzá fűződő viszonyát mutatja meg, valamint egy harmadik részből, mely a testkép kialakítását befolyásoló szokások és a testkép által meghatározó egészségügyi kérdésekből állítottam össze.

Az eredményben a kitöltők átlag BMI indexe 23,5 volt, melyek közül a legalacsonyabb 15,6 volt, ami már a súlyosan sovány kategóriába sorolható. A válaszadók 64%, főleg a nők kaptak már kritikát a testükre, ami meghatározta az önértékelésüket. Az eredményeket látva, leginkább a nők esetében szükséges a testkép erősítése. Erre különböző feladatokat, módszereket dolgoztam ki, gyűjtöttem össze: reális testképet szemléltető eljárást, és szuggesztív kommunikációs technikákat alkalmaztam. Ezek szemléltetése részét képezi az előadásnak.

THE ROLE OF DANCE TEACHERS IN THE DEVELOPMENT OF A HEALTHY BODY IMAGE AND THE PREVENTION OF BODY IMAGE DISORDERS

Keywords: body image, self-evaluation, suggestive communication, body image disorder

The topics of my presentation are dancers' body image and their attitudes towards their bodies including body image, factors of a healthy body image and the prevention of body image disorders. The problem of what a healthy and ideal dancer's body means is discussed.

I compiled a set of 17 questions to be answered. The questionnaire consists of 3 main parts: demographic questions, a specific section on their relationships to their bodies and a third section about habits that determine the development of body image and medical questions in connection with body image.

The average BMI index of the respondents was 24.3, the lowest measured value was 15.6, which is already in the category of severely low. 64% of the respondents, especially women, get criticized for their bodies which affected their self-esteem. According to this review, it is crucial to encourage a positive body image in all groups, especially women. There are exercises which help to strengthen positive self-esteem. One part of the course illustrates these exercises.

TENKI TAMÁS

TÁNCPEDAGÓGUS, TÁNC TÖRTÉNET TANÁR SZAKOS HALLGATÓ, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYESÜLET

A LÉGZÉS JELENTŐSÉGE A TÁNCBAN

Kulcsszavak: légzés, üss vagy fuss, izoláció, harmonika, prevenció és rehabilitáció

A légzés egy teljesen természetes élettani folyamat, ami jó esetben annyira automatikusan megy végbe, hogy észre sem vesszük annak működését. Azonban a mai urbanizált világunkban már nem tud mindenki helyesen lélegezni. Éppen ezért ennek a folyamatnak a tudatosítása és a helyes minták újratanítása meglehetősen fontos feladat, mely a professzionális táncosok esetében egyenesen elengedhetetlen követelmény.

Több hozadéka is lehet ennek a tudatos munkának. A táncos test mozgáshatékonyágát tudjuk vele növelni, a művészi kifejező erőt még tovább fokozni. Nem utolsó sorban a regenerálódási folyamat pontos irányítása által, a táncos pálya időtartamát is kitolhatjuk, akár évekkel is.

Az állításaimat saját tanítási tapasztalataimból kiindulva igyekeztem különböző szakcikkek és tudományos munkák felhasználásával alátámasztani. A pilates, a Graham-technika, a különböző energizáló és relaxáló légzésfajták, többek közt a Buteyko légzés idevonatkozó eredményeinek, valamint újszerű szemléletének bevonásával ismertetem a következtetéseimet.

THE IMPORTANCE OF BREATHING IN DANCE

Keywords: breathing, fight or flight, isolation, accordion, prevention and rehabilitation

Breathing is a completely natural physiological process which, in good cases, occurs so automatically that we fail to notice its function. However, in today's urbanized world, not everyone can breathe properly. Therefore being aware of this process and re-teaching the right patterns are very important tasks which are a must for professional dancers.

This conscious work can have many benefits. We can increase the movement efficiency of the dancers' body and furthermore increase the artistic expressive power. Last but not least we can extend the duration of dancers' career with some years by precisely controlling the regeneration process.

Based on my teaching experience, I try to substantiate my statements with the help of various scientific articles. I would present my approach and my conclusions based on the techniques of Pilates, Graham, moreover various energizing and relaxing breathing techniques like the Buteyko-method.

TÓTH EMESE

MUZIKOLÓGUS HALLGATÓ, LISZT FERENC ZENEMŰVÉSZETI EGYETEM

TUDOMÁNYOS SZAKALKALMAZOTT, BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT ZENETUDOMÁNYI INTÉZET

„CIRCUS” – HISTORIKUS HANGSZEREK GENE KELLY PANTOMIMJÉBEN

Kulcsszavak: Gene Kelly, Commedia dell’arte, pantomim, balett, zenei ikonográfia

Gene Kelly (1912–1996), a neves amerikai színész, táncos, koreográfus, a hollywoodi fősodortól erősen eltérő filmet készített 1952-ben. Az *Invitation to the Dance* az akkori zenés szórakoztató filmek főszereplőjének addig sejtett portréjától látszólag messze eső, de annak valójában szerves részét képező ösztönművészeti tükör. Cáfolata annak, hogy a korabeli filmkészítők csak klisékre tudták és akarták építeni alkotásaikat. Az önmagát „song and dance man”-ként aposztrofáló művész a tánc megújítását és annak népszerűsítését tekintette szívügyének. Három fejezet – három táncos és képi narratíva – három neves zeneszerző világa. Kelly intellektusának gazdagsága tárul elénk a szavak és dalok nélküli film *Circus* epizódjában is. Az összetört szívű bohóc tragédiája a commedia dell’arte, balett és pantomim hármasság nyelvén szól hozzánk, a zenei ikonográfiát is segítségül hívva. A komédiások hangszerarzenálja Jacques Ibert zenéjében parodisztikusan szólal meg. Történet ez a történetben vagy egymással párhuzamosan futó eseményeket látunk? Hogyan válhat groteszké az, ami szép és felemelő? Előadásomban e pantomim régizenei hangszeres szimbolikáját és annak lehetséges kiindulópontjait igyekszem bemutatni.

„CIRCUS” – EARLY MUSICAL INSTRUMENTS IN GENE KELLY’S PANTOMIME

Keywords: Gene Kelly, Commedia dell’arte, pantomime, ballet, musical iconography

In 1952, Gene Kelly (1912–1996), reknown American actor, dancer and choreographer made a considerably different movie from the Hollywood mainstream. *Invitation to the Dance* was actually a mirror of his all-arts idea which suprised the audience as well. It was a kind of filmmaking defying the convention of contemporary filmmakers who made movies built on cliché stories. Referring to himself as “song and dance man”, the artist’s devotion was to innovate and spread the art of dance. Three parts – three narratives in dance and picture – three composers’ worlds. Kelly’s versatile intelligence opens to us without songs and words in the episode, called *Circus*. The tragedy of the heartbroken clown tells everything in the languages of Commedia dell’arte, ballet and pantomime with the help of musical iconography. The comedians’ arsenal of musical instruments sounded as a parody composed by Jacques Ibert. Is it a story within a story or rather more events in parallel? How can something be grotesque which was once beautiful and sublime? In my presentation I try to show the early musical instruments as symbols and the possible iconographical source of the clowns’ dance.

TÓTHNÉ PÁSZTOR ÁGOTA

MÚZEUMPEDAGÓGUS, VERES PÉTER KULTURÁLIS KÖZPONT, SEMSEY ANDOR MÚZEUM

EGYESÜLET ÉS TÁNCKULTÚRA. A BALMAZÚJVÁROSI KATOLIKUS OTTHON TÁNCÉLETE

Kulcsszavak: Balmazújvárosi Katolikus Otthon, jegyzőkönyv, helyi egyesületi kultúra, táncélet

Korábbi kutatásom során Balmazújváros egyesületeinek 20. századi táncéletét vizsgáltam történeti, néprajzi módszerekkel. Balmazújvároson a számos engedéllyel rendelkező egyesület közül a források szerint elsősorban hét szervezet tartott rendszeresen táncalkalmakat. Jelen dolgozat ezek egyikének, a Balmazújvárosi Katolikus Otthonnak a táncéletét mutatja be a szervezet jegyzőkönyveire támaszkodva, amelyek a szervezet megalakulásától kezdve tartalmazznak adalékokat a helyi katolikusok táncéletéről (zenészek, italmérés, báli alkalmak-időpontok, tánciskola, rendezők, házmester, báli engedély, báli belépő díjak, lakodalom, jótékonyági bál).

Megállapítom, hogy a Balmazújvárosi Katolikus Otthon olyan egyesületként működött, amely viszonylag későn kapcsolódott be a helyi egyesületi kultúrába. Működésében végig jelentős szerepe volt a táncnak. A szervezet táncélete élénk volt. A szokáskomplexum működési keretét a folyamatos gondoskodó intenzitással működő egyesületi infrastruktúra adta, élén a választmánnyal és az elnökkel.

Különösen érdekes, hogy a táncalkalmakat szervező, biztosító szervezet vezetője, a helyi katolikusok irányítója a pap. A folyamatosan jelenlévő egyházi figyelem, irányítás a szervezet társaséletét egy általánosan elfogadott kulturális szint felé mozdította. Mindezt úgy tette, hogy a szervezet jeles alkalmai, kiemelkedő eseményei értékrendben szorosan követni igyekeztek az egyházi év rendjét.

ASSOCIATION AND DANCE CULTURE. THE DANCE LIFE OF THE CATHOLIC HOME OF BALMAZÚJVÁROS.

Keywords: Balmazújváros Catholic Home, organization's record, the local club culture, dance life

During my previous ethnographic research I studied the dance life of the associations of Balmazújváros in the 20th century. Among many licensed associations, according to sources, primarily seven organizations held regular dance events. This presentation is about one of them, showing the dance life of the Balmazújváros Catholic Home based on the organization's records. Since the organization was founded local Catholics have been involved in the dance life of the association (sources provide details about musicians, on-license pubs, party occasions, dance schools, ballroom directors, entry fees, weddings, charity events etc.)

I found that the Catholic Home worked as an association which entered the local club culture relatively late. Dance played an important role throughout its operation. The dance life of the organization was relatively lively.

The framework for the operation of the organization and its complex activities was provided by the constant infrastructure of the association which was headed by the board and the president. It is particularly interesting that the leader of the dance organization was the local Catholic priest. Continuous ecclesiastic attention and guidance moved the organization's social life to a generally accepted cultural level. The organization's outstanding events and celebrations strove to follow closely the order of the Church year.

ÚJVÁRI MILÁN

MOZGÁSMŰVÉSZ, GYAKORLATI OKTATÓ, NEMES NAGY ÁGNÉS MŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM, BUDAPEST

SZEMLÉLETVÁLTÁS A TÁNCOKTATÁSBAN – A FUNKCIONÁLIS MOZGÁSMINTA SZŰRÉS ALAPELVEI ÉS MÓDSZERTANA

Kulcsszavak: biomechanika, funkcionalitás, mozgásminőség, prevenció, képességfejlesztés

Az emberi test biomechanikájának tudományos vizsgálatán keresztül olyan új kiegészítő technikák alakulnak ki, melyek hatékonyan alkalmazhatóak a táncoktatásban. Ezek közül a módszerek közül kiemelkedik a Gray Cook és Lee Burton által 1997-ben bemutatott Funkcionális Mozgásminta Szűrés, vagyis a Functional Movement Screen (FMS) koncepciója.

Testünk limitációi, bizonyos mértékű asszimetriája és az ezekre adott kompenzációs mintáink alapvetően meghatározzák egészségünket, valamint fizikai teljesítményünket. Az FMS egy olyan innovatív értékelő rendszer, aminek segítségével, objektív és számszerű eredményt kaphatunk az alapvető emberi mozgásunk minőségéről.

Előadásomban, amellett hogy bemutatom Cook és társainak munkáját, szót ejtek az FMS azon alapelveiről, melyeknek a táncoktatásban történő alkalmazása innovatív jelentőséggel bírhat. Látni fogjuk, hogy az emberi mozdulat minősége milyen szempontok alapján mérhető, valamint azt is, hogy a mérésből kapott eredmények korrekcióján keresztül a testünkről kapott ismereteinket készséggé fejleszthetjük.

PARADIGM SHIFT IN DANCE EDUCATION, THE METHODOLOGY AND THE BASIC CONCEPT OF FUNCTIONAL MOVEMENT SCREENING

Keywords: biomechanics, functionality, movement quality, prevention, skill development

Through the latest scientific studies of the human body's biomechanical system, new development techniques are evolving. Some of these new techniques could be very effective on dance education if we integrate them into practice. The Functional Movement Screen (FMS) which has been introduced by Gray Cook and Lee Burton in 1997 is an outstanding methodology to measure human movement quality.

The limitations and certain level of asymmetry of our body could lead to movement compensation patterns which could define the level of our health and physical condition. The FMS is an innovative evaluation system which gives us objective and quantified results about the quality of our basic human movement.

At first I will present the work of Cook and his colleagues and after that I will talk about the principles of the FMS system and the possible ways of its integration to dance education. I will present how we can measure and what the aspects are to evaluate, the quality of basic human movement, how we can correct false movement patterns and also how we can transform our knowledge into skills and practice.

VARGA ANGÉLA

TÁRSASTÁNC PEDAGÓGUS, T-DANCE ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

A ROMA TANULÓK MEGISMERÉSE ÉS FEJLESZTÉSE AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁK TÁRSASTÁNC SZAKJAIN

Kulcsszavak: hátránykompenzáció, szegregáció, Komplex Alaprogram

A romaság mindennapjait nagyban meghatározta és meghatározza kisebbségi pozíciójuk, a velük szemben tanúsított előítéletesség. Szükségszerű a roma növendékeket tanító táncpedagógusok ismereteinek és érdeklődésének elmélyítése, tanulók kulturális szokásainak bemutatása a romaság főbb oktatási kérdéseinek, integrációjuk támogatásának kihangsúlyozásával. A társastánc pedagógusok részére ezáltal lehetőség nyílik a viselkedéskultúra tantárgy másfajta megközelítésére. A legeredményesebb törekvés a differenciált eljárások létrehozása. Az *integráció* és az *adaptivitás* a kulcsa fejlesztésüknek. Az előadásban felvázolom a táncoktatás nehézségeit, javaslatként felajánlva a Komplex Alaprogram komplex személyiségfejlesztő funkcióját.

MEETING ROMANI STUDENTS AND THE OPPORTUNITIES OF THEIR DEVELOPMENT IN BASIC ART SCHOOLS' BALLROOM DANCING CLASSES

Keywords: disadvantages compensation, segregation, Complex Basic Programme

The daily lives of Romas are largely determined by their minority position, the prejudice against them. It is necessary to deepen the knowledge and raise the interest of dance teachers in Roma cultural customs with a special emphasis on educational challenges and the support of their integration. In this case ballroom dance teachers can handle the school subject etiquette with a different approach. The most successful endeavor is the application of differentiated treatments. Integration and adaptability are the keys to their development. The difficulties of dance teaching will be discussed here, recommending the Complex Basic Programme with its complex self improvement function.

VARGA NÓRA BERTA

INTÉZETI TITKÁR, MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYESÜLET

A TÁNC MINT A VIZUÁLIS SZÍNHÁZ ELEMÉI TÉNYEZŐJE

Kulcsszavak: vizuális színház, posztdramatikus fordulat, képzőművészet

Egyre gyakrabban találkozhatunk a vizuális színház fogalmával, azonban ezen meghatározás határkijelölése eddig még nem történt meg. Ezért kutatásunk arra törekszik, hogy rövid áttekintést nyújtson ezen színházi forma sajátosságairól és olvasati lehetőségeiről.

A problémakör megalapozásaként először érintjük kialakulásának történeti hátterét, azaz hogy a vizualitás és a test szerepe a 20. században miként változott meg gyökeresen. A posztdramatikus fordulat eredményeként a színház-, a tánc- és a képzőművészet határainak metszetén egy új színházi forma született. A szakirodalmi bázist tekintve megállapíthatjuk, hogy bár egyelőre kevés tudományos kutatás foglalkozik ezzel a színházi formával, jelentős orosznyelvű tanulmányok állnak rendelkezésünkre. Ezért arra fókuszálunk, hogy ez a szakirodalmi anyag hogyan közelít a vizuális színházhoz, különös tekintettel arra, hogy ebben hol helyezkedik el a tánc.

Az előadás néhány konkrét példán keresztül kitér arra, hogy milyen a vizuális színház helyzete a magyarországi és a nemzetközi horizonton.

Vizsgálódásunk által, amely a test megjelenítését és a tánc funkcióját állítja előtérbe, arra a következtetésre jutunk, hogy a színházi kép – illetve az annak szerves részévé váló táncos test – nem illusztráció, hanem az előadás értelmezését meghatározó kulcstényező, emiatt pedig rituális síkon való olvasati lehetőséget nyit meg.

DANCE AS THE BASIC ELEMENT OF VISUAL THEATRE

Keywords: visual theatre, postdramatic turn, visual art

The term visual theatre has been getting more common in the past few years, however there is no unified definition for it. The aim of this research is to sum up the attributes and possibilities of analysis and interpretation of this type of theatre.

So as to validate the issue we take a look at the historical antecedents - how the role of visuality and human body changed in the 20th century. The postdramatic turn resulted in a new form of theatre which exists on the boundary of theatre, dance and visual arts.

In spite of that only a small amount of research is concerned with the visual theatre, yet important Russian essays are available. We focus is on the question how these essays approach this form of theatre and how dance is treated in the analytic system they created.

We examine some specific examples in Hungary, as well as abroad.

The representation of human body and the function of dance are highlighted in our presentation. Our research draws the conclusion that scenic image – concluded the dancer's body – is not an illustration but a clue factor. To summarize the facts, it is possible to define visual theatre as a ritual action because of the function of dance.

VERES DÓRA

MA 120 TÁNC-TANÁR SZAKOS HALLGATÓ

A TÁNC- ÉS MOZGÁSTERÁPIA POZITÍV HATÁSAI A 6-7 ÉVES GYERMEKEK IDEGRENSZERÉRE

Kulcsszavak: táncpedagógia, művészettel nevelés, TSMT terápia, Feldenkrais-módszer

Szakdolgozati munkám keretén belül a tánc-és mozgásterápia gyakorlati technikáival és azok pozitív hatásaival foglalkoztam. A pedagógiai gyakorlatban ezekre a technikákra a művészettel nevelés kifejezést használjuk (Illés, 2014).

Ezt a rendkívül nagy témakört, az idegrendszerre gyakorolt hatások kutatására szűkítettem, kifejezetten az iskolakezdő gyermekek esetét vettem alapul.

Fontosnak tartottam azt, hogy minél részletesebben megismerjem a 6-7 éves korban lévő gyermekek esetleges pszichológiai rendellenességeit. Oktatásukhoz és fejlesztésükhöz a TSMT terápiából átvett játékos feladatokat és a Feldenkrais-módszer alapján végzett lazító gyakorlatokat mutatom be.

Kutatásom alapját a Vadaskert Alapítvány szakemberével készült interjúm támasztja alá, mely megerősíti, hogy valóban pozitív hatással van a tánc-és mozgásterápia az iskolakezdő, vagy nagycsoportos óvodás korú gyermekek idegrendszerére.

POSITIVE EFFECTS OF DANCE AND MOVEMENT THERAPY ON THE NERVOUS SYSTEM AMONG CHILDREN AGED 6-7 YEARS

Keywords: dance pedagogy, art education, TSMT therapy, Feldenkrais method

In my thesis I dealt with the practical techniques of dance and movement therapy and their positive effects. In pedagogical practice we use the term art education for these techniques (Illés, 2014).

I have narrowed this extremely large research topic on the effects on the nervous system and especially on young children starting school.

I found it important to find out about the possible psychological abnormalities of children aged 6-7 in greater detail. For their education and development I present the playful tasks taken from TSMT therapy and the relaxing exercises based on the Feldenkrais method.

The basis of my research is confirmed by an interview with a specialist of the Vadaskert Foundation, who confirms that dance and movement therapy has a positive effect on the nervous system of children starting school or in the last year of their kindergarden.

ZIMÁNYI GABRIELLA

KOREOGRÁFUS, DIVATTÁNC PEDAGÓGUS, AMERICAN INTERNATIONAL SCHOOL OF BUDAPEST

A KÖZÖSSÉGI MÉDIA HATÁSA A HIP-HOP ÓRÁKRA ÉS TÁNCOSAIRA

Kulcsszavak: közösségi média, Instagram, hip-hop

A közösségi média népszerűsége vitathatatlan, felhasználóinak száma a kezdetek óta exponenciálisan nő. Az online jelenlét életünk számos elemét, köztük a művészetek és ezen belül a hip-hop tánc világát is befolyásolja.

A 2005-ben megjelent YouTube, majd később a Facebook, az Instagram és egyéb platformok által a hip-hop táncosok hirtelen tömegeket érthettek el az online felületeken. Koreográfusok és táncosok ismert celebekké váltak és válhatnak megosztott táncos videók nyomán, így a feltöltött táncrészletek is egyre előadásszerűbbé és szerkesztettebbé váltak. Az órai videók így eltorzított valóságot és célját veszített táncórákat mutatnak be. A videók hatása egyelőre feltáratlan, de annál aktuálisabb téma a hip-hop táncosokat illetően. Az órai felvételek mellett számos jelenség hathat a műfaj táncosaira, amit szintén a közösségi média megjelenése okozhatott.

A közösségi média hip-hop táncsal való összefüggését kvalitatív mélyinterjúk formájában vizsgáltam Budapesten, Londonban és Los Angelesben. Kérdéseim demográfiai adatokra, illetve rövid és kifejtendő kérdésekre vonatkoztak. Az így kapott adatokat összemértem és az egyéb elérhető kutatások eredményeivel összevettem.

A kutatás összegzése alapján a közösségi média személyenként, máskor régióként jelent előnyt vagy hátrányt a hip-hop órákra és táncosaira. A platformok a hip-hop tanároknak, diákoknak, óráknak, szellemi-fizikai jelenlétre, motivációra, szponzorálásra és a munkalehetőségekre mind hatással vannak.

THE INFLUENCE OF SOCIAL MEDIA ON HIP-HOP DANCERS AND THEIR CLASSES

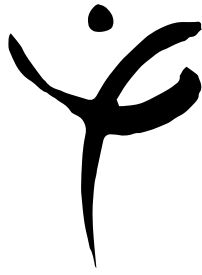
Keywords: social media, Instagram, hip-hop

The popularity of social media is undeniable and the number of its users have been rapidly growing from the beginning. Its presence in our lives has influenced several aspects including the world of hip-hop dance within the field of the arts.

In 2005 Youtube, then Facebook, Instagram and other platforms were launched which suddenly allowed hip-hop dancers to reach entire crowds throughout the online surfaces. The shared class videos got choreographers and dancers famous which lead to the appearance of more and more edited and performance-like class footages. These posts show a distorted image and unrealistic expectations of what the purpose of taking classes is. The influence of these videos has been unknown so far but it is a heated topic amongst hip-hop dancers. Besides, there are several other factors caused by social media that could impact the dancers of the community.

I studied the relation of social media and hip-hop dance through a qualitative research with participants from Budapest, London and Los Angeles. My interview questions touched up on demographics and included short and long answer questions. The collected data was then compared with the available studies of the field.

Based on the summary of my research social media sometimes individually and other times regionally can be an advantage or a disadvantage for hip-hop dancers and the classes that they take. The platforms influence hip-hop teachers, students, classes, mental and physical being, motivation, sponsorship and job opportunities as well.

**Magyar
Táncművészeti
Egyetem**

MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM / HUNGARIAN DANCE ACADEMY
H-1145 Budapest Columbus u. 87-89. | Tel./phone: +36-1-273- 3430

www.mte.eu